

ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINDIR

MART 2013 SAYI:15 ISSN 1309-1166

Adaylar Turnuvası
DEVLER SAHNEDE

Türkiye Şampiyonu
Dragan Solak

Küçükler Şampiyonası'nın
Sürpriz Konuğu

CEM YILMAZ

Avrupa'nın En İyi Havayolu

Avrupa'nın En İyi Havayolu

Ve çok daha fazlası.

Güney Avrupa'nın
En İyi Havayolu

Dünyanın En İyi Premium
Ekonomi Koltuğu

Premium Ekonomi Sınıfında
Dünya İkincisi

Business Sınıfı İkranda
Dünya İkincisi

Premium Ekonomi Sınıfı İkranda
Dünya İkincisi

Ekonomi Sınıfı İkranda
Dünya İkincisi

Ayağımızın tozuyla...

Sevgili Dostlarım,

Mavikale'nin 15. sayısında yeniden beraberiz. Bu sayı ile birlikte dergimizin dizgisini de kendi imkanlarımız ile federasyonda yapacağız. Zamanla zenginleşeceğini umduğumuz yeni formatı umuyoruz sizler de beğenirsiniz. Yeni yıla girmeden önce okuyucularla buluşan son sayımızdan bu yana satranç adına yaşanan önemli gelişmeleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Gülkız Tulay

Başkan
gulkiztulay@tsf.org.tr

Türk satrancı için çok değerli bir protokole Kocaeli İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile birlikte 23 Ocak 2013 tarihinde imza attık. İlkokula başlayan tüm çocuklara toplamda 36.500 satranç takımı ve satranç kitabının dağıtılacağı, öğretmenlerin eğitilerek ders olarak satrancı işleyecekleri ve aynı şekilde önümüzdeki yıllarda da devam edecek olan bu projeyi ülkemizin dört bir yanında tekrarlamayı hedefliyoruz.

3000 konuğu ağırladığımız Türkiye Küçükler Şampiyonası'nda katılım rekoruna imza atarak, ana sponsorumuz Türkiye İş Bankası'nın katkılarıyla minik satranççıları gözde isimlerle buluşturduk. Türkiye İş Bankası yönetimi ile şampiyona devam ederken bir araya gelerek, ortaklığımızın Türk satrancı üzerindeki olumlu etkileri, birlikte sürdüreceğimiz projeler ve hedeflerimiz üzerinde durduk. Amacımız bu sene 54 ilin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz Türkiye Küçükler Şampiyonası'nı gelecek sene 81 ilin iştirakiyle organize edebilmek. Bu önemli şampiyonanın hemen ardından, 61 ilden ve KKTC'den 320 sporcuyla bir hafta boyunca konuk ettiğimiz 2013 Türkiye Satranç Şampiyonası gibi kuvvetli bir turnuvayı sorunsuz bir şekilde organize ettik.

Hızımızı ve heyecanımızı kaybetmeden yaptığımız ziyaretlerimiz-

den birisi de Antakya'daydı. 2010 yılında Dünya Kadınlar Satranç Şampiyonası'na ev sahipliği yapan bu güzide şehrimiz, bu sene de Dünya Gençler Satranç Şampiyonası'nı yapmaya hazırlanıyor. Belediye Başkanımız Doç. Dr. Lütfi Savaş ve Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürümüz Emrullah Taşkın ile yaptığımız görüşmeler bizleri son derece mutlu etti.

Antrenörlerimizin deneyimlerini arttırabilmek ve satranç eğitimini daha sağlam temellere oturtabilmek için düzenlediğimiz Eğitimcilerin Eğitimi Seminerine 28 ilden toplam 89 İkinci kademe antrenörümüz katıldı. Amacımız bu eğitimlerin sayısını arttırarak satrancın tüm il ve ilçelerimizde bilinçli bir şekilde öğrenilmesi ve öğretilmesini sağlamaktır.

İllerdeki örgütlenmeyi sağlamlaştırmak, il temsilcilerimizi bilgilendirmek, problemler ve çözümler üzerine konuşabilmek adına İl temsilcilerimizi federasyonumuza davet ederek son derece olumlu ve verimli bir toplantı gerçekleştirdik. İllerdeki en önemli yardımcılarımız olan İl Temsilcilerimizin yeni dönemde daha aktif olmalarına, heyecanla satranca sarılacaklarına yürekten inanıyorum.

Geçen sene aramızdan ayrılan çok değerli hocamız FM Ali İpek'i anma turnuvası da federasyonumuz tarafından gerçekleştirilen anlamlı turnuvalar arasındaki yerini şimdiden aldı. Turnuvaya katılarak hocamızı yalnız bırakmayan tüm sporculara teşekkürlerimi sunuyorum.

Satrancı güzel ülkemizin her köşesine ulaştırabilmek için elimizden gelenin fazlasını yapmaya, çalıştıkça artan enerjimizi mutlu sonuçlar için tüketmeye hazır olduğumuzu yineliyor, hepimize içten sevgilerimi iletiyorum.

Mavikale artık TSF mutfağında pişecek

Bu sayıdan başlayarak Mavikale dergisinin tasarımını da kendi olanaklarımızla TSF'de yapmaya karar verdik. Yayın koordinatörümüz Fatma Öztürk (Koç) ve ben bu çalışmayı birlikte yürüteceğiz. Bu sayıya kadar dergi tasarımı Mehmet Kaya'nın sahibi olduğu Ajansroa tarafından yapılıyordu. Bu sayede de dergiyi bu sayıya kadar yayımlayabildik. Ajansroa bu hizmeti Türkiye Satranç Federasyonuna bir katkı olarak karşılıksız sunuyordu. Mehmet Bey dergi çalışmalarımız için bir grafiker elamanını bize ayırıyor ve ondan hizmet alıyorduk.

Mehmet Kaya bundan önceki Türkiye Satranç Federasyonu yönetiminde asbaşkan görevini üstlenmişti. Yeni dönemde başkan vekili görevini yürütüyor. Mehmet Kaya ve ekibine, bu önemli katkılarından ötürü teşekkürü bir borç biliriz. Bu süreçte bize grafiker olarak yardım eden Harun Yücel, Eda Kuş, Murat Öztürk'ün ellerine sağlık.

Bu kararı almamızda satrancın kendine özgü tasarım gereksinimi ve özel fontları etkili oldu. Bir satranç yayını çıkarabilmek için birçok yetenek ve bilginin bir arada olması gerekiyor. En başta tasarım alanına aşina olacaksınız, notasyon yazmayı, diyagram yapmayı bileceksiniz, satranç düzeyiniz yeterli olacak, Türkçeye hakim olacaksınız. Satranca yabancı bir grafiker ne kadar yetenekli de olsa sorun yaşayabiliyor, en azından hızlı çalışmıyor. Düzeltmeler gözden kaçabiliyor. Nitekim dergi düzeltmelerinde aynı düzeltmeyi defalarca yapmak durumunda kaldık.

Kimi isteklerimizi de anlatmakta zaman zaman zorlandık. Yine de her şey yolunda idi ama gecikiyorduk. Şimdi ise düzeltmeler ve tasarım eş zamanlı yapılabilecek.

Dergi boyutunda da bir değişikliğe gittik. Bunun nedeni kağıt tasarrufu değildi. Kütüphaneye kolayca sığdırmayı, kolay taşımayı amaçladık. Biraz da standart yakalamaya çalıştık. Satranç dünyasının önemli dergisi "New In Chess"i örnek aldık.

İç kısımlarda da tasarım yeniliklerimiz var:

Sayfa bandında yazı türlerini anmaya çalıştık. Burada göze çarpmayan yazar isimlerini daha vurgulu bir tasarımla yazıların başına çektik. Bir dergi çıkarmakta tasarımdan da önce kaliteli yazıların üretilmesi gerekir. Bu bakımdan okurların ihtiyacını karşılayan nitelikte yazılara çok ihtiyacımız var. Yazarlar değerlidir!

Sayfa numaralarını da daha görünür hale getirdik. Bir haber ve eğitim dergisinde bunun okurlara kolaylık sağlayacağını düşünüyoruz ve tabii ki metin ve başlık fontlarını da değiştirdik. Bu tutumumuzun nedeni öncekileri beğenmiyor olmamız değildi. Önceki dergi tasarımı Mac bilgisayarlar da yapılıyordu, biz ise PC kullandık. Bu nedenle kimi fontlar PC'de sorun yaratıyordu. Bundan kurtulmak istedik. Zamanla en iyi tasarımı yakalayabileceğimizi düşünüyorum.

Umarım beğenirsiniz ve keyifle okumayı sürdürürsünüz.

Dr. M. Sabri KOÇAK

Yayın Kurulu Başkanı
kocaksabri@yahoo.com

Yayının Adı: Mavikale

Yıl: 5

Sayı: 15

Mart 2013

ISSN 1309-1166

Sahibi Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Gülkız Tulay

Yayın Kurulu Başkanı
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
FA Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu
Dr. M. Sabri Koçak
FA Fatma Yılmaz
Prof. Dr. Ergin Çiftçi
WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
Yaşar Y. Güngör
Mustafa Kavgacı

Yönetim Yeri
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi No:3 Kat:6
Ulus-Ankara

Telefon: 0 312 309 75 94
Faks: 0 312 310 96 20
e-mail: mavikale@tsf.org.tr

Grafik Tasarım
Dr. M. Sabri Koçak
Fatma Öztürk

Kapak Tasarım
İsmail Fuat Vural

Baskı: Neyir Matbaacılık
Telefon: 0 312 395 53 00

Dergimiz Basın Ahlak ilkelerine uyar. Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır. Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları düzeltmeye, kısaltmaya ve değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü: Yaygın Süreli

4 - KÜÇÜKLER ŞAMPİYONASI

6 - TATA STEEL

16 - İBRAHİM DAL ŞAMPİYON

34 - BADEN BADEN

41 - PUANLI SATRANÇ

42 - CHESSBASE RAKİBE HAZIRLANMA

44 - TAŞLARIN DOĞRU DEĞİŞİMİ

48 - ANI - ANALİZ

52 - SÖYLEŞE SÖYLEŞE

56 - SATRANÇ VE SANAT

Türkiye Küçükler Şampiyonası

12 kategoride eller madalyaya uzandı. Konuk Cem Yılmaz da yarışma arasında miniklerin heyecanını dindirdi

Fatma Öztürk
Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

2013 Türkiye Küçükler Şampiyonası 27 Ocak – 1 Şubat 2013 tarihlerinde Kemer’de gerçekleştirildi. Federasyonun yeni dönemdeki ilk önemli faaliyeti olan Türkiye Küçükler Şampiyonası’na 54 il ve KKTC’den 1333 sporcu, toplamda 3000 katılımcı konuk oldu. Üç ayrı salonda gerçekleştirilen şampiyonanın açılış hamleleri Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, Kurumsal İletişim Müdürü Suat Sözen, Başkan Vekilleri Mehmet Kaya ve Prof. Dr. Yusuf Doğruer tarafından gerçekleştirildi.

Her sene şenlik havasında geçen şampiyonaya bu sene sevilen sanatçı, ünlü komedyen Cem Yılmaz damgasını vurdu. Ana sponsor Türkiye İş Bankası’nın katkıları ile şampiyonaya katılımı sağlanan Yılmaz, özellikle sporcuların son derece eğlenceli ve keyifli bir turnuva yaşamalarını sağladı. Türkiye İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, Yönetim Kurulu Üyeleri, Kurumsal İletişim Müdürü Suat Sözen, Cem Yılmaz ve federasyon yönetimi şampiyonanın beşinci turunun olduğu gün bir araya gelerek federasyon - İş Bankası ortaklığının Türk satrancı üzerindeki olumlu etkileri, yeni dönemdeki projeler ve hedefler üzerinde durdular.

Bu sene rekor katılımın sağlandığı Türkiye Küçükler Satranç Şampiyona-

Cem Yılmaz, Adnan Bali ve Gülkız Tulay basın toplantısında

nası ile eş zamanlı seminerler de gerçekleştirildi. Psikolog Aytaç Ongun ve AYGEG Antrenörü Hakan Erdoğan tarafından Sporcu-Veli-Antrenör İlişkileri, Prof. Dr. Gülgün Ersoy tarafından Spor ve Beslenme, Spor Kondisyoneri Murat Atıl tarafından ise Fiziksel Egzersiz ve Satranç konulu seminerler izleyicilerle buluştu. Şampiyona boyunca 36 hakem, 15 federasyon çalışanı, 16 hostes, 11 bülten görevlisi, bir doktor, bir hemşire ve bir psikolog görev aldı.

Şampiyonanın kapanış töreni 1 Şubat 2013 Cuma günü Limra Otel Aspandos 1 salonunda gerçekleştirildi. Kapanış törenine Kemer Belediye Başkanı Mustafa Gül, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Mehmet Tarkan Tüzken, İl Milli Eğitim Şube Müdürü Yavuz Gürkan, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, Başkan Vekili Prof. Dr. Yusuf Doğruer, Asbaşkan Aşkın Keleş, Yönetim Kurulu üyeleri İbrahim Şencan ve Nihal Duman, sporcu, antrenör ve veliler iştirak ettiler.

Törende söz alan Mehmet Tarkan Tüzken minik satranççıları Kemer’de ağırlamaktan mutluluk duyduğunu, pek çok branşın faaliyet gösterdiği Antalya’da satranç sporunu da görmenin kıvançını yaşadığını belirtti.

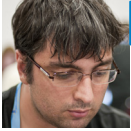
Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Tulay ise minik sporcuların altı gün boyunca, yaşamlarının her anında hatırlayabilecekleri çok önemli deneyimler kazandıklarını, sabrederek mücadele etmeyi, satrancı mevcut kurallarına saygı göstererek sportmence oynayabilmeyi, kazanma ve kaybetme duygularını, arkadaşlığı öğrendiklerini belirtti. Şampiyona sonunda eş puanlılar dahil 133 sporcunun ulusal takım havuzuna girmeyi başardığını söyleyen Tulay, en başarılı illeri sayarak tebriklerini ilettiler. Şampiyonada emeği geçen herkese yönetim kurulu adına teşekkürlerini sunan Tulay, katılımcıların sağ salim evlerine ulaşmalarını dilediğini belirterek konuşmasını noktaladı.

7 YAŞ GENEL				7 YAŞ KIZLAR			
Sıra	Adı Soyadı	Lisans İli	Puan	Sıra	Adı Soyadı	Lisans İli	Puan
1	Ömer Işık	Gaziantep	8	1	Ilgın Kaya	Mersin	8
2	Sarper Ekin Bozdoğan	Denizli	7½	2	Sıla Kaya	Tekirdağ	7
3	Furkan Berk Öztürk	Bursa	7½	3	Defne Kebapçı	Manisa	7
8 YAŞ GENEL				8 YAŞ KIZLAR			
1	Işık Can	İstanbul	8½	1	Ceren Ülker	İstanbul	7½
2	Ege Danacı	Manisa	8	2	Yağmur Eraslan	Trabzon	7½
3	Özgür Deniz Dinçer	Tekirdağ	7½	3	Eylül Şevin Karabulak	Mersin	7
9 YAŞ GENEL				9 YAŞ KIZLAR			
1	Can Baylav	Kocaeli	8	1	Esmâ Doğa Duran	Tekirdağ	8½
2	Batu Angün	İstanbul	7½	2	Sıla Çağlar	Mersin	7½
3	Ekin Barış Özenir	Mersin	7½	3	Yağmur Bolu	Tekirdağ	7
10 YAŞ GENEL				10 YAŞ KIZLAR			
1	Kaan Küçüksarı	Antalya	8	1	Defne Sade	İzmir	8
2	Ege Karaahmetoğlu	Ankara	7½	2	Doğa Karaçay	Hatay	7
3	Önder Altunbay	Mersin	7½	3	İlayda Kaygısız	Denizli	7
11 YAŞ GENEL				11 YAŞ KIZLAR			
1	Utku Cengiz Acar	Mersin	7½	1	Sude Hereklioğlu	Bursa	8
2	Halil Özgün Kerem	Mersin	7	2	Duru Okuyaz	Mersin	8
3	Kaan Kalemler	Manisa	7	3	Hümeysra Kargacı	Ankara	6½
12 YAŞ GENEL				12 YAŞ KIZLAR			
1	Deniz Özen	İzmir	7½	1	Çağıl Irmak Arda	İstanbul	7½
2	Halit Kaan Kesgin	İzmir	7½	2	Çiğdem Onur	Bursa	7½
3	Emre Emin Dedebaş	Manisa	7	3	Ece Özbay	Manisa	7

Tata Steel, Wijk aan Zee

Carlsen bulldozer gibi

Turnuvada ikinci sırayı Aronian alırken üçüncülüğü ise Anand ve Karjakin paylaştı.

FM Tarik Selbes

Sporcu
tarikselbes@gmail.com

Tata Steel Turnuvası 11-27 Ocak arası Hollanda'nın Wijk aan Zee kasabasında düzenlendi. Satranç tarihinin en önemli turnuvalarından biri olan, düzenlendiği küçük kasabanın ismiyle Wijk aan Zee, bir süre sponsorunun ismiyle Corus olarak anıldıktan sonra Hint çelik devi Tata Steel'in Corus firmasını satın almasıyla son üç senedir Tata Steel Satranç Turnuvası adı altında düzenleniyor. Turnuva her sene olduğu gibi bu yıl da dünya satrancının en tepesindeki isimlere ev sahipliği yaptı. Dünya bir numarası Carlsen kuşkusuz açık favori idi ama Aronian, Karjakin ve de son yıllarda turnuvalarda aldığı kendi standartlarına göre başarısız sonuçlara rağmen Dünya Şampiyonu Anand yabana atılmaması gereken rakiplerdi. Formuyla dikkat çeken genç Caruana, Amerikalı Nakamura ve tecrübesi ve sağlamlığıyla herkes için can sıkıcı bir rakip olan Leko gibi oyuncular da bu düzeyde turnuvalarda daha önce üst sıraları elde edebildiklerini göstermişlerdi. Ev sahibi Hollanda'yı ise genç ve yetenekli satranççı Anish Giri, Erwin L'Ami, 90'ların kuvvetli oyuncularından Ivan Sokolov ve yıllardır Hollanda'nın bir numarası olan Van Wely temsil ediyordu. İlk defa elit bir turnuvada oynayacak olan Hintli satranççı Harikrishna, Çinli Wang Hao ve tabii Kadınlar Eski Dünya Şampiyonu Hou Yifan da değişik ülkelerden

farklı oyun kuvvetlerinde oyunculardan oluşan turnuva tablosunu renklendiren diğer isimlerdi.

Turnuva, Karjakin'in, Hou Yifan karşısında elde ettiği galibiyet ve Harikrishna'nın pozisyonel üstünlüğünü kale finaline taşıdığı oyunda, Giri'nin hatalarını iyi değerlendirdiği kazancıyla başladı. Diğer oyunlar genelde çok fazla mücadeleye sahne olmazken Caruana da Carlsen karşısında iyi bir savunma örneği sergileyerek turnuvaya başladı. İkinci tur beraberliklerle geçilirken Aronian'ın belki de her satranççı karşısında kazanacağı bir Şah-Hint konumunu Carlsen'in taktik olanaklarla savunması etkileyiciydi. İlk iki turdaki barışçıl hava üçüncü turla beraber bozuldu. Beyazların turu olan üçüncü turda, Carlsen Van Wely'nin açılıştaki kötü oyunu sonrası rahatça ilk galibiyetini elde ederken, Karjakin de inişli çıkışlı bir oyun sonrası ilginç bir kale finalinde Wang Hao'yu yenmeyi başararak zirvedeki yerini perçinledi. Turun en ilgi çekici sonucu ise Anand-Caruana maçından geldi. Dünya şampiyonu uzun zamandır eski gücünden uzak performanslar sergilese de hala korkulacak bir güç olduğunu kanıtladı. Klasik bir İspanyol partisinde, ince manevralar ve hamlelerle rakibe ufak problemler yaratan Anand, en sonunda çabasının karşılığını Caruana'nın paniklemesiyle aldı. Böylece bu alanda eşsiz olan Carlsen'e de olası bir unvan maçı öncesi fazla rahat olmaması yönünde sinyaller vermiş oldu.

Dördüncü tur kılıçların kınından

çekildiği bir tur oldu. Yedi oyundan sadece ikisi, Nakamura-Karjakin ve Giri-Leko partileri berabere bitti. Carlsen Harikrishna karşısında kazanarak Karjakin'e birinci sırada katıldı katılmasına ama turun yıldızı kuşkusuz Anand oldu. Belki de uzun zamandır kazandığı en parlak partide Aronian'ı harika bir açılış hazırlığı ve sonrasında etkili bir oyunla 23 hamlede terke zorlayan Anand 2013 için öngörülerini doğrularcasına, sanki yeni yılla beraber, yenilenmiş gibiydi. Bu güzel oyunu analizli olarak yazının sonunda bulabilirsiniz.

Boş günün ardından beşinci turda iki liderin ve belki de yaklaşan dünya şampiyonluğu maçının iki oyuncusunun karşılaşmasına sahne oldu. Bu kritik oyunda beyaz taşlarla Anand, Carlsen'in Petroff Savunmasını aşmayı başaramadı ve berabereye razı oldu. Diğer oyuncuların ise imdadına ev sahipleri yetişti: Hollandalı satranççılar dört partiden sadece Karjakin karşısında Giri'nin yaptığı berabereyle yarım puan çıkarabildi. Altıncı turda Carlsen kaldığı yerden devam ederken Anand ve Karjakin'in beraberlikleri sonrası ilk sıraya tek başına yerleşiyordu. Turun ilgi çekici sonucu ise Hou Yifan'ın Giri karşısında siyah taşlarla elde ettiği güzel galibiyetiydi. Elde ettiği üstünlüğü oyun boyunca koruyan Yifan, ilginç bir oyunsonu sonrası kazanarak önceki turlardaki kayıplarını bir nebze olsun telafi etti.

Turnuvanın ilk yarısının geride kaldığı ve ikinci yarısının başladığı yedinci turda Carlsen Leko karşısında berabere

kalınca, Anand fırsatı değerlendirerek Van Wely'ye karşı İskandinav Açılışında beyazlarla güzel bir parti daha kazanarak bir kez daha Carlsen'i yakalamayı başardı. Nakamura da üst üste kazandığı iki partiyle liderleri yarım puan geriden takip ediyordu.

Ancak sekizinci turla beraber Carlsen vites artırdı. Önce Karjakin'i eşit bir konumdan inatçılığı ve yaratıcı oyunuyla inanılmaz bir şekilde yenmeyi başaran genç Norveçli, daha sonraki turlarda da Hou Yifan ve L'Ami'yi yenerek takipçileriyle arasını açtı. Anand beraberliklerle yetinirken Nakamura ve Aronian elde ettikleri galibiyetlerle ikincilik çekişmesinde Anand ile arayı kapattı.

On birinci tur, kadınlar eski dünya şampiyonu ile erkekler dünya şampiyonunu karşı karşıya getiren özel bir turdu. Erkekler bu karşılaşmada galibiyete çok yaklaştıysa da bu seviyedeki oyuncular için anlaşılabilir bir hata sonrası erkeklerin temsilcisi Anand oyunu bera- bere bir piyon finaline taşıyarak Yifan'a yarım puan verdi. Bu son turdaki Wang Hao mağlubiyeti ile beraber genelde iyi geçen bir turnuvada dünya şampiyonu için hayal kırıklıklarından biriydi şüphesiz ama Yifan'ı da savunması nedeniyle tebrik etmek gerek. İkincilik mücadelesi için önemli bir diğer maçta ise Aronian Nakamura'yı siyah taşlarla açılıştan elde ettiği üstünlük sayesinde rahatça geçti ve ikincilik için bir anda en iddialı isim haline geldi.

Gardı düşmüş Nakamura'yı on ikinci turda yenen Carlsen için turnuva artık bitmişti. Artık her tur geliştirdiği yeni reyting rekorları ve Kasparov'un daha önce elde ettiği 10/13'lük skoru geçip geçemeyeceği konusu önemliydi sadece. Son tur Giri karşısındaki yarım puanla Kasparov'un rekorunu kıramayıp egale etse de ikinci Aronian'ın bir buçuk puan önünde bitiren ve 2872 (!) gibi bir reytinge erişen Carlsen'in durumdan şikayet edecek hali yoktu şüphesiz. Son tur kaybeden Anand böyle-

ce turnuvayı buruk bir şekilde üçüncü sırayı Karjakin ile paylaşarak tamamladıysa da son tur kazasını saymazsak yine de başarılı bir turnuva geçirdi.

Bu sene Wijk aan Zee'nin ülkemiz için ayrı bir önemi vardı. Sporcumuz İpatov B-Grubu'nda güçlü rakipleri karşısında mücadele etti. Turnuva pek başarılı geçmese de en azından üst seviye kapalı bir turnuva oynaması kariyerinin gelişimi açısından önemliydi.

Böylece bir Wijk aan Zee Turnuvası daha tarihteki yerini aldı. Bakalım Carlsen bu dominasyonunu daha ne kadar sürdürebilecek? Yaşının daha çok genç olması rakiplerini umutsuzluğa sürüklüyor olsa da dünya satrancının bir anda parlayan yıldızların öyküleriyle dolu olduğunu unutmamak lazım. Ancak Norveçli satranççının oyunlarını takip eden herkesin Carlsen'in gelmiş geçmiş en kuvvetli satranççılardan biri olduğunu teslim etmesi gerekiyor. En büyüğü mü değil mi, onu zaman gösterecek. Bize düşen ise onun oyunlarını izleyip bir şeyler öğrenebilmek.

Aronian - Anand

Analiz: Efstratios Grivas

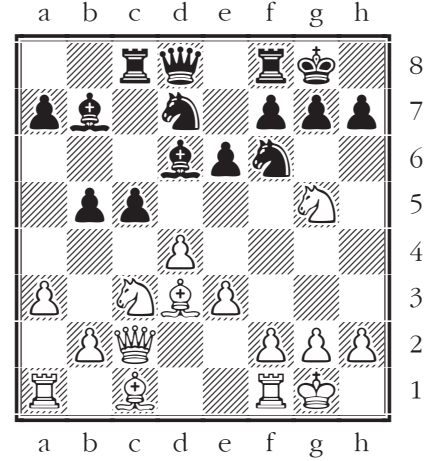
1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.♘c3 e6 5.e3 ♘bd7 6.♗d3 dxc4 7.♗xc4 b5 8.♗d3 ♗d6 9.0-0 0-0 10.♞c2 ♗b7 11.a3 ♞c8

Şu ana kadar hepsi bilinen hamleler...

12.♗g5

Beyaz daha önce 12.b4 hamlesini denedi ama 12...c5! 13.bxc5 ♗xf3 14.gxf3 ♗xc5 15.dxc5 ♞xc5 16.f4 ♗d5 17.♗b2 ♗xc3 18.♗xc3 ♞c7 19.♞fc1 ♞c8 20.♗xh7+ ♗h8 21.♗d3 ♞xc3 22.♞xc3 ♞xc3 23.♞xc3 ♞xc3 24.♗xb5 ♗xa3'ten sonra Topalov, V-Kasimdzhanov, R London 2012 partisinde olduğu gibi beraberlik yakın.

12...c5!

Kuvvetli bir yenilik. Anand bu yeniliğin Boris Gelfand'a karşı 2012 FIDE Dünya Şampiyonluğu Maçı için hazırlandığını söyledi. Daha önce 12...♗xh2+ 13.♗xh2 ♗g4+ 14.♗g1 ♞xg5 15.f3 ♗gf6 16.b4= varyantı görülmüştü Wojtaszek, R-Negi, P Germany 2012. Ayrıca Anand bütün ayrıntıları hatırlamadığını ancak tahtada bulmanın çok da zor olmadığını da söyledi!

13.♗xh7

[13.♗xh7+ diğer bir seçenekti- Anand her varyantta kompensasyon bulduklarını belirtti. Örnek bir varyant: 13...♗h8 14.f4 cxd4 15.exd4 ♞b6=.]

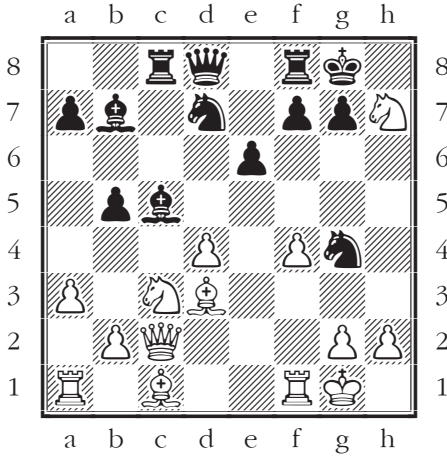
13...♗g4! 14.f4?!

Sonradan olanları göz önünde bulundurursak 14.h3 daha iyi olabilir. Ama 14...♗h2+ 15.♗h1 ♞h4 Siyah için iyi gözüktüyor: 16.♗e4 ♗xe4 17.♞xe4 f5 18.♞xe6+ ♗xh7 19.♞xd7 ve Siyah şimdi beraberliği zorlayabilir 19...♗b8 20.♗g1 cxd4 21.exd4 ♗h2+ (ya da daha fazlası için oynayabilir 21...♞ce8!?) 22.♗h1 ♗b8=.

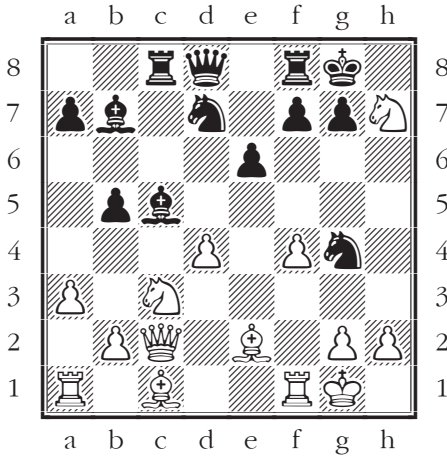
14...cxd4 15.exd4

15.♗xf8 ♗xf8 16.exd4 ♗df6 17.h3 ♞xd4+ 18.♗h1 ♗c5! 19.hxg4 ♗xg4 varyantından sonra Siyahın atağı belirleyici olmalı-siyah vezir nihayet h hatına geliyor!

15...♙c5!

Kolayca gözden kaçabilecek harika bir hamle! 16.♙e2?

İyi veya kötü Beyaz 16.dxc5 ♖xc5 17.♗xf8 (17.♙e2 ♙d4+ 18.♙h1 ♗xd3 19.♙xg4 ♙xh7 20.♙g3 a6) 17...♗xd3 18.h3 ♙d4+ 19.♙h1 ♗df2+ 20.♙xf2 ♗xf2+ 21.♙h2 ♙xf8 varyantını tercih etmeliydi. Siyahın pozisyonunu daha iyi ama Beyazın da beraberlik şansı var.

16...♗de5!!

Anand Aronian'ın piyonlarını umursamıyor gibi görünüyor. Taşları adeta onların etrafında dansediyor. Bu at tehdit altındaki üçüncü taş! Ayrıca 16...♙xd4+ 17.♙h1 ♗f2+ 18.♙xf2 ♙xf2 19.♗xf8 ♗xf8 varyantı da Siyah için iyiydi!

17.♙xg4

17.fxe5 ♙xd4+ 18.♙h1 ♙g1+! 19.♙xg1 ♗f2#; veya 17.♗xf8 ♙xd4+ 18.♙h1 ♙g1+ 19.♙xg1 ♗f2# 16... ♗de5!! hamlesinin püf noktasıydı.

17...♙xd4+ 18.♙h1 ♗xg4 19.♗xf8

19.♗g5 19...f5 20.h3 ♙f6 ve Beyaz çaresiz...

19...f5!

Anand bu hamleyle gurur duyduğunu söyledi. Artık siyah vezir h hattına gelmeye hazır. 19...♙h4? çok erken olurdu: 20.♙h7+ ♙xh7 21.♗xh7 ♙xh7 22.h3

20.♗g6

♙h4'ü şimdilik engelliyor...

20...♙f6

Anand "Dürüst olmak gerekirse bir savunma göremedim" dedi...

21.h3 ♙xg6 22.♙e2 ♙h5 23.♙d3?!

[23.♙f3 ♗f2+ 24.♙h2 ♙xf3 25.♙xf3 ♙xf3 26.gxf3 ♗d3 varyantından sonra oluşan oyun sonu kayıptır. Beyaz yeterince işkence çekti...

23...♙e3! 0-1

Carlsen - Van Wely

Analiz: Grivas, Efstratios

1.c4 g6 2.d4 ♗f6 3.♗c3 ♙g7 4.e4 d6 5.♙e2 0-0 6.♙g5 c5 7.d5 e6

Daha çok karşılaşılan, ilk defa 1971'de oynanan varyant 7...h6 8.♙f4 e6 9.dxe6 ♙xe6 10.♙xd6 ♙e8 11.♗f3 ♗c6. Bu varyantta en iyi bilinen parti: 12.0-0 ♗d4 13.e5 ♗d7 14.♗xd4 cxd4 15.♙xd4 ♗xe5 16.♙xe5 ♙xd4 17.♙xd4 ♙xd4 18.♙ac1 ♙ad8 19.b3 ♙xc3 20.♙xc3 ♙d2 21.♙f3 ♙a2 22.♙xb7 ♙b8 23.♙f3 ♙a3 24.♙d1 a5 25.♙c1 ♙c8 26.♙e1 a4 27.bxa4 ♙xc4

28.♙xc4 ♙xc4 29.♙c2 ♙d5 30.h4 ♙c6 31.♙d1 ♙a2 32.♙b3 ♙a3 33.♙d6 ♙xb3 34.♙xc6 ♙b1+ 35.♙h2 ♙b4 1/2-1/2 Polugaevsky, L-Kasparov, G Bugojno 1982.

8.♙d2

Değilse siyah bir bedel ödemeksizin 8... h6 oynayacak.

8...exd5 9.exd5 ♙b6

Aktif bir devam yolu. Bir diğer varyant 9...♙e8 10.♗f3 ♙g4 11.0-0 ♗bd7 12.h3 ♙xf3 13.♙xf3±, Beyazın b4 fikri ve fil çifti sayesinde bu varyantta bir çok kazancı var, örneğin Polugaevsky, L-Gligoric, S, Skopje 1968.

10.♗f3 ♙f5 11.♗h4!

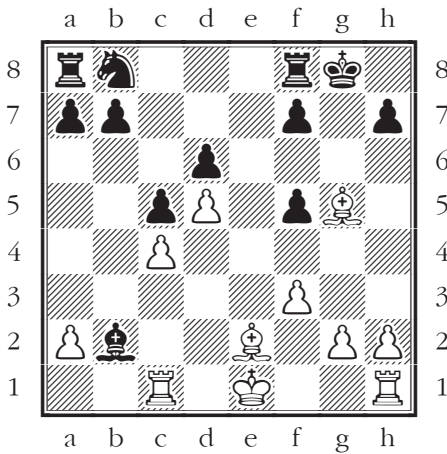
11.♙c1 bir işe yaramaz: 11...♗e4 12.♗xe4 ♙xe4 13.b3 ♙xf3 14.♙xf3 ♙e8+ 15.♙e2 ♗d7= Grivas, E-Sahovic, D Athens 1983.

11...♗e4 12.♗xe4 ♙xe4 13.f3 ♙xb2 14.♙c1 ♙f5?

[Bir diğer varyant 14...h6 15.♙xh6 ♙xd2+ 16.♙xd2 ♙f6 17.g3 ♙xh4

18.gxh4 ♔f5 19.♔f4 de yeterince tatmin edici değil, ama siyah Leonid Yurtaev'in fikrini izlemeli: 14...♖xd2+ 15.♗xd2 ♔xd5! (15...f6? 16.♔f4+; 15...♔f5? 16.♗xf5 gxh4 17.♖b1 b6 18.♔d3± Kachiani Gersinska, K-Berezina, I Istanbul 2000) 16.cxd5 ♔e8 ve şimdi: c) 17.♔f4!? a) 17.♖he1 a6 18.♔f4 (18.♔d3 ♗d7 19.a4 h6 20.♔e3 ♗b6 Legky, N-Yurtaev, L Sovyetler Birliği 1984) 18...♔f6 19.g3 g5 20.♔xd6 gxh4 21.♔xc5 ♗d7 22.♔a3 hxg3 23.hxg3 ♔e5 24.♔c4∞ Lerner, K-Yurtaev, L Tallinn 1983.; b) 17.♖b1 ♔e5 (17...♗d7 18.♔b5 ♔e5 19.♔xd7 ♔xg5 20.♔xb7 ♔xd5+ 21.♔c2± Lputian, S-Yurtaev, L Volgograd 1985) 18.f4 ♔xd5+ 19.♔c1 ♗c6 20.♔xb7 ♔d4 21.♗f3 ♔b4 22.♔c7 ♗d4 23.♗xd4 ♔xd4 24.♔h6 ♔ab8 Legky, N-Monin, N Tallinn 1985.; 17...♔f6 18.g3 (18.♔g3 a6 19.f4 ♗d7 20.♔g4 ♗b6 21.♔f3 ♗a4 22.♔f2 b5 Zaichik, G-Yurtaev, L Volgodonsk 1983) 18...g5 19.♔xd6 gxh4 20.♔c7 ♗d7 (20...a6 21.♔xc5 ♗d7 22.♔c4± Sorin, A-Peralta, F Buenos Aires 1998) 21.♔b5± Grivas, E-Kotronias, V Athens 1986. Maalesef Loek kendisinin de basın odasında itiraf ettiği üzere bu fikirden haberdar değildi.]

15.♗xf5 gxh4 16.♖xb2 ♔xb2

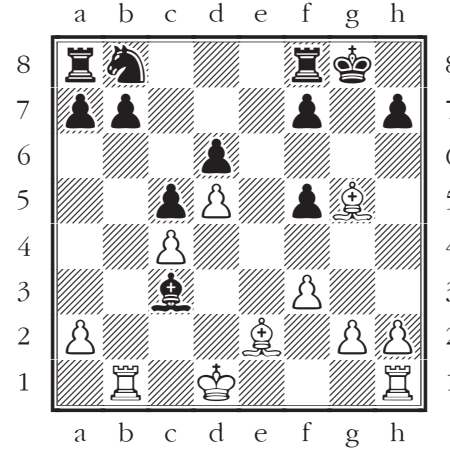
17.♖b1! N

Mantıklı bir yenilik. Daha önce oynanan 17.♔c2?! ♔e5 18.f4 ♔d4

19.♔d3 ♔e8+ Siyahlar için iyiydi. Bukhman, E-Nezhmetdinov, R Daugevils 1973.

17...♔c3+ 18.♔d1

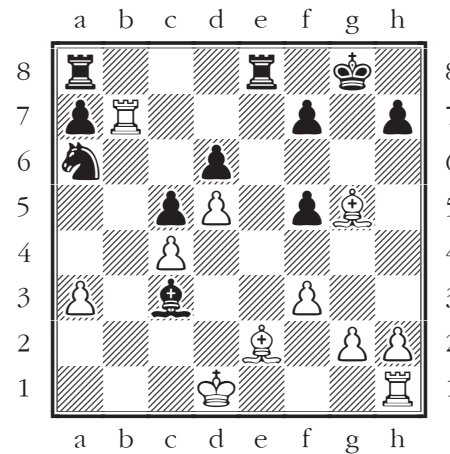
Beyazın büyük bir avantajı var zira piyonu geri alacağı gibi kuvvetli bir fil çiftine sahip.

18...♔e8?!

Siyahın son şansı 18...b6 19.♔d3 ♗d7 20.♔e7 ♔fe8 21.♔xd6 ♗e5 22.♔c2 ♗xd3 23.♔xd3± varyantıydı.

19.♔xb7 ♗a6 20.a3!

Siyah at hapsoldü!

20...♔ab8 21.♔xb8

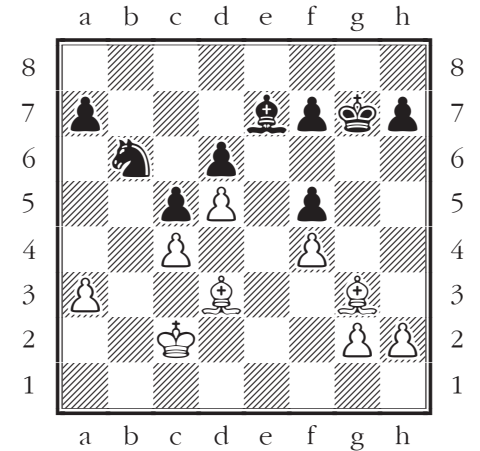
21.♔xa7 de iyiydi, ama beyazın risk

almasına gerek yok.

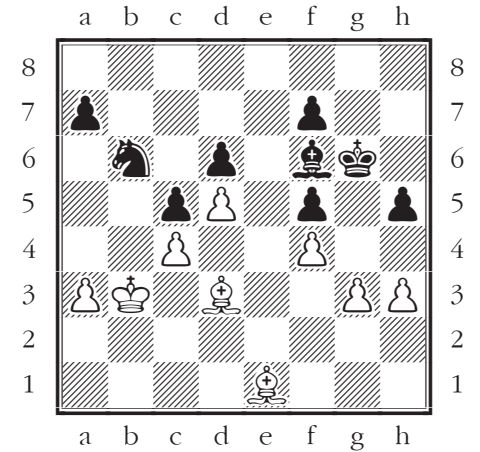
21...♗xb8 22.♔d3 ♗d7 23.♔c2 ♔d4?!

23...♔f6 biraz daha inatçıydı ama 24.♔d2 ♔b8 25.♔b1 ♔xb1 26.♔xb1 ♗e5 27.♔e2 sonrası oyun sonu kayıp.

24.♔b1 ♗b6 25.♔f4 ♔e5 26.♔e1 ♔g7 27.♔g3! ♔e7 28.f4 ♔f6 29.♔xe7 ♔xe7

30.♔e1! h5 31.g3 ♔f6 32.♔b3 ♔g6 33.h3

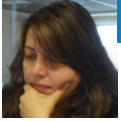

Siyah g4'e karşı çaresiz ve hiçbir karşılık olmadan piyon kaybediyor, bu yüzden Van Wely terketti. Carlsen için rakibi ev ödevini yapmadığından ötürü kolay bir kazanç

1-0

Ali İpek Anı Turnuvası

Burak Özalp şampiyon

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Ali İpek'in aramızdan ayrılışının yıl dönümü dolayısıyla düzenlenen anı turnuvasında Özgür Akman ikinci, FM Ildar Salakhutdinov üçüncü oldu.

7 Mart 2012 tarihinde aramızdan ayrılan satranç sporcusu, eğitmen, yönetici, satranç köşesi yazarı, tasarımcı FM Ali İpek anısına düzenlenen turnuva 7-10 Mart 2013 tarihlerinde Türkiye Satranç Federasyonu salonunda gerçekleştirildi.

110 kişinin kayıt yaptırdığı turnuvada Ankara, Bursa, Eskişehir, Giresun, İstanbul, Kayseri, Manisa ve Mersin'den gelen sporculardan reyting sıralamasına göre 40 kişi yarıştı. Reyting ortalaması 1885 olan turnuvanın bütün katılımcılarının Elolu (2300-1601) olması dikkate değerd.

TSF çatısı altında Yasin Emrah Yağız direktörlüğünde düzenlenen turnuvanın açılış töreni 7 Mart 2013 saat 18:30'da başladı. TSF Asbaşkanı Aşkın Keleş, Genel Sekreter Erman Üsküdarlı'nın da katıldığı, oyuncuların hakemlere, öğrencilerinden velilere pek çok kişinin anısını paylaştığı törende duygu yoğunluğu, Ankara İl Temsilcisi Nilüfer Çınar Çorlulu'nun konuşmalarıyla zirveye ulaştı.

90 dakika hamle başına 30 saniye eklemeli tempoyla İsviçre Sistemi 6 tur üzerinden oynanan turnuvanın ilk turu açılış konuşmalarının ardından saat 19:00'da başladı. Çokça beraberliğin olduğu birinci turda sürpriz sonuçlar

Volkan Sevgi-Gökten Yılmaz, Deniz Baş-Halit Yavuz İbik ve Uğur Doğa Yazıcı-Tutku Bayramoğlu'nun oynadığı masalardan geldi: Gökten Yılmaz, yaş grubunun en iyi oyuncularından pek çok başarının sahibi Volkan Sevgi'den 1 puan almayı başarırken diğer iki masada karşılaşmadan başarıyla kalkan sporcular yılların oyuncularına kafa tutan genç adayı İbik ve Yazıcı oldu. Çocuk yaştaki oyuncular bu sonuçlarla daha ilk turda, bu yarışmada da çok geride kalmayacaklarının haberini vermiş oldular.

yönetim kurulu üyelerinden, il temsilcileri toplantısının da aynı tarihte yapılacak olması nedeniyle, pek çok il temsilcisine kadar, satrancın geleceğine yön verenler turnuva salonunu ziyaret ettiler.

Üçüncü turda belirgin bir sürpriz yaşanmazken tur bitiminde Özgür Akman, (FM) Ildar Salakhutdinov ve Burak Özalp 3'er puanla zirveye yerleşen isimler oldular. Turnuvanın en büyük sürpriz sonucu ise dördüncü turda alındı ve yükselişini sürdüren Burak

Ildar Salakhutdinov, Burak Özalp ve Özgür Akman

İkinci turun en büyük sürprizi yarışmanın iki numaralı oyuncusu Vasileios Parginos ile yarışmaya on ikinci sırada başlayan Burak Özalp maçında yaşandı ve masadan 1 puanla kalkan taraf Özalp oldu.

Üçüncü tur öncesinde turnuva adeta ziyaretçi akınına uğradı. TSF başkanı Güllüz Tulay'dan kurul başkanlarına,

Özalp 2300 Elo puanıyla turnuvanın 1 numaralı oyuncusu (FM) Ildar Salakhutdinov karşısında masadan 1 puanla ayrıldı. Dördüncü turun bir diğer sürprizi ise onuncu masada oynanan Halil Nejat Özmen-Doğa Boran Şahin karşılaşmasından geldi ve Şahin yılların oyuncusu Özmen'den 1 puan almayı başardı. Beşinci tura gelindiğinde Özalp ve Akman dört puanla zirve-

ye yerleşmişti ama bu tur ikisi için de kolay olmayacaktı ve maç beraberlikle sonlandı. Turun en zor karşılaşmalarından birisi de şüphesiz üçüncü masada Volkan Sevgi-Vasileios Parginos arasında oynandı ve başarıya ulaşan taraf Sevgi oldu.

Son tura gelindiğinde ilk iki sırayı 4,5 puanla Özalp ve Akman paylaşıyor onların hemen arkasında 4 puanla Salakhutdinov ve Sevgi yer alıyordu ve derecelerin belirlenmesi son tura kalmıştı. Kazanç ya da beraberliğe göre final sıralamanın tamamen değişeceği son turun ilk iki masasında Salakhutdinov-Akman, Özalp-Sevgi karşılaşması gerçekleşti ve maçlar berabere bitince Burak Özalp birinci, Özgür Akman ikinci, (FM) Ildar Salakhutdinov üçüncü olurken Volkan Sevgi, Erkin Karaokçu ve Mustafa Yelken üçüncülüğü paylaşan isimler oldular.

Turnuvanın ödül töreni 10 Mart 2013 Pazar günü saat 20:00'da gerçekleştirildi. Törende dereceye giren sporculara para ödülü ve kupaları verilirken Nilüfer Çınar Çorlulu da birer kitap hediye etti. Turnuvanın belki de anlamlı ödülü yine Nilüfer Çınar'dan geldi. Çınar, Ali İpek'in 1976'da Türkiye ikinciliğinden kazandığı kupayı Şampiyon Burak Özalp'e hediye etti. Tören ödüllerin sahiplerini bulmasının ardından sona erdi.

Anılarda FM Ali İPEK

Ali İpek Anı Turnuvası'nda arkadaşları kendisini anlattı. İşte onlardan bazıları:

Nilüfer Çınar Çorlulu: 1987 Mart ayıydı. Yunanistan'da yapılacak olan Zonal turnuvaya ben ilk defa gidecektim. Ülke genelinde çok fazlaca kar yağışı vardı. Ankara - İstanbul karayolu kapanmıştı. Ailemin beni turnuvaya göndermeme kararı alması karşısında o kadar çok ağladım ki sonunda babam beni terminale götürmeye razı oldu. İstanbul seferleri iptal edilmiş durumda idi. Babam beni, eve dönmem için ikna etmeye çalışırken, cenazeleri olduğu için İstanbul'a gitmek zorunda kalan

bir otobüs dolusu insanla karşılaştık. Otobüsün şoförü de babama "Kızınızı göndermeyin, kesin yolda kalacağız!" dedi. Babam gitmemen konusunda benim fikrimi değiştirmeye çalışsa da ben otobüse bindim. Çok kötü bir yolculuk değildi. İstanbul'a geldiğimde gördüm ki, felaket asıl orada! Akşama doğru İSD'ye gidebildim. Hafta sonuydu ve İstanbul Takımlar Birinciliği iptal edilmişti. Dernek bomboştı, sadece Vatan abi ve Dernek Genel Sekreteri Ümit Bey vardı. Beni görünce şaşırdılar: İstanbul'dan tek bir kişi bile gelemedi siz Ankara'dan nasıl geldiniz? O anda kapı açıldı ve Ali İpek geldi. O da bir hayli uzak bir noktadan, Pendik'ten gelmişti. Ali ve ben Akrep burcuyuz, başarıma konusundaki disiplinlerimiz çok benzemekte.

Ali İpek matematikle ilgilenmeyi çok severdi, etrafına sürekli sorular sorarak insanlara zorlu dakikalar yaşatırdı. Bir gün şu arabamın plakası ne ilgisiz rakamlardan oluşmuş, hiç bir bağlantı bulamadım, bir de sen bak, demişti. Bu tür konularda beni birazcık rakip olarak gördüğü de kesin idi. Plaka: 06 S 5690 Benim bulduğum bağlantı masaya yumruk atmasına neden olmuştu: 7,

8, 9, 10 demiştim, hemen saniyesinde anladı tabii ki: 7x8x9x10.

Beni en çok üzen anı ise Gazi Üniversitesi hastanesinde yatarken, son günleri artık. Benim telefon numaramdaki sayılar arasında bir bağlantı bulmuş, bu bağlantıyı Nilüfer bile bulamaz, diyerek söylemişti de ama onu o halde görmenin verdiği üzüntü ile benim aklımda kalmamış...

Biz 1984 yılında tanışmıştık. 26 Ocak 1988'de evlendik, 31 Kasım 1995'de boşandık. Hiç küs olmadık! Bir keresinde annem şunu yanına al, diye bana bir şey uzattığında, ben kolumu sallamadan yürüyemem diye kabul etmemiştim. Ali İpek de benim kolumu rahat rahat sallamam için eşyalarımı taşır, yanında benim en çok ihtiyacım olabilecek nesneleri bulundururdu. Benim ihtiyacım olabilecek hep bir kalem, çakmak, sigara ve giysi vardı çantasında.

Onu kaybetmek gerçekten çok acı. Tek tesellim, son gününe kadar ailecek yanında olmamızdır.

Halil Nejat Özmen: Sevgili Ali İpek'i 1973 sonları veya 1974 başların-

da İstanbul Satranç Derneği'nde tanıdım. O zamanlar daha taktik ve keskin oynardı. Son 10-15 yılında oyunu daha sakinleşti. (Ya da ben böyle düşünüyorum.) Ali ile ilgili çeşitli anılarım var, ama bunların çoğunluğu çok önemli değil ve iz de bırakmadı, biri hariç!

Arşivlerime göre ilk oyunumu 1976'da Selahattin Adil Paşa Anı Turnuvası'nda oynamışız ve Ali tabii ki kazanmış. Yıllar içinde Ali ile çeşitli turnuva ve organizasyonlarda 8 - 9 kere karşılaştık. 3 - 4 kere Ali kazandı, 4 beraberlik ve sadece bir kez ben kazandım.

Aramızdaki maçlardan Ali için en önemli olanı 18 kişi kapalı döner turnuva olarak İstanbul'da düzenlenen "1980 Türkiye Şampiyonası"ndaki oyunumuzdu. Sondan 3. turda aramızdaki oyuna başlamadan önce, Ali ikinci durumdaki iki oyuncunun 1 puan önünde şampiyonluğa doludizgin gidiyordu. Ve üstelik benimle oynadıktan sonraki turda turnuvanın en zayıf satranççısı ile son turda da orta sıralardan birisiyle oynayacaktı. Yani 3 maça 2,5 - 3 puan alıp arkasından gelenlerle puan farkını açması bekleniyordu.

Oyun eşit giderken, benim 31. hamlede yaptığım soru hamleyi, Ali gayet güzel değerlendirip 34. hamlede oyunu +- duruma getirdi. Üstelik 34. hamlede ben bir soru daha yapınca 35. ♖h3 hamlesi oynarsa en çok 7 hamlede mat eden bir konum yakalıyordu. Ama bu sırada ikimiz de ciddi zaman sıkışıklığına girmiştik (o zamanlar zaman artırmalı oynanmıyordu), onun için en doğru hamleleri göremiyorduk. Ali 35. ♗d3 ile konumunu savunarak +- durumu sürdürdü. Ben kötü durumda olmanın getirdiği psikoloji ile ya tutarsa düşüncesiyle basit tehditler yaparak oynamaya çalışıyordum.

Zaman sıkışıklığında Ali 36. ♖h5?? yapınca, bana 4 hamlede mat olanağı doğdu ve oyun bir hamle daha kısalarak 3 hamle sonra matla bitti. Ali başını elleri arasına aldı ve masada sessizce kalakaldı, yıkılmıştı.

Son iki turda zayıf oyunculara karşı alacağı iki puan (hatta 1,5 puan) ona yine de şampiyonluğu getirecekti, ama o moral bozukluğu ile sonraki turda sondan ikinci olan kişiye de yenildi. Son tur kazandı, ancak turnuvayı üç kişi (Ergun Gümrükçüoğlu, Ali İpek ve Ateş Ülker) eş puanla (10,5 puan) bitirdi ve Ali şampiyonluk için 15 sene daha beklemek durumunda kaldı.

Ali'nin 36 hamle gayet iyi oynayıp bir hata ile oyunu kaybetmesi gerçekten üzücüydü. İlginç bir nokta da, asistanlık yaptığım ve okulum açıldığı için o turdan sonraki son iki turu oynamadan Ankara'ya dönmek zorunda olmamı. Keşke Ali'yle son iki turda oynama durumunda olaydık da, hükmen kaybımı Ali'ye karşı alaydım.

Şimdi düşünüyorum da Ali İpek'e karşı bir kez kazandım, o da kazandığım halde üzüldüğüm oyunlarımın başında gelir!

Sevgili Ali, hep ışıık içinde ol.

Hayati Topaloğlu: Ali İpek TED Koleji'nde eğitimci olarak çok önemli görevler yaptı. Her cumartesi Kızılırmak Sokak'taki TED'de, boş zamanlarımızı değerlendirmek amacıyla 15 dakikalık Hızlı Satranç turnuvaları düzenler, biz de katkı yaparak bu turnuvalara katılır, bazen de ödül kazanır mutlu olurduk. Kendisi bu turnuvalara katılmazdı.

Kanser olduğunu öğrendiğinde-öğrendiğimizde tevekkül göstermişti. O günlerde bile Taraçaya gelir seyreder ve nazının geçtikleriyle oynardı. Yine o günlerde bana demişti ki: "Ben gençlerde Türkiye şampiyonu oldum, yetişkinlerde de aynı başarıyı gösterdim. Allah ömür verirse bu yıl altmışıma gireceğim ve Türkiye Emektarlar Turnuvası'nda oynayarak şampiyon olup üçleyeceğim." Ne yazık ki son isteğini gerçekleştirmeden 7 Mart 2012'de aramızdan ayrıldı. 2012 Nisan ayında Emektarlar Türkiye Şampiyonası'nda gözlerimiz hep onu aradı, kendi aramızda hep onu konuştuk! Toprağın bol olsun, arkadaşım!

Erdem Arslan: Ali İpek ile tanışmamız 1990 yılında TED Lokali'nin kurulması ile oldu. TED Lokali'ndeki hafta sonu turnuvalarında oynuyordum. Klasik olacak ama Ali İpek sadece iyi bir satranççı değil, aynı zamanda iyi bir öğretici ve eğitimci idi. Sayısız çocuk ve genç yetiştirerek Türk satrancına kazandırdı. Aynı zamanda müthiş espriliydi. Bir turnuva sırasında rakiplerimle sohbet ederken benim için onlara "dikkat edin, Erdem görüldüğü kadar zayıf değildir!" demişti.

Bence insanlar eserleriyle yaşarlar. Ali İpek de yetiştirdiği satranççılar ve satrancımıza katkıları ile unutulmazlar arasında yerini almıştır.

Özgür Akman: Satrançla merhabalaşırken Ali İpek benim yanımdaydı. Çocukken oynadığım turnuvalarda beni sürekli ikaz eden, bildik sözleri ve mimikleriyle bana yol gösteren hocamdı. Sadece satrançta değil, hayata dair pek çok alanda da bana yol gösterdi. Öz babamla da mizaçları benzediğinden olsa gerek Ali İpek benim satranç babamdı! Sevdiğim, çok saygı duyduğum, korktuğum hatta bazen de çok kızdığım babam!

Ali Marandi ailesi: Cemil Can'a sadece iyi bir satranççı olmayı değil, ahlaklı bir sporcu olmayı da öğrettiğiniz için çok teşekkür ediyoruz. Onun başarılarının temel harcını siz koydunuz, satranç yolunu siz aydınlattınız!

"Şampiyonları ancak şampiyonlar yetiştirir!" sözünüzde de ne kadar haklı olduğunuzu herkese kanıtladınız! Dai-ma gönlümüzde yaşayacaksınız!

M. Erdem Kayar: Ali Ağabeyi 1996-97 yıllarında TED Kolejliler Takımı'nın genç masasında oynarken yakından tanıma şansım oldu. Her Ankara'ya gelişimde kendisi beni karşılar, ilgilenirdi. Satrançla daha ciddi uğraşmama vesile olan da Ali İpek'tir. Deplasmanlı lig maçları öncesi, cuma akşamları sohbetler eder birlikte zaman geçirirdik. Derin satranç sevgisi nedeniyle satranca ciddi yaklaşımının yanında matematikten tasarım ve rock

H. Nejat Özmen, Emrah Yağız, Hulusi Cihangir, Aylin İbişoğlu, İldar Salakhutdinov, Nilüfer Çınar Çorlulu, Burak Özalp, Özgür Akman ve Fatma Yılmaz

müziğe uzanan zengin karakterli nüktedan bir insanı tanımanın mutluluğuyla kendisini saygıyla anıyorum.

Aşkın Taşan: Satranç dünyamızın, saygın, beyefendi, nüktedan kişiliği ve örnek sporculuğu ile satranç anlayışının sembolü değerli büyüğüm, dostum Ali İpek,

Bu akşam yine “anıların çubuğu”nu yakınca, bak neler geldi aklıma:

Tasarladığın logonla her zaman aramızdasın! Ama yalnızca o mu? Turnuvalardaki centilmence mücadelen, dürüstlük ve disiplin anlayışın, ama en çok o inanılmaz esprilerin, her biri mutlaka bir hayat dersiyle biten, anlatımı sadece sana özgü o maç anıların. Oyunlarında neredeyse seninle birlikte nefes alan taşların. Çoğu gözümün önünde, her dem çok taze. Bunlardan birini, izninle, paylaşmak isterim:

Mayıs 2011! Ankara’da, Arena Spor Tesisleri’nin önünde MEB Satranç Finalesi, sohbet ediyoruz. Sen son ameliyattan yeni kalktın ve aramıza geldin. Emektarlar ulusal takımını konuşuyordunuz. Artık 60 yaşındaydın. Seçilme ve oynama şansı en yüksek oyuncu olarak herkes seni görüyordu. Sohbetin ortalarına doğru sana “Aynı takımda birlikte oynamak ve hazırlanmak!” teklifimi yapmıştım. Sen de espriyi anlayıp, o zaman tedavisi sürerken bile ameliyat-

larını erteleyip, turnuvalara kaçamak yapan, iyileşme umudu taşıyan rahmetli Nurettin Reis’i de 3. masaya transfer teklifi fikrini dile getirmiş, takımın adını da “Onkoloji Aslanları” koymuştun. Dördüncü masamız boş kalmıştı ama dileğimiz de zaten üç kişilik takım yarışmasından yanaydı! Son zamanlarında bunu Reis’e de anlattım, telefonda. Koca Dev’in kısıp kısıp, son kahkahasıydı... Bunu unutamam!

Sonra ikiniz de sessiz sedasız transfer oldunuz, takım dağıldı. Ben, birlikte maç yapacağımız “rakiple” yalnız kaldım... Bana şimdilik beraberlik teklif ediyor. Mücadelem, ben de transfer olana kadar sürecek, dostum!

Genç kuşaklara örnek teşkil eden “satranç anlayışına”, onu sevenlerine...

“Ülke satrancımızın ve Türkiye Satranç Federasyonu’nun sembol ismine”

Ve satranca adanmış bir hayata,

Sevgili dostum, Ali İpek’e

Saygıyla...

Fatma Yılmaz: Herkeste nasıldır bilemem, ama bende hep son görüntülerdir aklımda kalıp, gözlerimde resimlenen:

6 Ocak 2012, TSF Yayın Kurulu toplantısı... Toplantıya katılanlar: M.

Sabri Koçak, Nilüfer Çınar Çorlulu, Fahri Karabay, Ergin Çiftçi, Fatma Koç Öztürk ve ben. Gündemi, adını Ali İpek’in çizdiği TSF logosundaki mavi kaleden alan süreli yayınıımız, Mavikale dergisinin on birinci sayısı oluşturuyor. Sonradan Ali İpek de geliyor, artık iyice zayıflamış, halsiz, bitkin... Bir süre sonra toplantının sonuna kadar kalamayacağını bildirerek ayrılmak istiyor ve ayrılıyor da... Ama her zamanki gibi bir ayrılma değil bu, tokalaşmıyoruz örneğin. Sadece hepimiz aynı anda, söz birliği etmişçesine ayağa kalkıyor ve adeta saygı duruşunda bekleyerek gözden kayboluncaya kadar kendisini uğurluyoruz!

Sevgili Ali İpek,

Aradan bir yıldan fazla zaman geçse de değişen bir şey yok!

Bizler, arkadaşların, öğrencilerin aynı saygıyla seni anıyor ve selamlıyoruz!

Yazımızın sonunda Ali İpek’in zorlu bir maçını sizlerle paylaşıyoruz.

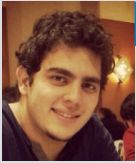
Igor Miladinovic – Ali İpek

2001 Balkan Şampiyonası - İstanbul

1.d4 d5 2.c4 c6 3.cxd5 cxd5 4.♘c3 ♘c6 5.e4 dxe4 6.d5 ♘e5 7.♖a4+ ♙d7 8.♖xe4 ♘g6 9.♙c4 ♘f6 10.♖e2 a6 11.♘f3 ♖c7 12.♘g5 ♘e5 13.♙b3 h6 14.♘ge4 ♘xe4 15.♖xe4 g6 16.0-0 ♙f5 17.♖d4 ♙g7 18.♙f4 ♖c8 19.♖d2 0-0 20.♖fe1 ♘h7 21.h3 b5 22.♖e2 f6 23.♖ad1 b4 24.♘e4 ♖b6 25.♘g3 ♙d7 26.♖e4 a5 27.♖b1 a4 28.♙c2 b3 29.axb3 axb3 30.♙d3 ♘xd3 31.♖xd3 e5 32.dxe6 ♙xe6 33.♘e4 ♙f5 34.♖f3 ♙xe4 35.♖xe4 ♖f7 36.♖e3 ♖b7 37.♖dd3 ♖c6 38.♖xc6 ♖xc6 39.♖xb3 ♖c1+ 40.♘h2 ♖xb3 41.♖xb3 ♖c2 42.♖b7 ♖xf2 43.♘g3 ♖c2 44.b4 ♖c3+ 45.♘f2 g5 46.♙d6 ♘g6 47.b5 ♖b3 48.b6 f5 49.♙c5 ♖b5 50.♙e7 ♙d4+ 51.♘e2 ♖xb6 52.♖xb6+ ♙xb6 1/2-1/2

Hayran olduğum satranç efsanesi

FM Ali İpek anısına

Burak Özalp

Sporcu

burak_ozalp92@hotmail.com

FM Ali İpek duruşuyla, yaratıcı satranç anlayışıyla, kendine has tavırlarıyla ve ince esprileriyle beni hep kendine hayran bırakmıştır. Saygı ve hayranlık duyduğum bir satranç efsanesi anısına düzenlenen bu turnuvada şampiyon olmak beni çok mutlu etti. Özellikle Ali İpek'e ait 1976 Türkiye İkinciliği Kupasının, "Anı Kupa" olarak WIM Nilüfer Çınar Çorlulu tarafından bana verilmesiyle ömrümdeki en değerli ve en anlamlı kupaya sahip olduğuma inanıyorum. Aşağıdaki maçlarımı da Ali İpek anısına analiz ediyorum.

Burak Özalp - Ildar Salakhutdinov

Ali İpek Anı Satranç Turnuvası

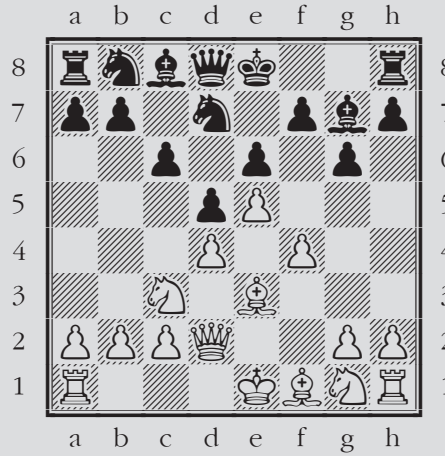
1.e4 g6 2.d4 ♟g7 3.♞c3 c6 4.f3 d5 5.♟e3

Beyazlarla en çok oynamayı sevdiğim ve tecrübeli olduğuma inandığım bir pozisyona ulaşmış olduk.

5...♞f6

Nadir bir devam yolu. 5... ♞b6 daha çok tercih edilen hamledir. [5... ♞b6 6. ♞d2 ♞x b2 7. ♞b1 ♞a3 8. ♟d3 ♞d7 9. ♞ge2 ♞b6 10.0-0 Piyona karşılık gelişim üstünlüğünü kullanarak.]

6.e5 ♞fd7 7. ♞d2 e6 8.f4

Fransız Kapalı Devamyoluna benzer bir yapı tahtada oluşmuş oldu. Ancak Siyahın temel sıkıntısı bu tip konumların temel fikri olan c5 sürüsünü, filin g7'de yapılması nedeniyle rahatlıkla oynayamaması.

8...b5

Yine de benim tercihim 8...c5 hamlesinden yana olurdu. [8...c5 9.dxc5 0-0 10.0-0-0 ♞c6±]

9.♞f3 ♞b6 10.a4?!

[10.b3 Maçta a1-h8 çaprazını zayıflatmak istemediğimden tercih etmedim. Ancak 10...b4 11.♞d1 a5 12.♞b2 ♞8d7 13.♟e2 Beyazlara daha esnek bir konum sağlıyor.]

10...♞c4 11.♟xc4 bxc4 12.0-0 a5 13.♞e2 ♞a6 14.g4 ♞b8 15.c3 f5?

Çok yanlış bir fikir. Beyazın tüm taşları şah kanadında organize olmuşken f5 sürüşü benim işlerimi kolaylaştırmaktan öteye gidemiyor. Siyahın temel fikri ♞b6 ya da h5 oynayarak

konumun açılmasına izin vermeden karşı şanslar aramak olmalı. [15...h5 16.h3 hxc4 17.hxc4 ♞b6 18.♞ab1 c5 19.♞g3 ♟d7 20.f5∞]

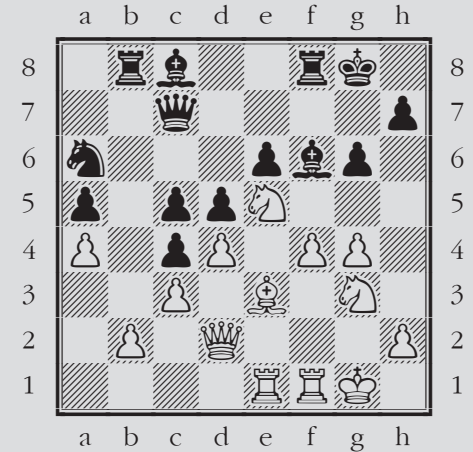
16.exf6 ♟xf6 17.♞e5

Siyahın piyon yapısı zayıf. Ayrıca taşları da koordinersiz ve a6'daki at tahtanın dışında gibi.

17...♞c7 18.♞g3 c5

Artık çok geç.

19.♞ae1 0-0

20.f5!+-

Rok atmak genelde şah güvenli bir yapı sağlar, ancak bu konumda intihar etmekle eşdeğer gibi. Beyaz olarak gelişimimi tam anlamıyla tamamladım ve geriye sadece zayıflıkları genişletip, inisiyatifi artırmak kaldı. Bu hamleyle siyahın konumu umutsuz bir hal alıyor.

20...♟xe5 21.dxe5 ♟b7?+-

Siyah şah tabiri caizse "kaderiyle başbaşa" bir konumda kalmış oldu.

22.♔h6 ♖fe8 23.f×g6 h×g6 24.♖g5
♗h7 25.♘h5! ♘h8 26.♙f6 ♗e7
27.♗h4

Mata çare yok. Oyunun kaderini f5? ve f5! hamlelerinin belirlediğini düşünüyorum. FM İldar Hocam (ODTÜ'de dersime girmese de :)) özellikle kayıp konuma düşünce direncini kaybetti ve çok hızlı oynamaya başladı. Bu da kazanmamda etkin rol oynadı diyebilirim. 1-0

Vasileios Parginos - Burak Özalp

Ali İpek Anı Satranç Turnuvası

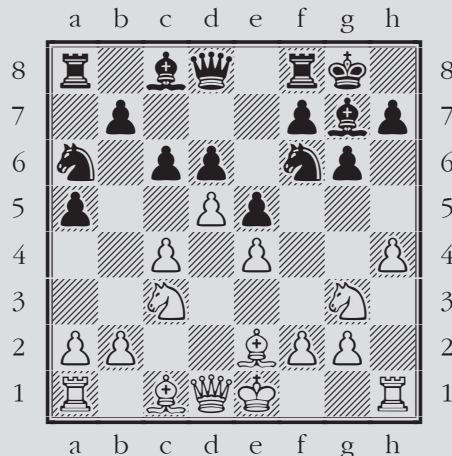
1.d4 g6

Az da olsa rakibimin Trompowsky Atakta maçına rastladığımdan ♙f6 yerine önce g6 sürdürdüm.

2.c4 ♙f6 3.♘c3 ♔g7 4.e4 d6
5.♙ge2

Şah-Hint Savunması Macar Varyantına girmiş olduk. Turnuva öncesinde rakibime hazırlanmak için bayağı vaktim olmuştu ve neredeyse son yıllardaki bütün maçlarında Beyaz ile bu varyanta girdiğini gördüm. Genelde pek iyi sonuçlar almamasına rağmen yine bu varyantı tercih etti ve ben de hazırlıklı olduğum için rahatça oynadım.

5...0-0 6.♙g3 e5 7.d5 a5 8.♔e2
♙a6 9.h4 c6

[9...h5 de bir alternatiftir. Ancak

Beyazın hızlı ve can sıkıcı bir ♔e2 ve ♔e5 tehditlerinin olduğunu söylemek olası. Bu yüzden ben 9...c6 hamlesini tercih ettim. 10.♔g5 ♗e8 11.♗d2 ♘h7 12.♔e3 ♔d7 13.a4 ♗e7 14.♙b5 f5]

10.h5 c×d5 11.c×d5 ♘c5 12.♔e3
♗b6!

Teorik ve kuvvetli bir hamle. Bu varyantta Siyahın oynaması gereken kanat, genel Şah-Hint fikri olan şahkanadı değil vezirkanadı olmalıdır.

13.♗d2 a4

[13...♔d7 teorik devamıyolu budur. Ancak maç sırasında hamle sırasını karıştırdım. Fakat benzer bir konum elde ettim. 14.♗b1 a4 15.f3 ♗a5 16.h6 ♔h8 17.♙f5 ♔×f5 18.e×f5 e4]

14.0-0

[Beyaz rok atarak artık h5 piyonunu gözden çıkarıyor. Ana devam yoluna ulaşmak için son şans: 14.♗b1 ♔d7 15.f3 ♗a5 16.h6 ♔h8 17.♙f5 ♔×f5 18.e×f5 e4]

14...♙g4 15.♔×g4 ♔×g4 16.h6
♔h8 17.f3 ♔d7 18.♗f2 ♗a5 19.♔×c5

[19.♙f5 Dikkate değer bir varyant. 19...♔×f5 20.e×f5 a3 (20...♙d3 21.♗h4 a3 22.♙e4 ♗d8=) 21.♙e4 ♙×e4 22.f×e4 ♗b4 23.f×g6 f×g6 24.♗c2 ♖fc8 25.♗f2=]

19...♗×c5 20.♗×c5 d×c5 21.d6!?

Acelecı bir hamle. Ancak Siyah için işler pek de kolay değil. Çok dikkatli savunulması gereken bir konuma ulaşıldı. Özellikle c3'teki konumun esnek hamlelerini iyi hesaplamak gerek.

21...♔f6! 22.♙d5 ♔g5 23.♖fd1
♖fd8 24.♙f2 ♔×h6

Biraz zaman kaybettirirse de h6'daki ileri karakol piyonu almanın, hem materyal hem de şahıma nefes aldirmek açısından yararlı olduğu kanısındayım.

25.♙e2 ♖a6 26.♙e7+?

Vasileios somut bir plan bulamadığından d6 piyonunu gözden çıkarıyor.

Ancak aktif iki kalem ve çift fil üstünlüğüm, konumun açılması ile kendini daha da belirginleştiriyor. Ayrıca beyaz şahın f2'de konumlanması bana taktiksel imkanlar sağlıyor.

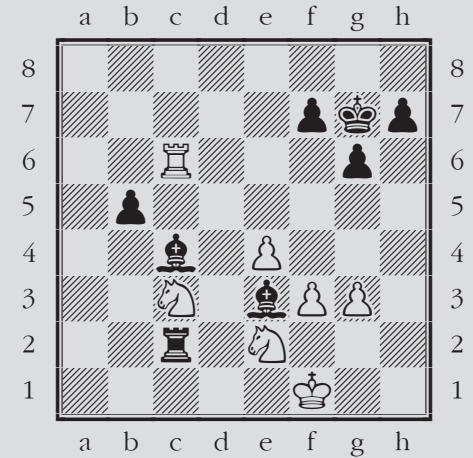
26...♔g7 27.♖d5 ♔e6 28.♖×e5
♖a×d6 29.♖×c5 ♖d2

2. yataya da kalemi konumlandırarak inisiyatifimi artırmaya devam ediyorum.

30.b3 ♖8d3

[30...♔f8! 31.♖h1 ♔g7 32.♙d5 a×b3 33.a×b3 ♔d4+]

31.♙d5 a×b3 32.a×b3 ♖×b3
33.♙dc3 b6 34.♖c6 b5 35.♖b1 ♖×b1
36.♙×b1 ♖b2 37.♙bc3 ♔c4 38.g3
♔d2 39.♔g1 ♔e3+ 40.♔f1 ♖c2 --+

Materyal kaybı kaçınılmaz hale geldi.

41.♖×c4 b×c4 42.f4 ♔d2 43.♙d5
c3 44.♙d4 ♖a2 45.♙b4 ♖b2 46.♙bc2
h5 47.♔e2 ♖b1 48.♙f3 ♔c1 49.♙d3
♔b2 50.e5 ♖h1 51.♙e3 ♖h3 52.♙f1
h4?

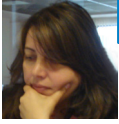
Zaman sıkışmasında oluşan bir körlük. Basitçe ♙h4 oynadığını göremedim. Ancak konum halen açık kazançtır.

53.♙×h4 ♖h1 54.♙e3 ♖g1 55.♔c2
♔f8 56.g4 ♔c1 57.♙hg2 ♔d2 58.f5
g5 59.♙d3 ♖h1 60.♙c4 ♖h3+ 61.♔c2

g2'deki at düştü ve rakibim terk etti. 0-1

İbrahim Dal şampiyon

Görme Engelliler Türkiye Şampiyonası'nda Genel kategoride İbrahim Dal, Kadınlar kategorisinde Zeynep Güler yüz şampiyon olurken, Gençler kategorisinde Süleyman Saltık, takım sıralamasında ise İstanbul Altı Nokta zirveye yerleşti.

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Türkiye Görme Engelliler Şampiyonası 31 Ocak - 3 Şubat 2013 tarihlerinde Antalya, Kemer'de yapıldı.

İbrahim Dal, Mümin Aksu ve Kerim Osman Altınok

Şampiyonada geçen yıla oranla bu yıl %50'lik bir artış oldu ve sayı 220'ye ulaştı. Genel, kadınlar ve gençler olmak üzere üç ayrı kategoride yapılan şampiyonanın sonunda bireysel sıralama ve takım sıralaması belirlendi.

İsviçre Sistemi yedi tur, her sporcu-ya 90 dakika, hamle başına 30 saniye eklemeli tempoyla oynanan şampiyonanın genel kategorisinde hiç görme-yen ve elleri olmadığı için takım da kullanamayan İbrahim Dal tamamen körleme oynayarak yenilgisiz şampiyon oldu. 2012'de ilk üçte yer alamayan iki isimden Mümin Aksu ikinci, Kerim Osman Altınok ise üçüncü oldu.

Kadınlar kategorisinde Zeynep Güler yüz üçüncü kez şampiyon olurken, İmrahan Taşın ikinci, Yeşim Bil-

giç üçüncü oldu. Gençler kategorisinde Süleyman Saltık şampiyonluk koltu-ğuna yerleşirken, 2012'nin şampiyonu Soner Kurnaz ikinci, 2011'in şampi-yonu Seyfettin Çağrı Yıldırım üçüncü oldu.

32 ilden 66 kulübün 4 gün süreyle yarıştığı, kulüplerin genel kategorisinden en başarılı iki, kadınlar ve genç-lerde birer sporcusunun puanları toplanarak yapı-lan takım sıralamasında İstanbul Altı Nokta Spor Kulübü şampiyon olurken Ankara Altınokta Spor Kulübü ikinci, Konya Selçuklu Görme Engel-liler Spor Kulübü üçüncü oldu. Şampiyonanın ka-panış töreni 3 Şubat 2013 tarihinde yapıldı. Töre-ne katılan Görme Engelliler Spor Federasyonu Başkanı Abdullah Çetin, yaptığı kapanış konuşmasında

Taşın, Bilgiç, Köylü ve Gülaştı

bütün sporcuları kutlayarak, önümüz-deki yıl takım şampiyonasının ve birey-sel şampiyonanın ayrı ayrı yapılacağını sözünü verdi. Tören yerel yöneticilerin ve GESFE Başkanı Abdullah Çetin'in dereceye giren sporculara madalya, ta-kımlara kupalarını vermelerinin ardın-dan sona erdi.

Takım Şampiyonu İstanbul Altı Nokta Spor Kulübü

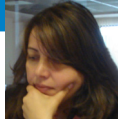
Bir yükseliş öyküsü: İbrahim Dal

1998'de yerle bir olan hayatını satrançla onardı, satrançla yaşama tutundu ve 2013'te şampiyonluğa ulaştı.

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Fatma YILMAZ: Öncelikle şampiyonluğunuzdan dolayı kutluyoruz. Şampiyonluğunuzla ilgili sorularımıza geçmeden önce bize biraz kendinizden söz eder misiniz?

İbrahim Dal: Malulen emekli askerim. Evliyim, iki oğlum var!

Yaklaşık on yıldır, görme engellilerle gönüllü olarak çalışıyorum. Bu süreçte bana "Nasıl herkes aynı oranda zeki, güzel, yakışıklı... değilse aynı oranda da göremeyebiliyor. Onun için hangi yönlerimiz zayıfsa, ya da herhangi bir engelimiz varsa durumu kabullenip ona göre ayakta durmamız ve varsa gücümüz birbirimizin hayatını kolaylaştırmamız gerekiyor." düşüncesini aşıladınız. Yine bu süreçte herkesin bir körlük öyküsü olduğunu, bunu kabullenmenin çok da kolay olmadığını, mümkün olabilen en kısa sürede kabullenenlerin ayaklarının üzerinde durma şansının daha yüksek olduğunu gördüm. Sizin de mutlaka bir körlük öykünüz var. Gördüğünüz dünyadan Karanlığın Rengi Beyaz'a geçişiniz, durumu kabullenemeyişiniz, bu süreçte yaşamınızı kolaylaştırmaya çalışan sevdikleriniz, sizi sevenler, her şeye rağmen yaşamak güzel deyişiniz... Kısacası gördüğünüz dönemden bu güne gelişiniz...

Van'ın Gevaş ilçesi Koçak Jandarma Karakol Komutanlığı'nda görevli bulunduğum sıralarda, 25 Eylül 1998

tarihinde, karakolumuzun ölü bölgesi olarak adlandırdığımız, görmenin zayıf olduğu bölgelerine güvenlik amacıyla tuzaklama yapıyorduk. Bu esnada tuzaklamada kullandığımız el bombalarından biri kazayla elimde infilak etti. Bu kaza sonucunda tamamen görme yeteneğimi kaybettim, her iki kulağımda da yüksek oranda işitme kaybına uğ-

radım. Sol elimi bilekten, sağ elimin de parmaklarının büyük bir çoğunluğunu kaybettim. İç organlarımda da bazı kayıplara uğradım. Bütün bunlara bir de ameliyat üzerine ameliyat eklendi. Yaşanan acıların, umutsuzlukların haddi hesabı yok, ölümü özlediğim de oldu. Bütün bunlara rağmen hayattayım. Yaşamak güzel.

Bu süreçte desteğini esirgemeyen, her türlü sinirime, sıkıntıma, acıma katlanan babamın ve eşimin hakkını ödemem ise elbette mümkün değil.

Görünen o ki o dönemleri atlattığınız durumdasınız ve engellerinizle bile dalga geçiyorsunuz. Başta gerçekten yeterince duyamadığınız için sürekli eşinize sorduğunuz "Hoca ne dedi? Hoca ne dedi?" ikileme sorunuz arkadaşlarınızın dilinde, duyamadıkları ya da anlamadıkları her durumda söyleyip gülüyorlar. Belki bunlardan daha da güzeli benzeri sözleri sizin de söyleyip gülüyor olmanız.

Çözümü yoksa insanın durumunu kabullenip ona göre yaşama sarılması gerekiyor. Ben de çektiğim onca sıkıntı sonrasında anladım ki yeniden görme, yeterince duyma şansım yok. Onun için durumumu kabullendim, yaşamımı ona göre düzenledim, gerisine de gülüp geçiyorum. Gülüp geçtiklerim de bazen adeta deyimleşerek esprilere kaynaklık ediyor...

Gelelim satranca... Satranca ne zaman başladınız?

1989 Haziran ayı başlarında ikamet ettiğim ilçede bulunan bir spor kulübüne kaydımı yaptırmıştım. Benden yaklaşık bir ay kadar sonra kaydımı yaptıran bir arkadaşımı hocamın odasında satranç oynadığını gördüm. Hocama yakın olmak istediğim için, arkadaşımın bana satranç öğretmesini istedim. Öğretti de! Ben de taşların hareketini öğrenince hocamla satranç oynadım. Sonuç Çoban Matı. Satranç hayatıma işte böyle girdi, kalıcı olması ise kaza sonrası.

Peki, sonrasında nasıl ilerlettiniz ve ilerlettiğiniz satranç hayatınıza ne kattı?

Ben sorunuzun ikinci bölümünden başlayarak yanıtlayayım. Satranç bana hakikati öğretti. Satrançtan anlayan

kişiler için bu şekilde ifade ediyorum. Satranç sadece bir oyun veya spor değil. İçinde birçok sırları içeren hakikattir. Satrançta ilerledikçe bu sırları çözebiliyorsunuz. Arkadaşım bana satrancı anlattığında karmakarışık bir şey gibiydi. Tıpkı çoğumuzun çocuklarımıza daha küçük yaşlardayken yaptığımız birçok nasihatten bir şey anlamadıkları için dinlememeleri gibi. Her sanatı üstadından öğrenmelisiniz. Üstat derken kastım satrancı iyi oynayan değil, iyi öğretendir. “Arkadaşım satrançta üstat birisi olsaydı bana satrancı ilk öğrettiği andan itibaren devam ederdim. Fakat böyle olmadı ve benim başlamamla satrancı bırakmam bir oldu. Onun için o zaman satrançla tanışmış olsam da satranca başlamam bu tanışıklıktan yıllar sonra oldu. 2002 yılında TSK Rehabilitasyon ve Bakım Merkezi Başkanlığı’nda görme engelli gaziler için açılan kurslara katıldım. Diğer gazi arkadaşlarımdan engelleri sadece görme olmasına rağmen bilgisayar ve satranç kursunu birincilikle tamamladım. Hiç kimsenin benim bu kursları başarabileceğime inancı yoktu. Kendim dahi başarabileceğime inanamıyordum. Kurs hocaları bu işlerin üstadı olunca ve sonradan kazandığım azimle başarıya ulaştım. Bu azmi de kazandıran yine hocalarım oldu. Hemen hemen herkes okuma yazma bilse de çocuklarına okuma yazmayı öğretemez. Onun için de çocuklarımızı okullara göndeririz. Satrancı da üstadından öğrenmeliyiz. O zaman satrançta her karenin ve her taşın sırrını çözer ve hakikati daha iyi anlamaya başlarız. Bense, satranç aracılığıyla bir yandan hakikati anlamaya çalışırken bir yandan da yaşama yeniden bağlandım.

Şampiyon olmayı hedeflediğinizi biliyoruz, bu hedefinize ulaşmak için nasıl çalıştınız?

İlk resmi turnuam 2007 Temmuz ayında Ankara’da görme engelliler arasında yapılan turnuvaydı. Hiçbir açılış bilgisine sahip değildim. Fakat kurs gördüğüm zamanlarda adlarını işittiğim Selim ve Kerim Altınok kardeş-

lerle tanıştım. Onlar Türkiye görme engelliler satrancının zirvesinde olan kimselerdi. Onlardan ve turnuvayı düzenleyen kulübün temsilcisi Sinan Saltık’tan satrançla ilgili bazı kaynaklar aldım. Bu kaynaklar bazı ustaların oyunlarını içeren pgn dosyalarıydı. Bilgisayarda onları inceliyor, ezberlemeye çalışıyordum. Hamlelerin yanlış veya doğru olduğunu hiç değerlendirmiyordum çünkü bu bilgilere sahip değildim. 2009 Mayıs ayında Kahramanmaraş’ta yapılan Türkiye Görme Engelliler Şampiyonası’na katıldım. Turnuva öncesinde Kasparov’un bilgisayara karşı oynadığı altı partiyi ezberime almıştım. Bu bilgiler eşliğinde 7 turun sonunda 5 galibiyetle 9. oldum. Bu şekilde 2011 yılına kadar devam ettim. 2011 Eylül başlarında ilçemizde yapılan özel bir turnuvaya Mersin ilinden bir kulüp katıldı. Bu kulübün antrenörleri Türkmenistan milli takımından IM Meylis Annaberdiyev ve eski milli sporculardan Metin Alper’di. Turnuva iki gündü ve bu iki usta turnuvanın ilk günü ilçemizde kalmışlardı. Ben de bu durumu fırsat bilerek ilçe temsilcimiz aracılığıyla kendilerini evime çay içmeye davet ettim. Sağ olsunlar davete icap ettiler. İki kişiyle körleme olarak birer parti oynadım. Bende eksik buldukları şeyleri sordum. Öncelikle açılış çalışmam gerektiğini söylemeleri üzerine böyle bir

çalışmayı yapabilecek imkânımın olmadığını belirttim. Onlar da bana “Keşke Mersin’de olsaydın, sana yardımcı olurduk.” dediler. Bunun benim için sorun olmadığını, ayda bir kez de olsa 220 km’lik yola seve seve katlanabileceğimi söyledim. Sonrasında da dediğimi yaptım ve ustalarla 2-3 kez görüştüm. Bayağı faydası oldu. Daha sonra bir arkadaşım aracılığıyla FM Selim Gürcan’ın eğitim CD’lerinden haberdar oldum. Onları da temin ederek bilgilerimi artırdım. CD’ler tamamen görme engellilerin durumuna uygun olmasa da işimize yarıyordu. Daha sonra GM Barış Esen’in Adana’da ikamet ettiğini öğrendim. Körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz. Bunu duyarım da hiç durur muyum! Hemen üstadın numarasını buldum ve kendisini aradım. Allah razı olsun. Mütevazı bir insan. Kendisiyle dört kez görüştüm. Önceden oynadığım partilere analiz yaptı. Ben de bunları ses kayıt cihazıma kaydederek bilgisayarımda defalarca dinledim. Bu bilgilerle 2012 Türkiye Görme Engelliler Şampiyonası’na katıldım. 8 tur sonunda 6 puanla milli takım aday kadrosuna alındım. Kamp eğitiminin sonuna milli takıma alındım. İlk milli takım tecrübemi 2012 Temmuz ayında Litvanya’da düzenlenen uluslararası görme engelliler satranç turnuvasında yaşadım. Turnuvadaki partileri

Dal, GESFE Başkanı Abdullah Çetin, Mümin Aksu ve Kerim Altınok ile birlikte

GM Barış Esen'e analiz yaptırdım. Bu analizleri de defalarca kayıttan dinledim. Üstat bol bol kombinezon çalışmamı ve oyunortası bilgilerimi geliştirmemi söyledi. 9 Ağustos 2012'de Hindistan'da yapılacak olan Görme Engelliler Olimpiyatı'na hazırlık yaparken 3 Ağustos 2012'de merhum babamı hastaneye kaldırdık. Bu nedenle turnuvaya katılamadım. Babamın durumu beni oldukça üzmüştü. Bir buçuk ay kadar satranç çalışmadım. Daha sonra oyunortası bilgilerimi FM Selim Gürcan vasıtasıyla geliştirdim. İnternet üzerinden bol bol satranç oynadım ve kombinezon çözdüm. Böylece turnuvaya hazırlanmış oldum.

Görmediğiniz gibi ellerinizi de kullanamıyorsunuz. Bunların sonucu olarak da tam anlamıyla körleme oynuyorsunuz. Böyle bir durum çok zor değil mi?

Gözlerimi kaybetmeden önce satranç hakkında bazı sözler işitmiştim: Arabistan'da satrancı develerin üstünde oynuyorlarmış. Allah Allah, devenin üstünde insan zor dururken satranç taşları nasıl durur ki, diye kendi kendime soruyordum. Kör olunca bunun da cevabını öğrenmiş oldum. Elbette görmeden hatta taşlara bile dokunmadan satranç oynamanın zorlukları var, her şeyden önce görenlere çok daha fazla konsantrasyon gerektiriyor.

Bütün bunlara rağmen görme engelliler Türkiye şampiyonusunuz! Bu başarınız da ödül töreninde "azmin zaferi" olarak dile getirildi! Alkış tufanına tutuldunuz. Şampiyon olmak nasıl bir duygu?

Bu soruyu benden önce eşime sormanızı isterdim. Her turda yanımda olan, benimle birlikte saatlerce masada oturan ve şampiyon olduğumu duyduğunda sevinçten gözyaşlarını tutamayan sevgili karıma! Onun sevincinin benim sevincimden daha fazla olduğunu fark ettim. Güzel bir duygu, çok güzel. Sevdiklerinizi ve sevenlerinizi sevindirmekse daha bir güzel.

Şampiyonluk yolunda ilerlerken

sizi en çok kaçınıcı turdaki rakibiniz zorladı?

Tek beraberliğim olan ve turnuva katılımcılarının en yüksek reytingine sahip olan 5. turda karşılaştığım Çankaya Belediyesi sporcularından İsmail Demirel.

Peki, şampiyonadaki en beğendiğiniz maçınız?

İsmail Aldemir'e karşı oynadığım parti.

Söyleşimizin sonuna yaklaşırken eklemek istedikleriniz?

Görme engelliler için satranç eğitimini ve satranç kaynaklarını yetersiz buluyorum. Eğitim nasıl olmalı onu tam bilemiyorum, belki işe görme engelliler okullarından başlanabilir. Kaynaklara gelince ülkemizde pek çok satranç kaynağı mevcut. Bunların görme engellilerin de istifade edebilecekleri hale getirilmesini ve bizlerin kullanımına sunulmasını arzu etmekteyim. Bu yazıyı okuyacak kişilerden ricamsa bizler için bir kitap okumaları! Binlerce görmeyen için insan ömründe bir kitap okumanın çok da uzun bir süre almaya-çağını düşünüyorum.

Ayrıca bu başarıya ulaşmama vesile olan, satrancımı ilerletmemde emeği geçen başta GM Barış Esen ve FM Selim Gürcan olmak üzere tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Söyleşi için biz de size çok teşekkür eder, şampiyonluğunuzdan dolayı bir kez daha kutlarız!

İbrahim Dal – İsmail Aldemir

G. E. Türkiye Şampiyonası

Antalya 2013

Analiz: Selim Gürcan

1.d4 d5 2.♘f3 e6 3.c4 c6 4.e3 ♘f6 5.♙d3 ♙d6 6.♘c3 b6

Siyahlar fil problemini bu şekilde çözmek istiyor. Çok rastlanan bir hamle değil. 6...♘bd7 7.0-0 0-0 8.e4 dxe4 9.♘xe4 ♘xe4 10.♙xe4 h6 11.♙c2 e5 devamıyolu daha çok tercih edilir.

7.0-0 ♙c7

Siyahlar roku geciktiriyor.

8.cxd5 exd5 9.h3 h6 10.♙d2

Beyaz basitçe gelişime devam eder. Şimdi siyahın niyeti ortaya çıkıyor.

10...g5

İlginç bir fikir. Siyahlar oldukça rahatsız edici bir plan uyguluyor. Kapalı konumlarda erken rok atmalara karşı bu şekilde saldırılar etkili olabilir. Yalnız konum kapalı değilse veya merkez açılabilir durumda ise bu tur saldırılar kötüdür.

11.♙c1

İbrahim Dal sakın bir şekilde kalesini tempo ile geliştiriyor. Fikir 12. ♘b5. Siyah önlem almak zorunda.

11...a6 12.e4!

Kanattan atağa karşı merkezden cevap! Merkez sağlam değilken kanattan atak sağlıklı değildir.

12...dxe4 13.♘xe4 ♘xe4 14.♙xe4

Siyahların şahı ortada ve gelişimi çok kötü. Beyaz siyahın şüpheli planını dakik bir şekilde çürüttü.

14...g4 15.hxg4 ♙xg4 16.♙c2 ♙d7 17.♙fe1

Beyaz taşların hepsi oyunda. Artık siyah şah kendi canını düşünmeli.

17...♙d8 18.♘e5

Atlar rakip hedeflere yakın olmalı. Beyazlar en etkili hamleyi yaparak vakt kaybetmiyor.

18...♙xe5 19.dxe5 ♙a7 20.♙c3 ♙g8 21.♙cd1 ♙c8 22.♙f5 ♙g5 23.♙xd7+ ♘xd7 24.e6

Beyaz kaleler bitirici darbeyi vuracak.

24...fxe6 25.♙xe6 ♘e5

Baskı altında siyah hata yapıyor. Böyle zor bir durumda kaçınılmaz.

26.♙xe5 ♙xe5 27.♙xc6 1-0

Şah kanadında temelsiz saldırıya karşı nasıl oynanacağına dair güzel bir örnek.

Dünya Şampiyonası Adaylar Turnuvası

Devler sahnede

Makale: Michael von Keitz

ChessBase.com

Çeviri: Ali Polatel

Fotoğraflar: Anastasia Karlovich

Levon Aronian

Ermeni oyuncunun ne kadar tehlikeli olduğunu anlamak için Carlsen'in turnuva öncesi yaptığı açıklamaya kulak verelim: "En büyük rakibim Levon Aronian'dır." Neden mi? Basit, çünkü Levon, kazandığı birçok süper turnuva zaferi ve Carlsen ile Kasparov'un ardından sahip olduğu gelmiş geçmiş en yüksek ratingli oyuncular listesindeki üçüncülük sırasıyla bütün oyuncular arasında elde ettiği başarılar bakımından Carlsen'e en yakın olan oyuncudur. Aronian, şu sıralar Jermuk'ta dünyadan elini eteğini çekmiş vaziyette Carlsen'in ifadelerinin doğruluğunu kanıtlamak için çalışmaktadır.

Aronian'ın yıldızı, aralarında Alexander Grischuk'un da bulunduğu geleceğin kuvvetli oyuncularının arasında kazandığı 1994 yılı Dünya 12 Yaş Altı Şampiyonası'nda parladı. Bu başarısını Ermenistan Şampiyonası ve 2002 Dünya Küçükler Şampiyonası'nda elde ettiği zaferler takip etti.

Şimdi dönüp baktığımızda Levon'un 2004 yılı FIDE Knockout Dünya Şampiyonası'nın ilk tur karşılaşması geleceği bize tarif eder türdendi. Bu ilk turda Levon'un karşısına çıkan rakip masum yüzlü bir çocuk olan Magnus Carlsen'den başkası değildi. Eşitlik bozma maçlarının ardından sonuçlanan karşılaşma gelecekteki karşılaşmalarının havasını taşıyordu.

Bu turnuvada gösterdiği büyük başarı, sonunda Grischuk'un yüksek performansının gölgesinde kaldı. Birkaç sene sonra ise Aronian 2007 Adaylar Turnuvası'na davet edildi. Yine ilk rakibi Carlsen oldu ve yine Aronian'ın

Levon Aronian

maçı kazanması için eşitlik bozma maçları oynaması gerekti. Bunun sonucunda 2007 Dünya Şampiyonası'na katılma fırsatı yakaladı ve son sıradaki Grischuk'un yalnızca yarım puan yukarısında Morozovich ile 6. ve 7. sırayı paylaştı. Dünyanın güneş etrafında birkaç kez dönmesinin ardından 2011 Adaylar Turnuvası başlıyordu. İlk turda Aronian'ın rakibi kim olacaktı? Carlsen'in yerini alan Grischuk'tan başkası değil elbette! Yine galibin tayini eşitlik bozma maçlarına kaldı fakat bu kez galip gelen ve rakibini evine gönderen Grischuk oldu.

Aronian'ın oldukça geniş bir yelpaze yayılan yetenekleri vardır. Anand ve Kasparov ile birlikte hem Dünya

Yıldırım Şampiyonu hem de Dünya Hızlı Satranç Şampiyonu unvanını kazanmış yegane satranççılardandır ve Chess960'da (Fischer Random satrançında) da dünya çapında aldığı dereceleri vardır. Kazandığı ödüllere Anand ile unvan için çarpışarak yeni bir tane eklemek istiyor ve bunu başaracak beceriye ve kararlılığa sahip. Yani diğer adayların dikkatli olmaları gerekecek. Adaylardan biri olan Gelfand onun hakkında bir defasında şu yorumu yaptı: "kesinlikle en dikkat çekici oyuncu, hem açılışta hem de oyun ortasındaki kendine özgü fikirleriyle üstün seviyede bir yaratıcılıkla oynuyor. Şu an bir numara. Dolayısıyla bütün basının Aronian'ın değil de Carlsen'in peşinden koşması garibime gidiyor."

Hazır aklımıza gelmişken belirtelim eşlendirmeler belli oldu. Aronian ilk turda kimle karşılaşacak dersiniz? Elbette yine Carlsen'le!

Aronian'ın Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 6 galibiyet, 12 beraberlik, 5 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 8 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 4 beraberlik, 3 yenilgi

Aronian'ın konu Gelfand olduğunda diğer adaylara göre endişe edecek pek de bir şeyi yoktur. 2010 yılından bu yana oynadıkları son altı oyunun üçünü kazanmayı başardı. Bu galibiyetlerin ikisini siyah taşlarla elde etti. Gelfand, Aronian'ın yeteneklerine bü-

yük bir saygı duyuyor ve bu durumda Ermeni oyuncunun onu iki defa yenmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Böyle bir sonuç Gelfand'ın Aronian karşısında 2007 Dünya Şampiyonası'nda aldığı benzer sonuca verilecek uygun bir yanıt olur. Meran ve Benoni Açılışları oyuncuların keşfetmek isteyecekleri ilginç alanlar olabilir.

Peter Svidler

Toplam: 2 galibiyet, 17 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 11 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 6 beraberlik, 0 yenilgi

Aronian, Svidler ile oynadığı son karşılaşmayı kazanarak aralarındaki skoru eşitledi. Bununla birlikte Aronian'ın ikili arasındaki karşılaşmalarda daha çok beyaz taşlarla oynadığı ve Svidler'in 2007 Dünya Şampiyonası'nda ustaca savunma yaptığını unutmamakta fayda var. Yani Aronian için bu maçlar öyle tereyağından kıl çeker gibi kazanılacak oyunlar olmayacaktır.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 9 galibiyet, 14 beraberlik, 12 yenilgi

Beyaz: 6 galibiyet, 6 beraberlik, 5 yenilgi

Siyah: 3 galibiyet, 8 beraberlik, 7 yenilgi

Ivanchuk ve Aronian'ın ikisi de gerektiğinde taktik karışıklıklar yaratma becerisine sahip yaratıcı dahilerdir. Dolayısıyla ikilinin karşılaşmaları pek de şaşırtıcı olmayacak şekilde çoğu kez bir tarafın galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Toplam skorda Ivanchuk üstün görünse de Aronian son zamanlarda iyi bir seri yakaladı. Bu iki oyuncu arasındaki maçların çetin geçeceği kesin. Açılışın Vezir Gambiti, Ruy Lopez veya herhangi farklı bir açılış olması bu gerçeği değiştirmez.

Alexander Grischuk

Toplam: 6 galibiyet, 14 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 9 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 5 beraberlik, 2 yenilgi

Aronian ve Grischuk çocukluklarından beri birbirlerine rakip olan iyi oyuncular. Aronian toplam skorda üstün olsa da Grischuk birden fazla kere Aronian'ı önemli maçlarda alt etmeyi başardı. 2007 Dünya Şampiyonası ve 2011 Adaylar Turnuvası'na bakarak oyunlarına Vezir Gambiti ve belki de Ruy Lopez ile başlayabilirler.

Teimour Radjabov

Toplam: 3 galibiyet, 16 beraberlik, 3 yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 6 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 10 beraberlik, 1 yenilgi

Aronian ve Radjabov karşılaşmaları bu turnuvada kesinlikle takip edilmesi gereken oyunlara sahne olacaktır. Uzun süredir Elo listesinde arka arkaya yer alan ikilinin toplam skoru da oldukça dengelidir. Radjabov, adaylar arasında Aronian'ı yakın zamanda yenen birkaç oyuncudan biridir. Vezir Gambitini kullanmaları mümkün görünüyor.

Vladimir Kramnik

Toplam: 2 galibiyet, 17 beraberlik, 6 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 12 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 5 yenilgi

Kramnik, Aronian karşısında sıklıkla üstünlük sağlamayı başarmış 3 oyuncudan biridir. Geçen sene Zürich'te oynadıkları antrenman maçında Levon siyah taşlarla oynadığı Yarı-Slav ile galibiyet elde etmişti dolayısıyla temkinli

biçimde iyimser olması için yeterli sebebi var. Elbette Kramnik buna kayıtsız kalacak türden bir oyuncu değildir ve Olimpiyat'ta kazandığı zaferi yinelemek isteyecektir. Açılış Slav veya Berlin olabilir.

Magnus Carlsen

Toplam: 4 galibiyet, 21 beraberlik, 7 yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 12 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 9 beraberlik, 6 yenilgi

Carlsen, beyaz taşlarla Aronian karşısında takdire şayan bir geçmişe sahiptir ancak siyah taşlarla toplam skorda geridedir. Carlsen'in de ifade ettiği üzere ikili arasındaki oyunlar turnuvanın kilit oyunları olabilir. Bu yüzden kısa beraberlikler beklemeyin. Maçların uzun, çetin mücadelelere sahne olacağı muhakkak. İki taraf da rakibini repertuarındaki az bilinen açılışlarla şaşırtmayı deneyebilir. İngiliz Açılış Carlsen'in kuvvetli bir silahı oldu dolayısıyla iyi sonuçlar elde ettiği Ruy Lopez'den vazgeçebilir.

Alexander Grischuk

Seçkin Rus satranççılarının arasında değişmez bir yere sahip olan Alexander Grischuk bireysel ve takım satrancındaki başarılarının yanında profesyonel poker dünyasında da kendine yer bulmuştur. Son yılların geleneksel süper turnuvalarında adına pek sık rastlanmasa da Linares 2009 turnuva zaferi ve yine aynı yıl kazandığı Rusya Şampiyonu unvanı hala hatırdadır. Yıllarca üyesi olduğu Rusya milli takımı ile birçok bireysel masa derecesi ve Dünya Takım Şampiyonası ile Olimpiyatlarda altın madalyalar kazanmıştır. Onu rakiplerinden ayıran asıl özelliği ise yıldırım satrancında gerçekten efsanevi denecek derecede yetenekli oluşudur. Gerçekten de iki defa Dünya Yıldırım Şampiyonu olan tek satranççıdır (2006 ve 2012 yıllarında).

Grischuk, ilk defa 2000 FIDE Knockout Dünya Şampiyonası'nda hızlı zaman kontrollü oyunlardaki üs-

Alexander Grischuk

tün yeteneğinin de yardımıyla yarı final bileti alarak adından söz ettirdi. Bu noktada Shirov'a kaybederek turnuvadan elense de satranç dünyasında yıldızının parlaması için yeterince başarılı olmuştur. 2005 Dünya Kupası'nda ise şans bu sefer yanındaydı ve Adaylar Turnuvası'na katılmaya hak kazandı. Bu turnuvadaki performansı da onun 2007 Dünya Şampiyonası'nda yer almasını sağladı.

Bu zor turnuvada, Alexander tek başına sonuncu oldu ancak bu başarısızlık hırsını baltalayamadı. Emeginin karşılığını gördü ve 2011 yılı Adaylar Turnuvası'na katılmaktan vazgeçen Carlsen'in yerini aldı. Yine hızlı satrançtaki yeteneğinin ve maç formatının da yardımıyla seri başları olan Aronian (3.) ve Kramnik (2.) gibi oyuncuları kolaylıkla eledi. Sonunda ise 6 oyunluk bir final maçında Gelfand karşısında kaybetti.

Bu turnuva, Rus oyuncunun ilk büyük turnuvası değil ve aldığı sonuçlar koşullara daha iyi uyum sağlamayı öğrenmesiyle beraber iyileşmektedir. Belki çok sayıda beraberlik yapması başarılı bir sonuç almasını engelleyebilir ancak bu turnuvada mücadele etmeyi hak eden bir sporcu olduğu da su gö-

türmez bir gerçektir.

Şimdi diğer adaylarla olan geçmişini inceleyelim.

Grischuk'un Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 5 galibiyet, 17 beraberlik, 5 yenilgi

Beyaz: 5 galibiyet, 7 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 10 beraberlik, 3 yenilgi

Gelfand, Grischuk ile birçok kez karşılaştı ve bu karşılaşmalar çetin mücadelelere sahne oldu. Bu karşılaşmaların en önemlisinde Gelfand 2011 Adaylar Turnuvası'nda Alexander karşısında önemli bir zafer kazandı ancak 2007 Dünya Şampiyonası'nda Grischuk'un İsraili oyuncuya karşı aldığı galibiyet de unutulmamalı. Aralarındaki toplam skorun 5-5 olduğu göz önünde bulundurarak ikilinin yaklaşan maçlarının da izlenmeye değer olacağını söyleyebiliriz. Grischuk, beyaz taşlarla Gelfand karşısında iyi bir skora sahip olduğundan bu turnuvada da bu renk ile rahat oynayacaktır. Oyunun başlangıcı ise İngiliz Açılışı veya Kabul Edilmeyen Vezir Gambiti olabilir.

Peter Svidler

Toplam: 1 galibiyet, 16 beraberlik, 7 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 8 beraberlik, 3 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 8 beraberlik, 4 yenilgi

Svidler ve Grischuk satranç dışındaki arkadaş olsalar da bu ikilinin tahta başındaki karşılaşmalarında Alexander birçok yenilgi aldı. Bu oyunlarda beyaz taşlar bile ona bir rahatlık sağlamadı ve görünüme göre beraberlikten fazlasını ummak için silkinerek kendine gelmesi gerekiyor. İki oyuncunun da 2007 FIDE Dünya Şampiyonası ile 2011

Dünya Kupası'nda denedikleri Sicilya Savunmasını Najdorf Devamyolu muhtemel görünürken Grischuk'un beyaz taşlarla oyuna 1. d4 ile başlayacağını tahmin ediyoruz.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 0 galibiyet, 11 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 3 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 8 beraberlik, 2 yenilgi

Bu ikilinin arasında oynanan onlarca klasik oyun vardır. Bu karşılaşmalarda Grischuk'un çoğu kez siyah taşlarla oynamış olduğunu görürüz. Ivanchuk'un iki galibiyet ve hiç yenilgi almayarak bir ölçüde üstünlük sağladığını söylemek mümkün ancak her şeye rağmen Grischuk'un, Ukraynalı oyuncuyu alt edeceğini umabiliriz. İkilinin arasında henüz Ruy Lopez açılışı oynanmadı. Bununla birlikte Ivanchuk'un yakın zamanda oynanan 2011 Dünya Kupası'nda Alexander'a karşı kullandığı Fransız Savunması da diğer ilginç bir olasılıktır.

Teimour Radjabov

Toplam: 2 galibiyet, 7 beraberlik, 0 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 6 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 1 beraberlik, 0 yenilgi

Şimdiye dek Grischuk ile Radjabov arasındaki mücadelede galibiyete pek sık rastlanmamıştır. Yine de Rus oyuncunun bir adım önde olduğunu ve Londra'da deşebileceği daha fazla yara olduğunu söylemek yerinde olur. Aralarında oynanan biri 99 hamle, diğeri ise 97 hamle süren oyunları düşünürsek bu ikilinin pratik gücünü yadsınamamak gerek, dolayısıyla karşılaşmaları sonuçlanana dek her şeyi beklemek mümkün. Grischuk'un Sicilya Savunmasının Najdorf Devamyolunu oynaması güçlü

bir olasılıktır. "Ufaklık" ise Şah Hint Savunmasını deneyebilir.

Vladimir Kramnik

Toplam: 0 galibiyet, 11 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 5 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 6 beraberlik, 1 yenilgi

Bir şok daha - Kramnik ve Grischuk standart zaman kontrollü maçlarda yalnızca 12 kez karşı karşıya geldiler. Alınan tek galibiyet Kramnik'e ait ve bu galibiyeti 2012 Tal Memorial Turnuvası'nda elde etti. Kramnik'in bu turnuvaya gelene dek gösterdiği yüksek performans yüzünden açık favori olduğu bir gerçek fakat ikilinin geçmişteki dünya şampiyonası turnuvalarında birçok kez beraberlik yapmış oldukları da gözden kaçmıyor. Bir kez daha Petroff söz konusu olabilir. Kramnik, Sicilya Savunmasının devam yollarını oynamaktan kaçınacaktır.

Levon Aronian

Toplam: 2 galibiyet, 14 beraberlik, 6 yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 5 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 9 beraberlik, 4 yenilgi

Aronian'ın agresif bir stili var (neşeli tavırları sizi yanıltmasın) ve bu stili ona Grischuk karşısında birçok kez başarı getirdi. Bununla birlikte ikilinin arasındaki oyunlarda alınan son iki galibiyet Rus oyuncuya ait. Ortaya ateşli maçların çıkacağı kesin ve sonuçlar 2007 Dünya Şampiyonası'ndaki gibi olursa şaşırmayın. Şüphesiz iki oyuncu da Anand ile karşılaşmayı çok istiyor fakat ağır basan tarafın Aronian olduğu bir gerçek. Oynanacak açılışların 2011 Adaylar Turnuvası'nda kullanılan açılışların yeniden incelenmesi sonucu seçilmesi olasıdır.

Magnus Carlsen

Toplam: 0 galibiyet, 6 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 5 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 1 beraberlik, 1 yenilgi

Grischuk'un, Carlsen seviyesindeki oyunculara karşı beyaz taşlarla oldukça erken beraberlik yaptığı biliniyor. Gerçekten oynadıkları birkaç oyunda ise Carlsen üstünlüğü sağladı ve bu farkı açabilir. Dünya Yıldırım Şampiyonası'nda siyah taşlarla Fransız Savunması oynayarak kazandığı zafer Alexander'a güven verebilir ancak yaratıcı bir oyun sergilemesi gerekiyor. Belki bu açılışı Londra'da tekrar dener. Beyaz taşlarla ise 1.d4 oynayacaktır.

Vassily Ivanchuk

80'lerin sonundan bu yana Ukrayna'nın önde gelen satranççılarından biri olan Vassily Ivanchuk bu yılın Adaylar Turnuvası'nın alt yarısında kalan bir diğer yarışmacıdır. Elbette, diğer bütün oyuncuların gibi gıpta edilecek bir geçmişi vardır. 1987 yılında Avrupa küçükler şampiyonu oldu ve sonraki sene de dünya şampiyonluğunu Joel Lautier karşısında eşitlik bozma maçında kaybetti. Başarı basamaklarını hızla tırmanan oyuncu aynı yılın sonlarına yakın ilk 10 seviyesine gelmeyi

başardı.

21 yaşında Linares 1991 Turnuvası'nı kazanarak Carlsen gibi genç yaşta ünlendi. Bu turnuvaya dünyanın ilk onundan tam sekiz oyuncu katılmıştı ve değinilmesi gereken en önemli nokta Ivanchuk'un Kasparov'u mağlup ediydi. Bu başarıyı ilerleyen yıllarda 2004 Avrupa Şampiyonluğu da dahil olmak üzere birçok yüksek seviye turnuva zaferi izledi.

Onca başarısına ve seçkin satranççılar arasında edindiği müzmin yere rağmen Ivanchuk, dünya şampiyonluğu serilerinde hep zayıf sinirlerinin ve şanssızlığının kurbanı oldu. 1991-93 Adaylar Turnuvası'nın çeyrek finalinde Yusupov karşısında 5½-4½ gibi yakın bir skorla elendi. Turnuvanın sonunda dünya şampiyonuna meydan okuyacak oyuncu Short oldu ve satranç tarihi ile ilgilenenlerin üzüntüyle anımsayacakları gibi bunu satranç dünyasındaki anlaşmazlık takip etti. Ivanchuk, bu turnuvanın ardından FIDE Knockout Dünya Şampiyonaları'nda pek parlak olmayan performanslar sergiledi. Tek istisna 2002 yılında Anand'ı da eleyerek oynama hakkı kazandığı final oldu. Ne yazık ki bu maçta açık favori olmasına rağmen vatandaşı genç Ruslan Ponomarev karşısında çok kolay mağlup oldu.

Satranç dünyası yeniden bir araya geldiğinden beri sabırla taşların en büyüğünü kazanmak için eline geçecek fırsatı bekledi. 2009 Dünya Kupası sitesinde yayınlanan ve daha sonra vazgeçtiği emekli olduğuna dair duyurunun ardından emin adımlarla ilerledi ve şimdi hayranlarının beklediği oldu - parıldayan yetenek diğer adayların başına büyük belalar açmak için geri döndü. Şansı da yaver giderse bu turnuvayı kazanabilir.

Vassily'ye bol şans dileyerek diğer adaylarla olan eski sonuçlarına bir göz atalım.

Ivanchuk'un Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 10 galibiyet, 37 beraberlik, 8 yenilgi

Beyaz: 7 galibiyet, 16 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 3 galibiyet, 21 beraberlik, 6 yenilgi

Gelfand ve Ivanchuk'un oyunları Sovyetler Birliği döneminde ikisinin de parlayan genç yıldızlar olarak satranç sahnesine çıkmalarıyla başlar. Dolayısıyla ikilinin birbirlerinin oyun tarzı hakkında oldukça fazla bilgiye sahip olduğuna şüphe yoktur. Satranç hayatları boyunca karşılaştıkları müsabakaların yarısı önceki on yıla rastlar. Gelfand bu dönem boyunca toplamda 4-2'lik bir skorla öndedir. Çetin bir mücadele bekliyoruz fakat bu "yaşlı kurt"ların sayısız sefer karşılaştığı dikkate alındığında haklı beraberlikler de bizi şaşırtmaz. Ukraynalı, İngiliz Açılışını bir silah olarak kullanabilir ve emin ki Boris de Grünfeld Savunmasına karşı birkaç yenilik hazırlamıştır.

Peter Svidler

Toplam: 5 galibiyet, 22 beraberlik, 5 yenilgi

beyaz: 3 galibiyet, 14 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 8 beraberlik, 4 yenilgi

Svidler ve Ivanchuk'un arasında satranç kariyerleri boyunca herhangi bir tarafın açık üstünlüğünün olmadığı bir mücadele süregelmıştır. Vassily, Londra'da Peter karşısında rakibine karşı aldığı son galibiyetinde başarıyla kullandığı Grünfeld Savunmasını bir silah olarak kullanabilir ancak iki oyuncunun da çeşitli birçok açılış kullanmaları muhtemel görünüyor. Sonuç ne olursa olsun keskin ve izlenmeye değer karşılaşmalar olacağı muhakkak.

Alexander Grischuk

Toplam: 2 galibiyet, 11 beraberlik, 0

yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 8 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 3 beraberlik, 0 yenilgi

Bu iki oyuncunun uzun yıllardır seçkin satranççılar arasında olduğu düşünüldüğünde iki "-chuk" klasik maçlarda çok az karşı karşıya gelmişlerdir. Ivanchuk rakibine göre daha çok beyaz taşlarla oynamış ve bu üstünlüğü 2009 ve 2010 yıllarında arka arkaya iki defa zafere dönüştürmeyi başarmıştır. Grischuk ise bu zaman kontrolünde Vassily'nin direncini kırmayı hiç başaramamıştır ancak elbette Londra'da bu hedefine ulaşabilir. 2011 Dünya Kupası'nda biraz da sisteme uyum sağlayarak temkinli oyunlar sergilemiş olsalar da emin ki şimdi oyunları daha keskin olacak. Tahta başında pek sık karşılaşmamış bu ikilinin oyunlarının sonucunu tahmin etmek güç görünüyor.

Teimour Radjabov

Toplam: 5 galibiyet, 23 beraberlik, 4 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 9 beraberlik, 3 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 14 beraberlik, 1 yenilgi

Radjabov ve Ivanchuk birçok kez karşı karşıya gelmiştir. Çoğu kez bu karşılaşmalar çetin mücadelelere sahne olmuştur. Radjabov, Ukraynalı karşısında Sicilya Savunması'yla aldığı başarısız sonuçlar nedeniyle repertuarında yedek bir silah olarak sakladığı Fransız Savunmasını deneyebilir. Ivanchuk ise siyah taşlarla oynarken İngiliz Açılış ile karşılaşmayı umuyor olabilir. Bu ikili karşılaştığında izleyenlerin ağzından "sıkıcı" gibi kelimelerin çıkmayacağı şüphesiz.

Vladimir Kramnik

Toplam: 4 galibiyet, 26 beraberlik, 8 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 10 beraberlik, 4 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 16 beraberlik, 4 yenilgi

Kramnik ve Ivanchuk, takımlarının sonuçları kendi maçlarına bağlı olduğu zamanlar sıklıkla beraberlikte anlaşılar, bazen çetin mücadeleler sonunda bazen de pek mücadele etmeden. Ortada Dünya Şampiyonluğu unvanının olduğu bir turnuvada hiç karşı karşıya gelmediler dolayısıyla eldivenlerini çıkardıklarında nasıl dövüşecekleri merak konusu. Kramnik'in 2008 yılında Dortmund'da Vassily'ye karşı oynadığı Petroff ona bir puana mal oldu; bu yüzden ondan bu açılışa bir geri dönüş yapmasını beklemiyoruz. Belki de Kramnik Richter-Rauzer Savunmasını tozlu rafından çıkarıp kullanmayı deneyecek ancak oyunculardan birinin 1.d4 ile oyuna başlaması da kesin gibi görünüyor.

Levon Aronian

Toplam: 12 galibiyet, 14 beraberlik, 9 yenilgi

Beyaz: 7 galibiyet, 8 beraberlik, 3 yenilgi

Siyah: 5 galibiyet, 6 beraberlik, 6 yenilgi

Ne zaman Aronian ve Ivanchuk karşılaşsa iki rakip de hep kazanmak için oynar. Dikkatli bakıldığında aralarındaki oyunların beraberlikten çok bir tarafın galibiyeti ile bittiği fark edilir. İki de beyaz taşlarla kuvvetlidir. Bununla birlikte siyah taşlarla da aldıkları birden fazla galibiyet vardır. Toplam skorda Ivanchuk üstün görünse de Levon yakın zamanda rakibi karşısında üst üste galibiyetler elde etti. Bu ikiliden şaşıaali oyunlar bekliyoruz ve iki tarafın da kazanması ihtimaller dahilinde. Vezir Gambiti ve Ruy Lopez açılışlarını izleyebiliriz.

Magnus Carlsen

Toplam: 2 galibiyet, 13 beraberlik, 8 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 10 beraberlik, 3 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 3 beraberlik, 5 yenilgi

Ivanchuk, Norveçli rakibine karşı sadece 2008 yılında iki kez galip gelebildi ve birçok kez kaybetti. Bu büyük talihsizlik Ivanchuk'un Magnus karşısında çok temkinli oynamasına yol açabilir. Alacağı iki beraberlik Ivanchuk için iyi bir sonuç olacak ve turnuva zaferi için şanslarını koruyacaktır. Ivanchuk'un beyaz taşlarla Ruy Lopez'i seçmesini bekliyoruz ancak Carlsen'in de Londra'ya repertuarında yeni açılışlarla geliyor olması büyük bir ihtimal.

Vladimir Kramnik

1990 senesinde Sovyetler Birliği Şampiyonu olan Vladimir Kramnik, bu yılın Adaylar Turnuvası'na veteran 3 oyuncudan biri olarak katılıyor. Elde ettiği başarılar ise sayılamayacak kadar çok. Bunun sadece bir örneği, büyük bir organizasyon olarak turnuva listelerinde on yıllardır yer alan ve Kramnik'in "benim turnuвам" diye tabir ettiği Dortmund Turnuvası'nda kazandığı on zaferdir. Bu başarıyı elbette yıllar boyu süper turnuvalarda elde ettiği birçok başarı ile perçinlenmiştir. Daha da önemlisi 2000 yılında Kasparov'un elinden Dünya Şampiyonluğu unvanını alan oyuncu da bu satranççının ta kendisidir. Buna iyi bir takım oyuncusu olduğunu da eklersek kim Dünya Şampiyonluğu unvanı için oynamayı bu oyuncudan çok hak edebilir ki?

Kramnik, Botvinnik'in ünlü satranç okulunda genç bir oyuncu olarak başladığı satranç hayatında hızla yukarılara tırmandı ve ilk dikkate değer başarısını 1992 Manila Olimpiyatı'nda Rus Milli Takımı'nın birinci yedeği olarak gösterdi. Henüz 16 yaşında biri olarak milli takıma seçilmesi çok eleştirilse de Kasparov'un desteği ve Kramnik'in elde ettiği 8.5/9'luk skor eleştirilenleri susturmaya yetti.

Profesyonel kariyerinin ilk yıllarında Dünya Şampiyonluğu Kramnik

için elde edilmesi zor bir unvan gibi görünse de hem FIDE hem de PCA tarafında aldığı, Boris Gelfand'a 4.5-3.5 kaybettiği maçın da dahil olduğu bir dizi başarısız sonucun ardından geçen bir zaman diliminden sonra sonunda 2000 yılında Kasparov'un karşısına

unvan için oynamak üzere çıkmayı başardı. 1998 yılında bir adaylar maçında Shirov'a kaybetmiş olması bu seçimin eleştirilmesine neden olsa da Kramnik rakibi Kasparov'u 8.5-6.5 maç skoruyla büyük bir yenilgiye uğrattı ve yeni klasik satranç dünya şampiyonu oldu.

2004 yılında Peter Leko'ya karşı oynadığı oldukça çetin geçen ancak sonunda unvanını savunmayı başardığı karşılaşmanın ardından Kramnik, 2006 yılında Topalov'u da yenerek satranç dünyasını birleştirdi. Uzun süre unvanını koruyacağına şüphe yoktu fakat küllerinden doğan Anand unvanı Kramnik'in elinden almayı ve bugüne kadar da korumayı başardı. Her şey Kramnik'in Gelfand ile birlikte 2. ve 3. dereceyi paylaştığı 2007 Dünya Şampiyonası ile başladı. Ardından Anand, unvanını yeniden savunmayı amaçlayan Kramnik karşısında unvan maçını 6.5-4.5 gibi net bir skorla kazandı. 2011 yılı Adaylar Turnuvası'nda ise Kramnik, ikinci turda Grischuk'a elenmekten kaçamadı.

Kramnik, unvanı Anand'a sadece ödünç verdiğini ifade ettiği iddiasını hala kanıtlayamadı ancak bu turnuva ne kadar güçlü olursa olsun, göreceğimiz üzere Kramnik'in zafer kazanma yolunda makul şansları vardır.

Kramnik'in Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 6 galibiyet, 34 beraberlik, 3 yenilgi

Beyaz: 5 galibiyet, 16 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 18 beraberlik, 3 yenilgi

Hem Gelfand hem de Kramnik turnuvanın veteranlar oyuncularındır ve aralarındaki 43 karşılaşma da bunu kanıtlar niteliktedir. İki oyuncunun da adaylar maçlarında tecrübeli olduğu kuşkusuzdur fakat 1994 Adaylar Turnuvası'nda yarı finalde Kramnik'i eleyen ve 2007 FIDE Dünya Şampiyonası'nda da onunla iki kez berabere kalmayı başaran Gelfand'ın şansları daha ağır basmaktadır. İkili arasındaki 2001 yılında Astana'da oynanan maçta başarıyla kullanılan Katalan açılışının yeniden oynanması muhtemeldir. Ancak Gelfand, tarihin tozlu raflarından Rossolimo gibi bir açılışı da çıkartırsa hiç şaşırmayın.

Peter Svidler

Toplam: 6 galibiyet, 14 beraberlik, 3 yenilgi

Beyaz: 6 galibiyet, 4 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 10 beraberlik, 3 yenilgi

Birçok defa Rusya Şampiyonu olan Svidler yüksek seviyedeki oyuncular için hep zor bir rakip olmuştur. Durum Kramnik için de farklı değildir; toplam skorda önde olsa da, Svidler aralarındaki son iki karşılaşmayı kazanmanın yanı sıra 2007 Dünya Şampiyonası'nda

Kramnik ile iki kez berabere kalmıştır. 2005 yılında Rusya Süperfinali'nde elde ettiği galibiyet de cabasıdır. Petroff Açılışı bir geri dönüş yapabilir fakat Sicilya Savunmasında yapılacak yeni keşifler de sizi şaşırtmasın.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 8 galibiyet, 26 beraberlik, 4 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 16 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 4 galibiyet, 10 beraberlik, 4 yenilgi

Toplam skorun bireysel skorlardan daha önemli olduğu takım maçlarında Ivanchuk ve Kramnik genellikle oyunlarını beraberlik ile sonuçlandırmışlardır. Aralarındaki karşılaşmalar da Dünya Şampiyonası unvanı için mücadele hiç mevzu bahis olmamıştır dolayısıyla birbirlerine karşı olan yaklaşımlarında bir değişiklik fark etmemiz olasıdır. İkili, son zamanlarda kullandıkları açılışlardan vazgeçerek keskin Sicilya Devamyollarına dönebilir. Slav ve Yarı-Slav Açılışlarını seçmeleri de mümkündür.

Alexander Grischuk

Toplam: 1 galibiyet, 11 beraberlik, 0 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 6 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 5 beraberlik, 0 yenilgi

Dünyanın önde gelen satranç ülkesinin seçkin oyuncularını olarak Grischuk ve Kramnik'in standart zaman kontrollü oyunlarda yalnızca 12 defa karşılaşmış olmaları şaşırtıcıdır. Sonuç neredeyse hep beraberlik olmuştur. Kramnik, yegane galibiyetini 2012 yılı Tal Memorial turnuvasında almıştır. İkili 2007 Dünya Şampiyonası'nda biri sadece 13 hamle süren iki oyunda da berabere kalmıştır. 2011 Adaylar Turnuvası'nda da maç 16 hamlelik bir beraberlikle başlamış ve Kramnik'in

eşitlik bozma maçlarında elenmesiyle sonuçlanmıştır. Grischuk sağlam oynayacaktır ancak Kramnik son dönemdeki yükselen grafiği ile sonucu lehine çevirebilir. Kramnik, sıklıkla Petroff'u bir silah olarak kullansa da Grischuk'a karşı başka açılışlar deneyeceğini tahmin ediyoruz.

Teimour Radjabov

Toplam: 2 Galibiyet, 13 Beraberlik, 0 Yenilgi

Beyaz: 2 Galibiyet, 5 Beraberlik, 0 Yenilgi

Siyah: 0 Galibiyet, 8 Beraberlik, 0 Yenilgi

Genç neslin temsilcilerinden biri olan Radjabov bugüne kadar Kramnik ile karşılaşma fırsatını sık yakalayamamıştır. Kramnik'in Azeri oyuncu karşısında +2'lik bir üstünlüğü vardır ve farkı arttırmak isteyecektir. 2011 Adaylar Turnuvası'nda Radjabov rakibi Kramnik karşısında tartışmalı şekilde elenmiştir fakat bu sefer şans Teimour'un yanında olabilir. İkili arasında Kabul Edilmeyen Vezir Gambiti oynanması ihtimaller arasındadır.

Levon Aronian

Toplam: 6 galibiyet, 17 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 5 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 12 beraberlik, 1 yenilgi

Kramnik tahta başında Aronian'a pek merhamet göstermemiş olsa da ikili birbiriyle iyi arkadaşlardır. Zürih'te geçen sene oynadıkları antrenman karşılaşması, çok önemli olan bu turnuvadaki yaklaşımlarını şekillendirmiş olabilir. 2007 FIDE Dünya Şampiyonası'nda Kramnik'in Aronian karşısında elde ettiği 1.5-0.5'lik skor Kramnik'in hanesinde bir artı olarak yer almaktadır. İkili arasında mücadelenin sıcak geçtiği karşılaşmalar seyredebiliriz. Ruy Lopez ve Yarı-Slav Açılışları seçenekler arasında

öne çıkanlarıdır.

Magnus Carlsen

Toplam: 4 galibiyet, 10 beraberlik, 3 yenilgi

Beyaz: 3 galibiyet, 5 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Carlsen, satranç oyununda yıldızlığa giden basamakları tırmanmakla ve kendisinden önce başarılmamış zaferlere imza atmakla meşgulken Kramnik, Carlsen karşısında aralarındaki toplam skor bakımından hep önde oldu. Henüz Adaylar Turnuvası gibi büyük önemde bir turnuvada hiç karşılaşmamış olsalar da ikili daha az önemli olan turnuvalarda bile hep mücadeleci bir oyun sergiledi. Carlsen'in bu turnuva için açılış repertuarında büyük değişiklikler yapmış olabileceğini düşünen Kramnik tercihini beyaz taşlarla İngiliz Açılışı oynamaya devam etme yönünde kullanabilir.

Teimour Radjabov

Belki de Radjabov'u en iyi tasvir eden kişi Nigel Short'tur. "Bakü Savaşı" olarak tabir edilen 2003 yılı Linares turnuvasında oynanan karşılaşmada 15 yaşındaki Radjabov rakibi Kasparov'u bozguna uğrattığında Short şu yorumu yaptı: "Radjabov çok yaratıcı oynuyor [...] asla pes etmiyor, inatçı oyunuyla her zaman rakibini yoldan çıkartacak karışıklıklar yaratıyor. Şaşırtıcı hamleler bulmak konusunda çok iyi." Bu oyuna layık görülen, en iyi oyun ödülü hakkındaki çıkan tartışmalara rağmen bu başarı Radjabov'un hatırlanan en iyi başarısıdır.

Yetenekleri ilk kez 1999 Avrupa 18 Yaş Altı Şampiyonası'nda daha henüz küçük bir çocuk iken aldığı zafer ve 14 yaşında tarihin en yüksek ratingli 100 küçük satranççısı listesine girmesiyle fark edildi. Elbette bunun yanı sıra Radjabov da bir dönem Carlsen gibi gelmiş geçmiş en genç ikinci büyüks-

taydı.

Böyle yetenekli bir oyuncu ola-

rak 2004 FIDE Knockout Dünya Şampiyonası'nda kazandığı bronz madalya sürpriz olmadı. Ne yazık ki hiçbir zaman bütün potansiyelini sergileyemedi ve Carlsen'in hızlı yükselişinin gölgesinde kaldı. Buna rağmen birçok kuvvetli turnuvada rakipleri için tehlikeli olmaya devam ediyor ve dünya sıralamasında 4. durumda.

Son Adaylar Turnuvası'na davet edilmesinin de bir istisnadan ziyade 2008-10 FIDE Grand Prix serisinde elde ettiği ikincilikten ötürü olduğunu unutmayalım. İlk turda Kramnik'i eşitlik bozma maçlarında büyük bir hırsıyla elemeye çalışsa da tartışmalı bir saat arızasının ardından dikkati alt üst oldu ve sonunda elendi. Dolayısıyla organizatörlerin bu sene onu tekrar davet etmeleri gayet doğal bir karardı.

Şimdi rakiplerine karşı geçmişte nasıl sonuçlar aldığına bakalım.

Radjabov'un Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 5 galibiyet, 11 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 1

yenilgi

Siyah: 4 galibiyet, 6 beraberlik, 0 yenilgi

Herkesin karşılaşmaktan korkmadığı rakipler vardır ve Radjabov için bu oyuncuların biri Gelfand. Bana 2010'da İsrailli oyuncuya karşı aldığı arka arkaya galibiyetler Radjabov için hem bir güven kaynağı oldu hem de onun aralarındaki toplam skorda öne geçmesini sağladı. Azeri oyuncu rakibi karşısına kesinlikle galibiyet için çıkacaktır. Şah Hint Savunması ve Petroff'u birçok kez oynadıklarını göz önünde bulundurursak her iki açılışı da yeniden oynamalarını bekleyebiliriz.

Peter Svidler

Toplam: 2 galibiyet, 12 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 7 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Radjabov, Svidler karşısında düzenli olarak sağlam sonuçlar elde etti. 2008 yılında kaybettiği oyunun öcünü 2011 Avrupa Takım Şampiyonası'nda aldı ve Rus oyuncuya karşı yeniden galip gelebilecek güce sahip olduğu kesin. Vezir Gambiti oynamaları büyük bir ihtimal gibi görünüyor.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 4 galibiyet, 23 beraberlik, 5 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 14 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 3 galibiyet, 9 beraberlik, 4 yenilgi

Radjabov, birçok kez Ivanchuk ile karşılaşma fırsatı buldu ve iki oyuncu da dikkate değer performanslar sergileyerek birçok galibiyet elde ettiler. 2011 FIDE Dünya Kupası'nda arka arkaya bir tarafın galibiyetiyle sonuçlanan oyunlar kolay unutulacak cinsten değildi ve sonrasında oynadıkları eşit-

lik bozma maçları da çok heyecanlıydı. Radjabov'un Ukraynalı rakibi karşısında Sicilya Savunmasını kullanması pek olası görünmüyor. Daha ilginç bir seçim yapacağını tahmin ediyoruz.

Alexander Grischuk

Toplam: 0 galibiyet, 7 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 1 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 6 beraberlik, 1 yenilgi

Grischuk, Radjabov'u alt etmek konusunda pek başarılı olmasa da birkaç defa, fırsatını yakaladığında, oldukça ilgi çekici oynadı. Teimour ise ne yazık ki Rus rakibine karşı hiç maç kazanamadı dolayısıyla Londra'da oynayacakları oyunların izlemeye değer olacağına şüphe yok. Şah Hint Savunması olası görünse de her şeyi beklemek mümkün.

Vladimir Kramnik

Toplam: 0 galibiyet, 13 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 8 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 5 beraberlik, 2 yenilgi

Kramnik ve Radjabov pek sık karşı karşıya gelmedi. Grischuk'a benzer şekilde Kramnik de Teimour için sert bir rakip oldu. İki oyuncunun da formda olduğunu düşünürsek (2012 Londra Klasik Turnuvası'na bir göz atabilirsiniz) eski bir dünya şampiyonu olarak Kramnik'in şanslarının biraz daha ağır bastığını söyleyebiliriz. 2011 Adaylar Turnuvası'ndaki tecrübelerini hatırlayarak tekrar Vezir Gambitini denemeleri ihtimal dahilindedir.

Levon Aronian

Toplam: 3 galibiyet, 16 beraberlik, 3 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 10 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 6 beraberlik, 2 yenilgi

Bu ikilinin turnuvadaki en ilgi çekici karşılaşmaları ortaya koyacağı kuşkusuz bir gerçektir. İki oyuncu da diğerine karşı üç kez galip gelmeyi başarmıştır ve dünya sıralamasında arka arkaya olduklarını da düşünürsek aralarındaki mücadelenin çetin geçeceğini tahmin etmek güç olmaz. Eski karşılaşmalarında Aronian'ın üstünlüğü olsa da Radjabov ibreyi kendi yönüne çevirmeyi başararak galibiyet ile biten son üç oyunda kazanan taraf oldu. İkili arasındaki karşılaşmalarda birçok açılış denendi fakat Vezir Gambiti yine de ağır basıyor.

Magnus Carlsen

Toplam: 1 galibiyet, 16 beraberlik, 6 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 8 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 8 beraberlik, 4 yenilgi

Radjabov yaşadığı dönemin kurbanı oldu çünkü genç yaşlarında elde ettiği başarıları, kendisinden yalnızca birkaç yaş küçük olan Carlsen'in yükselişiyle gölgede kaldı. Daha da kötüsü genç Norveçli, Azeri rakibi karşısında defalarca galip geldi. Sicilya Savunmasının çeşitli devam yollarında aldığı hasarları dikkate alırsak Radjabov'un Carlsen karşısında da Fransız Savunmasını seçeceğini düşünebiliriz. Beyaz taşlarla İskoç Açılışını oynadığı başarısız bir oyun yüzünden de tekrar İngiliz Açılışına dönmesi olası görünüyor.

Peter Svidler

Birçok kez Rusya Şampiyonu olan ('94, '95, '97, '03, '08, '11) Peter Svidler, bu seneki Adaylar Turnuvası'nda seçkin oyuncular arasında en düşük Elo'lu ikinci oyuncu olarak yer alacak. Baskı altında mücadele etmeye yabancı olmasa da Dünya Şampiyonaları'nda 2005 yılında San Luis'te Anand ile paylaştığı ikincilik ve 2007 yılında Me-

xico City'de elde ettiği takdire şayan beşincilik dışında önemli bir başarısı bulunmuyor. 2002 FIDE Knockout Dünya Şampiyonası'nda yarı finale çıkıp şanssız bir şekilde, oldukça formda olan ve daha sonra unvanı da kazanan Ponomarev karşısında 2.5-1.5 gibi bir skorla elendiğine değinmekte de yarar var. Her şeye rağmen unutmayalım ki

Peter Svidler

Svidler bu seneki Adaylar Turnuvası'na diğer bir aday olan Grischuk karşısında yine 2.5-1.5 skoruyla sonuçlanan bir maç ile kazandığı 2011 Dünya Kupası Şampiyonu unvanıyla katılıyor.

Şayet 2007 Dünya Şampiyonası'na kısaca bir göz atacak olursak Svidler'in bu seviyede mücadele edişine son tanelik edişimizden bu yana birçok tanelik simanın da geri döndüğünü görürüz. Bu oyuncular Kramnik, Gelfand, Aronian, Grischuk ve elbette Svidler'in kendisidir. Bahsedilen turnuvada Svidler, Kramnik karşısında iki beraberlik (1-1), Gelfand karşısında iki beraberlik (1-1), Aronian karşısında iki beraberlik (1-1) ve Grischuk karşısında da bir zafer (1.5-0.5) elde etmiştir. Grischuk karşısında 2011 Dünya Kupası'nda kazandığı zafer ile birlikte bu sonuçlar, Svidler'in 2013 Adaylar Turnuvası'nda da başarılı olacağı beklentisini yaratmaktadır. Şimdi izninizle yakında karşılaşacağı diğer adaylara karşı olan performansına daha yakından bir göz

atalım.

Svidler'in Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 6 galibiyet, 20 beraberlik, 3 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 11 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 9 beraberlik, 2 yenilgi

Gelfand, koşullara kolay uyum sağlayan ve bu seviyedeki herhangi bir oyuncu karşısında tahtada fırtına estirebilecek bir oyuncu olduğunu göstermiş olsa da Svidler karşısındaki performansı pek de parlak sayılmaz. Peter, bu rakibi karşısında yakın zamanda daha fazla maç kazandı ve beyaz taşlarla açık bir üstünlüğü elinde bulundururken siyah taşlarla da iyi mücadele etti. İkili, İngiliz ve Petrov Açılışlarına yakın bir ilgi göstererek bu açılışları 2007 Dünya Şampiyonası'nda kullandılar. Acaba şimdi mücadeleyi başka bir sahaya mı taşıyacaklar yoksa bu açılışlar hakkındaki son sözlerini henüz söylemediler mi?

Alexander Grischuk

Toplam: 7 galibiyet, 16 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 8 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 3 galibiyet, 8 beraberlik, 0 yenilgi

Svidler'in Grischuk karşısında iki renkle de iyi sonuçlar aldığını görüyoruz. Siyah taşlarla aldığı galibiyetler daha yakın zamandayken beyaz taşlarla aldığı galibiyetler daha eski tarihlerdedir. Böyle yüksek seviyeli bir turnuvada hangi açılışları seçeceklerini tahmin etmek güç olsa da Sicilya Savunmasının Najdorf Devamı yolu kuvvetli bir ihtimal gibi görünmektedir. İki oyuncu da bu savunmayı hem 2007 FIDE Dünya Şampiyonası'nda hem de 2011 Dünya

Kupası'nda denediler.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 5 galibiyet, 22 beraberlik, 5 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 8 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 14 beraberlik, 3 yenilgi

Ivanchuk, uzun yıllar boyunca Svidler karşısında çetin bir rakip olduğunu kanıtladı. İntikam aralarında geçen mücadelede önemli bir tema gibi görünür, birinin toplam skorda üstünlüğü sağlamasını diğerinin skoru eşitlemesi takip etmiştir. Svidler'in Ivanchuk karşısında siyah taşlarla kaybettiği tüm oyunlarda Grünfeld Savunmasını seçtiği dikkate alınırsa Londra'da da bu savunmayı tekrar oynadığına tanıklık etmemiz bir sürpriz olmaz. Bununla birlikte beyaz taşlarla Ruy Lopez Açılışı, birçok açılış karşısında rahat bir oyun sergileyebilen Ukraynalı karşısında Svidler'in çok işine yaradı. Bu ikilinin karşılaşmasından muazzam oyunlar ortaya çıkacağına ise hiç şüphe yok.

Teimour Radjabov

Toplam: 1 galibiyet, 12 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 7 beraberlik, 1 yenilgi

Yıllardır bir dünya rekoru sahibi olan Radjabov, Svidler'i hep şaşırtmayı başarmıştır. İlk zamanlar Svidler için işleri daha da karıştıran ikilinin ilk sekiz karşılaşmasında yedi defa siyah taşlarla oynamasıydı. Ancak yakın zamanda Svidler yedi oyunda rakibine karşı altı kez beyaz taşlarla oynadı. Bu ikili görece daha az karşı karşıya geldi ve birbirlerine karşı dengeli skorlar elde etti. Ancak Radjabov'un 2011 yılı gibi yakın bir zamanda Svidler karşısında aldığı galibiyet unutulmamalı. Buna karşın Svidler'in Bakülü (diğer) çocuk

karşısında aldığı tek galibiyeti görmesi için zaman makinesine atlayıp 2008 yılına geri dönmesi gerekir. Dolayısıyla Teimour'un gelecek karşılaşmalarda bir dereceye kadar favori olduğunu söyleyebiliriz. Peter'in iki renkle de Kabul Edilmeyen Vezir Gambitine kurban gittiği hatırlandığında bu açılışı tekrar görmeyi umabiliriz.

Vladimir Kramnik

Toplam: 3 galibiyet, 14 beraberlik, 6 yenilgi

Beyaz: 3 galibiyet, 10 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 4 beraberlik, 6 yenilgi

Eski bir Dünya Şampiyonu olan Kramnik çok yönlü bir oyuncu ve herkes için tehlikeli bir rakiptir fakat Svidler rakibi için gerektiğinde bir baş belası olabileceğini 2007 Dünya Şampiyonası'nda karşılaştıkları iki oyunda beraberliği tutmayı başararak ve iki Rusya Şampiyonası Süperfinali'nde onu yenerek gösterdi. Bununla birlikte iki rakip de siyah taşlarla diğerinin direncini kırmayı başaramadı. Kramnik'in 2011 yılında oynadığı aktif stili düşünürsek Svidler'in beyaz taşlarla bütün gücünü sergileyip siyah taşlarla beraberliği tutmaya çalışacağını bekleyebiliriz. Petroff Savunması Anand ile Zürich 2013'te karşılaşmasıyla beraber yeniden Kramnik'in repertuarında yerini aldı. Anand'ın düşüncesizce yaptığı talihsiz bir hamle (45.♖×b3) yüzünden zafer Rus oyuncunun oldu. Belki de bu galibiyet Kramnik'e Svidler karşısında altı kez kullandığı - ancak hiçbirleriyle galibiyet elde edemediği - Petroff Savunmasını denemek için tekrar ilham verir.

Levon Aronian

Toplam: 2 galibiyet, 17 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 6 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 11 beraberlik, 2

yenilgi

Aronian, veteran Svidler'in sık karşılaştığı bir diğer rakiptir. En son karşılaşmaları Ermeni oyuncunun galibiyeti ile noktalanmış olsa da Svidler 2007 Dünya Şampiyonası'nda sergilediği sıkı performans sayesinde Levon ile iki oyununda da puanı paylaşmıştır. Siyah taşlar Peter'e Aronian karşısında sık denk gelmiştir ve bu renk ile çeşitli sonuçlar almıştır. Beyaz taşlarla ise henüz bir galibiyeti yoktur. İkilinin oyunlarında Grünfeld Savunması çok oynanmıştır ve Svidler bu savunmayı böylesine önemli bir turnuvada tekrar denemek konusunda tereddüt edebilir.

Magnus Carlsen

Toplam: 2 galibiyet, 9 beraberlik, 0 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 4 beraberlik, 0 yenilgi

Svidler, Carlsen ve Radjabov ile karşılaşmalarından daha da nadir karşı karşıya gelmiştir. Bununla birlikte Svidler'in vurduğu darbeler ağır olmuştur. Carlsen karşısındaki +2 skoru henüz kırılmamış bir rekordur. Elbette o dönem, şimdilerin yırtıcı oyuncusuna karşı değil "minik" Carlsen'e karşı oynuyordu. Carlsen'in toplam skoru dengelemeye çalışırken Svidler'in çetin bir direnç göstereceğini bekleyebiliriz. Peter'in Sicilya Savunması ile rakibi karşısında 2012 Dünya Yıldırım Şampiyonası'nda elde ettiği üstün başarı dikkate alındığında bu açılışı en azından bir seçenek olarak değerlendirilmesine emin olabilirsiniz.

Boris Gelfand

Boris Gelfand, gıpta edilen yerini dünya şampiyonuna meydan okuyan son oyuncu olmasına borçludur ve teknik olarak bu turnuvanın birinci seri başıdır. Minsk şehrinde doğan oyuncu satranca ilk adımlarını Petrosian ile de tanışma şansını yakaladığı "Petrosian

Okulu"nda atmıştır. Bu okulda Tigran Boris'e aklından hiç çıkmayacak öğütler vermiştir: "Yıldırım oynarken bile hep düşün!" Gelfand, verilen bu öğütleri tuttu ve sonunda satranç dünyasının zirvesine çıktı; çetin bir mücadelenin ardından az kalsın Anand'ı bozguna uğratiyordu.

Gelfand, ilk başarılarını Ivanchuk'un da aralarında yer aldığı

Boris Gelfand

Sovyet çocuk satranççıların arasındayken aldı. İki oyuncu da 1988 Dünya Küçükler Şampiyonu olma şansını Joel Lautier karşısında eşitlik bozma maçları sonunda elenerek kaçırdılar. Elbette bu talihsizlik, şanlı kariyerlerine leke sürmekten uzaktır. Bu turnuvayı seçkin satranç oyuncuları arasına katıldıkları hızlı yükseliş dönemi takip eder. 1990 yılı bahsedilen yükselişin doruk noktası olmuştur. İkili, o yıl Manila Interzonal Turnuvası'nda birinciliği paylaştı ve ardından katıldıkları Adaylar Turnuvası'nın çeyrek finalinde biri Nigel Short diğeri ise Artur Yusupov karşısında elendi.

Satranç dünyasının ayrıldığı dönem FIDE'ye sadık kalan Gelfand, 1993 yılında düzenlenen Biel Interzonal Turnuvası'nı bu kez Michael Adams ve Vladimir Kramnik'in önünde birinci bitirdi. Adaylar Turnuvası'nda ise yarı finale kadar yükselen oyuncu, o zamanın FIDE Dünya Şampiyonu Anatoly Karpov'a 6-3 gibi bir skorla elendi.

2002 Klasik Adaylar Turnuvası'nda ise çabaları karşılıksız kaldı ve grup safhasının ötesine geçemedi.

Satrançta seçkin sınıfın güçlü temsilcilerinden biri olan oyuncu, bütün FIDE Knockout Dünya Şampiyonaları'nda üstün performans sergilemiş olsa da Anand, Khalifman, Shirov ve Svidler gibi oyunculara elenerek final masasına çıkma şansını yakalayamadı. Tripoli'de düzenlenen 2004 FIDE Knockout Dünya Şampiyonası'nda da başarılı olamadı.

Gelfand'ın bu talihsizliği uzun sürmedi; 2007 Adaylar Turnuvası'nda arka arkaya Kasimdzhanov ve Kamsky'yi eledi. Bunu takip eden 2007 Dünya Şampiyonası'nda ise Anand'ın ardından Kramnik ile beraber ikinci sırayı paylaştı. Ardından 2009 Dünya Kupası'nda muhteşem bir performans sergileyerek Polgar, Vachier-Lagrave, Jakovenko, Karjakin ve Ponomarev gibi birçok tanınmış satranççıyı elemeyi başardı. Son olarak kariyerinin en büyük başarısına imza attığı 2011 Adaylar Turnuvası'na değinmek gereklidir. Bu turnuvada Mamedyarov, Kamsky ve Grischuk'u eledikten sonra dünya şampiyonluğu maçı için 2012 yılında Anand'ın karşısına çıktı.

Rakiplerine güçlükler yaratma konusunda hak ettiğinden az takdir gören yeteneğiyle Gelfand'ın bu turnuvaya başarıya aç olarak geleceği ve Anand ile tekrar bir unvan maçında karşılaşarak yarım bıraktığı işi tamamlamayı isteyeceği açık görünüyor.

Gelfand'ın Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Peter Svidler

Toplam: 3 galibiyet, 20 beraberlik, 6 yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 9 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 11 beraberlik, 4 yenilgi

Svidler, ikilinin aralarındaki karşı-

laşmalarda Gelfand'a göre daha fazla galip gelmiştir ve bu sebeple İsraili oyuncu için bir sorun teşkil etmektedir. Gelfand'ın 2011 yılındaki başarısının tesadüf olmadığını kanıtlamak için bu gidişata bir dur demesini bekleyebiliriz. 2007 Dünya Şampiyonası ve sonrasında oynanan maçlarda kullandıkları İngiliz ve Petroff Açılışlarını yeniden oynamaları sürpriz olmayacaktır.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 8 galibiyet, 37 beraberlik, 10 yenilgi

Beyaz: 6 galibiyet, 21 beraberlik, 3 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 16 beraberlik, 7 yenilgi

Ivanchuk ve Gelfand, birbirlerini çocukluk dönemlerinden bu yana tanımakta olan iki oyuncudur. Son karşılaşmalarda Gelfand daha üstün görünse de Ivanchuk 2009 yılında rakibini beyaz taşlarla iki defa alt etmeyi başardı. Hayatının fırsatını yakalamak isteyen Ukraynalı oyuncunun daha baskılı oynayacağına emin olabilirsiniz fakat Boris de keskin oynayacaktır. İkili arasındaki karşılaşmalarda açılış olarak İngiliz Açılışı veya Vezir Gambitinin Slav Devamı'nu izleyebiliriz.

Alexander Grischuk

Toplam: 5 galibiyet, 17 beraberlik, 5 yenilgi

Beyaz: 3 galibiyet, 10 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 7 beraberlik, 5 yenilgi

Gelfand, Grischuk karşısında yıllar boyunca çeşitli sonuçlar almıştır. 2005 Dünya Kupası'nda iki tarafın da kazandığı oyunlar olmuştur. 2007 Dünya Şampiyonası'nda ise üstün olan taraf Grischuk'tur. Buna karşılık Gelfand, kariyerlerinin belki de en önemli karşılaşması olan 2011 Adaylar Turnuvası finalinde Rus oyuncuyu elemeyi başarmıştır. Bu turnuvada oynayacakları

oyunlar ise yeni efsaneler olabilir, İngiliz ve Yarı Slav Açılışlarını yeniden görmeyi bekliyoruz.

Teimour Radjabov

Toplam: 1 galibiyet, 11 beraberlik, 5 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 6 beraberlik, 4 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Gelfand'ın Radjabov karşısında oynadığı birkaç oyun onun için pek de parlak sonuçlanmadı. Gelfand, Azeri oyuncuyu henüz daha küçükken bir kere yenmiş olsa da Radjabov daha da küçük bir yaşında Gelfand'ı alt etmeyi başarmıştı. Bu iki oyunun ardından Gelfand hep kötü sonuçlar sergiledi. Ancak bu turnuvanın yüksek önemi Gelfand'ın daha büyük bir direnç ortaya koymasına neden olabilir. Şah Hint Savunması ve Petroff ikili arasında henüz sonuçlanmamış iki diyalog gibi görünmektedir.

Levon Aronian

Toplam: 5 galibiyet, 12 beraberlik, 6 yenilgi

Beyaz: 3 galibiyet, 4 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 8 beraberlik, 4 yenilgi

Gelfand, Aronian'ın oyununu takdire şayan bulmaktadır. Aralarındaki son altı karşılaşmanın üçünün Ermeni oyuncunun lehine sonuçlandığı da dikkate alınırsa Gelfand'ın duyduğu bu büyük saygı ikilinin aralarındaki karşılaşmalarda ona zor anlar yaşatabilir. Ancak 2007 FIDE Dünya Şampiyonası'nda Aronian'ı beyaz taşlarla alt ettiği oyun Gelfand'a güven verecektir. İkilinin Meran ve Benoni Açılışlarında keşfe çıkmaları ihtimaller dahilindedir.

Vladimir Kramnik

Toplam: 3 galibiyet, 34 beraberlik, 6

yenilgi

Beyaz: 3 galibiyet, 18 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 16 beraberlik, 5 yenilgi

1994 Adaylar Turnuvası'nın yarı finalinde Kramnik'i eleyen ve 2007 Dünya Şampiyonası'ndaki karşılaşmalarını da yarasız atlatan Gelfand, Kramnik'i nasıl yenebileceği konusunda tecrübe sahibidir. Bu iki oyuncu karşılaştıklarında çetin bir mücadelenin ortaya konacağı açıktır. Tarihin tekerrür etmesini umanlar ikilinin Rossolimo'yu tekrar oynamalarını bekleyebilir.

Magnus Carlsen

Toplam: 1 galibiyet, 8 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 3 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 2 yenilgi

Gelfand'ın Norveçli genç oyuncu karşısında pek tecrübesi olmasa da yakın zamandaki karşılaşmaları Boris için iyi sonuçlanmamıştır. Son iki oyunlarında Magnus rakibini beyaz taşlarla Vezir Gambitinin Slav Devamyolunda bozguna uğratmıştır. Gelfand için iyi olan nokta ise Elo listesinin ilk sırasında bulunan bu oyuncuya karşı beyaz taşlarla hiç kaybetmemiş olmasıdır. Boris eğer azimli olduğu bir gündeysa Slav'ı tekrar deneyebilir fakat böyle bir durumda sonucun farklı olacağını düşünen çok insan çıkmaz.

Magnus Carlsen

Carlsen satranç sahnesine çıktığından beri bütün dikkatleri üzerine çekmeyi başardı. 2006 Biel Turnuvası'nın ardından lider Morozovich'e şu soru sorulmuştu: "Sizi Biel'de yenen Magnus Carlsen hakkında ne düşünüyorsunuz?" Yanıtı çarpıcıydı: "Çok yönlü bir tarzı var. Hızlı hesaplıyor ve hızlı oynuyor. Bu yolda devam ederse, ilerlere, çok ilerilere gidebilir." Bazılarına

göre Magnus'un bugüne kadar elde ettiği başarılar "çok ileri" seviye olsa da kendisi hakkındaki şüpheleri ortadan kaldırması için kazanması gereken son unvanın dünya şampiyonluğu olduğu bir gerçektir.

Fischer'in 1962 Adaylar Turnuvası'ndan sonra dile getirdiği itirazın ardından döner turnuva formatı terk edilerek 1965 Adaylar Turnuvası'nda ilk defa uygulanan maç oyunları formatına geçiş yapılmıştı. Aradan geçen yıllar oyunun da doğasını değiştirdi ve eşitlik bozma için oyna-

nan hızlı satranç maçları iyice sıklaştı, dolayısıyla satranç dünyası 2013 Adaylar Turnuvası için yeniden döner turnuva formatına dönme kararı aldı.

Carlsen'in muazzam yükselişi satrançseverleri çok şaşırttı. Daha da şaşırtıcı olan durum ise yaşının henüz 22 olmasıdır. Ne kadar yüksek seviyede olsa da bu turnuva için uzun bir antrenman sürecinden geçti. Son yıllarda elde ettiği çeşitli başarıları bir kenara bırakarak da Carlsen'in formunun zirvesinde olduğu ve turnuvanın en büyük favorisi olduğu yadsınamaz. Ortada 22 yaşında dünya şampiyonluğu unvanını alarak Kasparov'un rekorunu egale etme fırsatının da olması Carlsen'in motivasyonunu arttıran bir unsur olacaktır.

Magnus'un önceki Dünya Kupası

ve FIDE Knockout Dünya Şampiyonası tecrübeleri çok genç olduğu yaşlara rastlar. Hatırlayacağınız üzere 2004 yılında Aronian karşısında elenmişti. 2007 Adaylar Turnuvası'nda da benzer bir sonuç aldı. Bunu 2007 Dünya Kupası'nda oynadığı yarı final izledi. O zamandan beri bekliyor ve artık zaman geldi!

Şimdi izninizle Magnus'un rakiplerine karşı aldığı sonuçları gözden geçirelim.

Carlsen'in Adaylar Turnuvası'ndaki Rakipleri

Boris Gelfand

Toplam: 2 galibiyet, 8 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 2 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 3 beraberlik, 0 yenilgi

Bu ikili pek sık karşılaşmamış olsa da Gelfand, Carlsen için zor bir rakip olageldi. Ancak son iki karşılaşmada gülen taraf Carlsen oldu. İki oyuncu da aralarındaki oyunlarda siyah taşlarla kazanamadı. Vezir Gambiti'nin Slav Devamyolu açılış seçeneklerinin arasındadır.

Peter Svidler

Toplam: 0 galibiyet, 9 beraberlik, 2 yenilgi

Beyaz: 0 galibiyet, 4 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Svidler seçkin satranç oyuncuları arasında Carlsen karşısında klasik zaman kontrolü ile oynadığı hiçbir oyunu kaybetmeyen tek oyuncudur. Dahası iki renkle de Norveçli oyuncuya karşı birer galibiyet elde etti. Magnus bu kötü skoru eşitlemeye çalışacaktır. Olası açılış sürprizleri sizi şaşırtmasın.

Vassily Ivanchuk

Toplam: 8 galibiyet, 13 beraberlik, 2

yenilgi

Beyaz: 5 galibiyet, 3 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 3 galibiyet, 10 beraberlik, 1 yenilgi

Ivanchuk, Carlsen karşısında oynadığı son dört maçı kaybetti ve ondan önceki dört maç ise beraberlik ile sonuçlandı. Yani Ivanchuk, Norveçli oyuncunun favori rakiplerinden biridir. Ukraynalı oyuncu iki renkle de aynı sonuçları elde etse de fırsatını yakaladığında Magnus'u şaşırtacak güce sahip olduğunu unutmayın. Bu ikili arasındaki oyunların keskin mücadelelere sahne olacağı ise muhakkak.

Alexander Grischuk

Toplam: 1 galibiyet, 6 beraberlik, 0 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 1 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 0 galibiyet, 5 beraberlik, 0 yenilgi

Grischuk ve Carlsen arasındaki oyunlarda iki taraf da hep temkinli davrandı. Dolayısıyla birçok oyun beraberlikle sonuçlanırken tek galibiyeti Magnus beyaz taşlarla aldı. Norveçli oyuncu, bu turnuvada temkinli tavrını bir kenara bırakarak iki renkle de keskin bir oyun tarzı benimseyebilir. Grischuk, temkinli ve pasif yollar seçerse cezasını ağır ödeyebilir. İkiliğin Sicilya Savunmasını seçmesi olası görünüyor.

Teimour Radjabov

Toplam: 6 galibiyet, 16 beraberlik, 1 yenilgi

Beyaz: 4 galibiyet, 8 beraberlik, 0 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 8 beraberlik, 1 yenilgi

Radjabov, Carlsen'in yükselişinden birkaç yıl önce genç bir satranç yıldızıydı. Azeri oyuncu da Carlsen'in kolay rakiplerinden biri oldu, son sekiz maçlarının üçünü kaybetti ve Carlsen'i hiç

yenemedi. Radjabov bu önemli rakibi karşısında intikam ararken beyaz taşlarla İngiliz Açılışını siyah taşlarla ise Fransız Savunmasını tercih edebilir.

Levon Aronian

Toplam: 7 galibiyet, 21 beraberlik, 4 yenilgi

Beyaz: 6 galibiyet, 9 beraberlik, 2 yenilgi

Siyah: 1 galibiyet, 12 beraberlik, 2 yenilgi

Carlsen bu turnuvada en büyük rakibinin Aronian olduğunu ifade etti. İkili arasındaki oyunlar hep çetin mücadelelere sahne oldu. Aronian Norveçli oyuncu karşısında 2009 yılı gibi yakın bir zamanda bir galibiyet elde etti. Ancak bu yenilginin ardından Magnus 2012 yılında Aronian'ı hem Wijk aan Zee'de hem de London Classic'te yenmeyi başardı. Bu turnuvada da bu başarısını tekrarlamaya çalışacağı kuşkusuz. Oldukça keskin ve nasıl sonuçlanacağı belli olmayan oyunlar ortaya çıkması muhtemel görünüyor.

Vladimir Kramnik

Toplam: 3 galibiyet, 10 beraberlik, 4 yenilgi

Beyaz: 1 galibiyet, 5 beraberlik, 1 yenilgi

Siyah: 2 galibiyet, 5 beraberlik, 3 yenilgi

Kramnik, klasik zaman kontrolünde Carlsen karşısında üstün bir skora sahip olan ender oyuncularından biridir. Bu üstünlüğü koruyup koruyamayacağı tartışma konusu olsa da Kramnik'in hala güçlü, hırslı ve dinç olduğu bir gerçektir. Carlsen'in Kramnik'i de Aronian gibi çetin bir rakip olarak gördüğüne eminiz. Rus oyuncunun 2010 yılında arka arkaya aldığı galibiyetlere, Carlsen 2011 aldığı bir galibiyetle yanıt verdi. Magnus'un siyah taşlarla İngiliz Açılışına karşı mücadele etmek zorunda kalacağını tahmin ediyoruz.

2013 Türkiye Şampiyonu

Dragan Solak

Fatma Öztürk

Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

2013 Türkiye Satranç Şampiyonası 01-09 Şubat 2013 tarihlerinde, 61 ilden ve KKTC'den toplam 320 sporcunun katılımıyla Kemer Limra Otel, Turgut Albayrak Salonu'nda gerçekleştirildi.

Şampiyonanın 11. ve son turunda 2012 Türkiye Şampiyonu GM Dragan Solak, IM Vahap Şanal ile olan karşılaşmadan bir puan ile ayrılarak 9,5 puan ile geçen sene olduğu gibi bu sene de şampiyonluğunu ilan etti. İkinci masada oynanan IM Atakişi - GM Ipatov mücadelesi beraberlikle noktalanınca Türkiye şampiyonu unvanı için eşitlik bozma maçı yapılmasına gerek kalmadı. İkinciliği 9 puan ile GM Barış Esen ve GM Alexander Ipatov paylaştı.

Beş GM (Büyükusta), dört IM

(Uluslararası Usta), dört FM (FIDE Ustası), iki WGM (Kadın Büyükusta), iki CM (Usta Adayı) ve bir WCM'nin (Kadın Usta Adayı) mücadele ettiği şampiyonada toplam 30.000 TL nakdi ödül dağıtıldı. Bu ödüller şampiyona sonunda ilk 20'ye giren sporcular ve kategorilerinde başarılı olan sporcular arasında dağıtıldı. Kapanışta söz alan Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay, başarıyla tamamlanan Türkiye Küçükler Şampiyonası'nın hemen ardından böylesi kuvvetli bir şampiyonayı sorunsuz bir şekilde organize etmiş olmanın gururunu yaşadığını belirtti. Yirmi gün boyunca özveri ile çalışan ekibine teşekkür ederek, emeği geçen herkese içten sevgilerini iletten Başkan Tulay, değerli zamanlarını satrançtan yana kullanmayı seçen tüm sporculara şükranlarını sundu. Şampiyonanın Başhakemi Fuat Ergür hizmet plaketi Gülkız Tulay'dan, en küçük sporcu Çağla Nehir Subaşı ve en büyük

Sıra	Adı - Soyadı	Puan
1	GM Dragan Solak	9½
2	GM Barış Esen	9
3	GM Alexander Ipatov	9
4	GM Emre Can	8½
5	IM Mert Yılmazyerli	8½
6	FM Cemil Can Ali Marandi	8½
7	IM Mert Erdoğan	8½
8	IM Umut Atakişi	8½
9	Onur Kinsız	8½
10	Ali Ekber Doğan	8½
11	Can Ertan	8½
12	IM Vahap Şanal	8
13	GM Kıvanç Haznedaroğlu	8
14	Barış Güven	8
15	FM Babageldi Annaberdiyev	8
16	CM Ege Köksal	8
17	Diyaş Büyükaşık	8
18	Çağatay Burcu	8
19	Serkan Soysal	8
20	Tuna Tuncer	8
21	Deniz Seyhanoğlu	8
22	Zafer Gücin	8
23	Mehmet Metin	8

sporcu Aret Arslanyan madalyalarını Yönetim Kurulu Üyeleri Nihal Duman ve Prof. Dr. Kıvanç Güngör'den aldılar. GM Ipatov'a ödülünü Asbaşkan Aşkın Keleş verirken, GM Barış Esen kupasını Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Şencan'dan aldı.

Şampiyona videoları ve tüm ayrıntılar için:

<http://tr2013.tsf.org.tr/>

Barış Esen, Dragan Solak ve Alexander Ipatov

Baden - Baden

"Grenke Klasik" Anand'ın

Fatma Öztürk
Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

Tarihte ilk defa Almanya'nın satranç merkezlerinden biri olan Baden-Baden şehrinde kategori 19 büyüktür turnuvası, "Grenke Klasik Satranç Turnuvası" düzenlendi. Turnuva 7-17 Şubat 2013 tarihlerinde Baden Baden'in merkezinde yer alan tarihi salonlardan biri olan Kulturhaus LA8'de (Kültür Evi) çift tur döner sistem üzerinden oynandı. Turnuvada mücadele eden ustalar;

Viswanathan Anand, Dünya Şampiyonu, 43 yaşında, Hindistan

Fabiano Caruana, Dünya sıralamasında beşinci, 20 yaşında, İtalya

Michael Adams, Dünya sıralamasında 23., 41 yaşında, İngiltere

Arkadij Naiditsch, Dünya sıralamasında 37., 27 yaşında, Almanya

Daniel Fridman, Dünya sıralamasında 78., 36 yaşında, Almanya

Georg Meier, Dünya sıralamasında 108., 25 yaşında, Almanya

Son turda siyahlarla oynayan Dünya Şampiyonu Viswanathan Anand, Arkadij Naiditsch'e karşı temiz bir kazanç elde ederek 6,5 puan ve 2808 Elo

Viswanathan Anand

bulduğu partilerde ilginç pozisyonlarda kaldığını dile getirdi. Bu sene de aynı şekilde bu şansları burada, Fridman ile, Wijk Aan Zee'de Hou Yifan ile, Nakamura ile geçen yıl, London Chess Classic'de ise Adams ile yaşadığını söyleyerek, onlara yarım puan hediye ettiğini belirtti. Bunları yaşamamış olsaydı, bu turnuvalardaki sonuçlarının çok daha iyi olabileceğini söyleyen Anand, tekniği üzerinde çalışması gerektiğini belirtti.

Dünyanın en güçlü satranç turnuvası sayılan, 18 Temmuz – 4 Ağustos 1870 tarihlerinde Baden-Baden'de gerçekleştirilen turnuvayı Adolf Anderssen kazanmıştı. Yıllar sonra usta satranççılara ev sahipliği yapan Baden Baden'deki bu seçkin turnuva ile eş zamanlı yapılan ve her biri 80 oyuncu ile sınırlı olan diğer turnuvalar ise şunlardı;

Elo Açık Turnuvası (9 tur, 9 gün, 1800 Elo üzeri) 7-15 Şubat 2013.

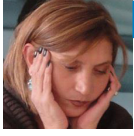
Satranç Karnavalı (6 tur, 3 gün, herkese açık) 9-11 Şubat 2013.

Tatil turnuvası (6 tur, 3 gün, herkese açık) 14 -16 Şubat 2013.

performansı ile Baden-Baden'in galibi oldu.

Basın toplantısında söz alan Anand, 2011 yılından bu yana kazanç fırsatları

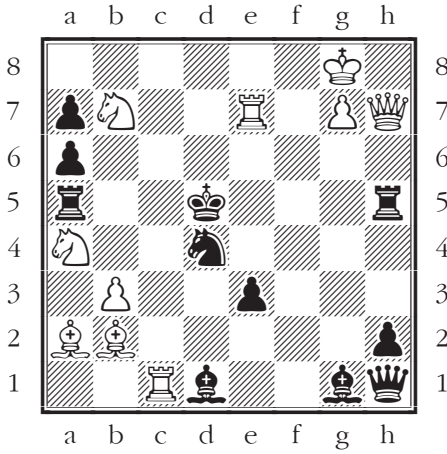
			1	2	3	4	5	6		TB	Perf.	+/-
1		Anand,V	2780	**	½ ½	½ ½	½ ½	1 1	½ 1	6.5 / 10	2808	+4
2		Caruana,F	2757	½ ½	**	½ 0	1 ½	1 1	½ ½	6.0 / 10	2776	+3
3		Adams,Mi	2725	½ ½	½ 1	**	½ ½	0 ½	½ ½	5.0 / 10	26.00	2712 -2
4		Meier,Geo	2640	½ ½	0 ½	½ ½	**	0 1	½ 1	5.0 / 10	23.75	2729 +12
5		Naiditsch,A	2716	0 0	0 0	1 ½	1 0	**	½ 1	4.0 / 10	2644	-10
6		Fridman,D	2667	½ 0	½ ½	½ ½	½ 0	½ 0	**	3.5 / 10	2617	-7

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu
III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Problemler köşemizde birbirinden güzel altı problem sizleri beklemekte. Soruların çözümünde ilk hamle anahtar hamledir. Anahtar hamle sonrasında ise aynı soru için farklı mat yolları bulmak mümkün. Bakalım her soru için farklı mat yolları bulabilecek misiniz?

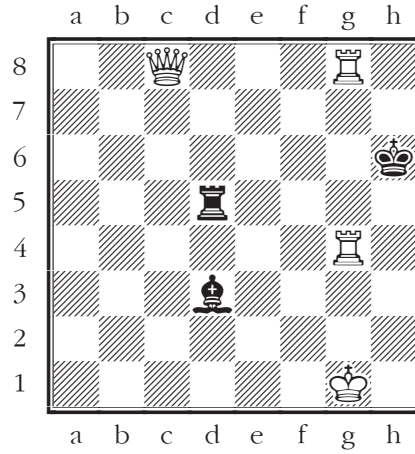
G. Heathcote, 1906

1. Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1. ♖c7 ♖c4 2. ♖c5#
1... ♖b7 2. ♖c3#
1... ♖b7 2. ♖c3#

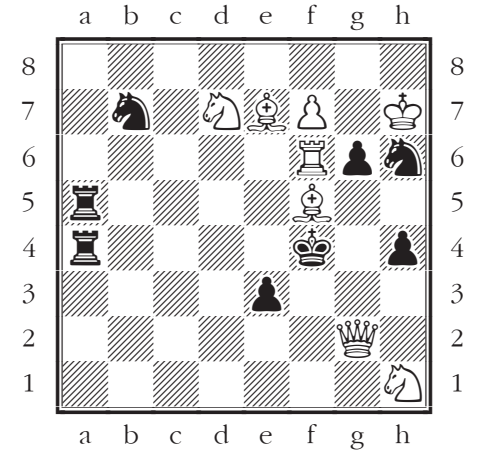
Leonid Ivanovich Kubbel, 1958

2. Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1. ♖c7 ♖c4 2. ♖c5#
1... ♖b7 2. ♖c3#
1... ♖b7 2. ♖c3#

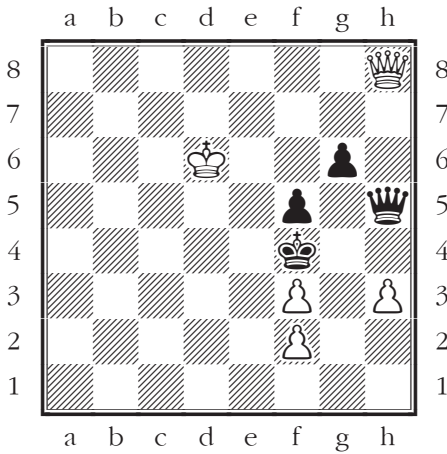
Samuel Loyd, 1892

3. Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1. ♖c7 ♖c4 2. ♖c5#
1... ♖b7 2. ♖c3#
1... ♖b7 2. ♖c3#

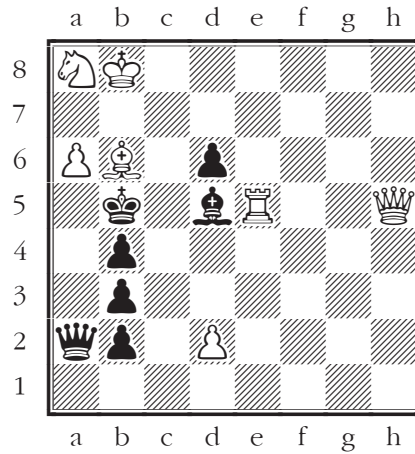
L. Borgstrom, 1956

4. Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1. ♖c7 ♖c4 2. ♖c5#
1... ♖b7 2. ♖c3#
1... ♖b7 2. ♖c3#

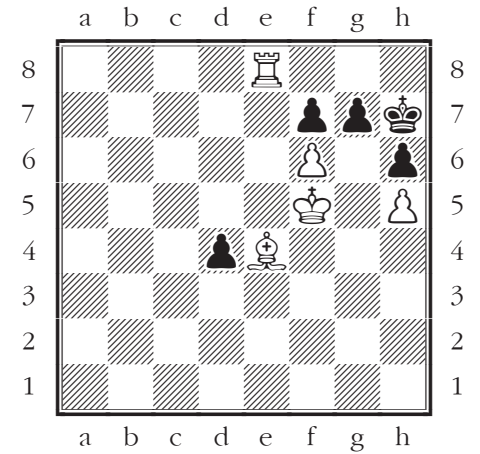
Triantafilos Siaperas, 1948

5. Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1. ♖c7 ♖c4 2. ♖c5#
1... ♖b7 2. ♖c3#
1... ♖b7 2. ♖c3#

W. Panov

6. Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1. ♖c7 ♖c4 2. ♖c5#
1... ♖b7 2. ♖c3#
1... ♖b7 2. ♖c3#

2000-2006 (PCA), 2006-2007 (FIDE) Dünya Şampiyonu

Vladimir Kramnik

2000 yılında yaptığı unvan maçında Karpov'a çok benzeyen konumsal ve sağlam oyun tarzı ile Kasparov'u mağlup etmeyi başardı.

Fahri Karabay

Uluslararası Hakem
fahrikarabay@gmail.com

Vladimir Kramnik, 1975 yılında Karadeniz kıyısındaki Tuapse'de doğdu. Botvinnik'in satranç okulunda eğitim gördü. Botvinnik o zamanlar bu yetenekli gencin dünya şampiyonu olacağını öngörmüştü.

1992'de büyükusta unvanına sahip olmamasına karşın Rusya Satranç Milli Takımı'nda yer aldı. 1993'te ELO reyting listesinde üçüncü sırada yer alan Vassily Ivanchuk'u da yenerek Linares'te beşinci oldu. Aynı yıl Biel'deki Interzonal Turnuva'da ikinci oldu. 1995'te en önemli elit turnuvalardan olan Dortmund'u yenilgisiz kazandı. 1996 ve 1998 yıllarında Dortmund'u üç kez üst üste kazandı. 1999'daki FIDE Dünya Şampiyonası'nda Tiviakov, Korchnoi ve Topalov'u eledikten sonra çeyrek finalde Michael Adams'a elendi.

2000 yılında Londra'da 15 yıldır dünya satrancının zirvesinde olan Kasparov'u yenmeyi başararak Kasparov'un öncülüğünde kurulan Profesyonel Satranççılar Birliği (PCA) dünya şampiyonu oldu.

2002'de insanların bilgisayarlarla olan mücadelesinde o da yer aldı ve Bahreyn'de Deep Fritz ile karşı karşıya geldi. Maçın ilk yarısını 3-1 önde tamamladıysa da maçı berabere bitirdi. 2004'te Linares'i ilk kez kazandı.

Kramnik, Kasparov'dan sonra 2800 barajını geçen ilk oyuncudur. 2004'te Leko'ya karşı, maçın son partisini kazanarak skoru 7-7'ye getirdi ve unvanını korudu.

Dünya şampiyonluklarını yeniden birleştirme kararları sonucu FIDE Dünya Şampiyonu Veselin Topalov, Kramnik'in rakibi oldu. 12 partinin sonunda 6-6'lık eşitlik olunca dünya şampiyonunu hızlı satranç maçları belirledi ve bu maçları 2,5-1,5 kazanan Kramnik, yeniden yalnızca FIDE tarafından düzenlenen Dünya Şampiyonluğunu da lider olarak tamamladı.

Topalov - Kramnik
Dortmund, 2001

(Analiz: Sergei Shipov)

Kramnik bu zaferi gerçekten yoktan var etmiştir! Açılıшта iyi bir iş çıkartıp taşlarını uyum içinde yerleştirmiş

olmasına rağmen Topalov yeterince doğru oynamıştır. İlk bakışta Siyahın üstünlüğünü artırması olanaksız görünmektedir. Tahtada üç hafif taş çifti ile dört kale kaldığında beraberlik çok uzak gibi görünmüyordu.

Ne var ki, bu noktada Veselin ihtiyatı elden bırakmış ve Vladimir de buna karşılık oyunsonu tekniğini ustalıklarla ortaya koymuştur.

1. ♖f3 ♗f6 2.c4 e6 3. ♗c3 ♘b4
4. ♖b3 c5

Kramnik bu devam yolunda deneyimlidir fakat beyaz tarafta. Belki de Vladimir'in açılış seçimi Topalov için beklenmedik bir olguya dönüşmüştür.

5.g3 ♗c6

Fırsat ortaya çıkarsa ♗a5 ile tehdit ederek c4 piyonunu kazanacaktır.

6.a3 ♘a5 7. ♗g2 0-0 8.0-0 d5 9.d3
h6

Beyazın koyu renkli fili için tek bir kare bırakan oldukça güzel bir kısıtlayıcı hamle.

10. ♗f4 ♗e8

Siyahın hazırlanmakta olan piyon saldırısı için Beyazın bir şeyler yapması gerekir.

11. ♗a4

Fillipov - Kiriakov (Krasnojarsk 1998) oyunu şöyle devam etmiştir: 11. ♗e5 ♗xe5 12. ♗xe5. Burada Siyah iyi bir seçeneğe sahipti: 12... ♗g4 13. ♗f4 d4 14. ♗e4 e5 15. ♗c1 ♗b6.

11...b6

En doğal hamle budur. Yine de 11...♖e7 de olasıdır. Anahtar olan 12.♗b5 hamlesinin 12...♘d7 nedeniyle hiçbir yere varamayacak olmasıdır.

12.♘e5 ♘d7

12...♘d4 13.♗d1 ♘b7 devamıyolu da oldukça iyi görünmektedir fakat Vladimir beyaz veziri daha iyi bir konuma sürmek istememiştir.

13.e3

13.♘d7 ♗x d7 sonrasında Siyah merkezde çok daha güçlü olurdu.

13...g5!?

13...♘e5 14.♘xe5 ♘g4 15.♘c3 devamıyolu çok şey vaad etmez. Bu keskin piyon hamlesi ile Kramnik aynı konumu elde edecektir yalnızca fil c6'da olacaktır.

14.♘xc6 ♘xc6 15.♘e5 ♘g4 16.♘c3 ♘xc3

Vladimir 16...♗d7!? seçeneğini göz ardı etmiş olamaz.

17.♘xc5! bxc5 18.♘a5 dxc4 devamında a8-h1 çaprazı boyunca tehditler yaratma umutları vardır fakat Siyahın oyunundaki hakimiyetinin yetersiz olduğunu fark etmiştir. Örneğin 19.dxc4 (dikkate değer diğer bir seçenek de 19.♘xc6 ♗xc6 20.♗c3!? ile siyah atın a5 karesini işgal etmesini önlemektir) 19...♘xg2 20.♘xg2 ♗ab8 (20...♘e5 21.♗c2) 21.♗c3 ♗b7+ 22.♘g1 ve Siyah 22...♗xb2? oynayamaz çünkü: 23.♗xb2 ♗xb2 24.h3 ♘e5 25.♘c3.

17.♘xc3 dxc4 18.dxc4 ♘xg2 19.♘xg2 ♗e7

Konum yaklaşık olarak eşittir. Bu noktada bir barış anlaşması imzalanmasını beklerdim. Ancak, rakipler mücadeleye devam ettiler.

20.♘e4 f5 21.h3 ♘e5

Siyah 21...fxe4 22.hxg4 ♗f6 ile amacına ulaşamazdı çünkü Beyaz basitçe bir piyon ile ayrılıp taşlarını et-

kinleştirdi. 23.♗ad1 ♗f3+ 24.♘g1 ♗xg4 25.♗d7 sonrasında Beyazın konumu daha kötü olmazdı.

22.♗c3 ♘d7 23.♘d2

Planlı bir tehdit!

23...♗ad8 24.♗ad1 ♘f6 25.♘f3 ♗x d1 26.♗x d1 e5 27.♗c2

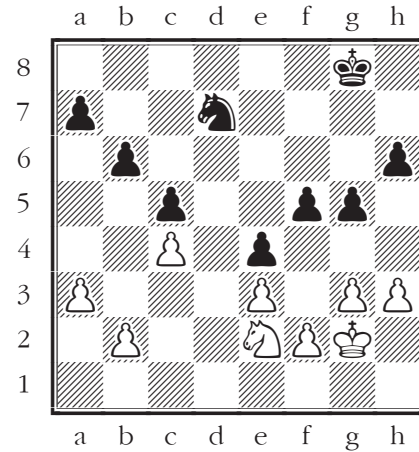
Beyaz belki de 27.b4 oynamalıydı çünkü 27...♗b7 hamlesi 28.♗c2 ile karşılanabilir.

27...e4 28.♘g1 ♗d8 29.♘e2

Beyaz vezirlerin değişilmesine izin veriyor.

Daha tutarlısı 29.♗xd8+ ♗xd8 30.b4 idi. Çünkü 30...♗d3 hamlesine karşılık 31.♗a4 olurdu. Siyahın tehlikelere açık şahı Beyaz vezirden kaçmak için sıkıntılar yaşayacaktır.

29...♗xd1 30.♗xd1 ♗d7! 31.♗xd7 ♘xd7 (D)

Siyahın biraz alan üstünlüğüne sahip olduğu bir at oyunsonuna girilmiştir. Beyazın bu oyunsonunu kaybedebileceğine inanmak zordur. Bununla birlikte Topalov'un oyunun kaderini belirleyecek hatasını belirlemek daha da zordur.

32.b3 ♘e5 33.♘c3 ♘f7 34.g4

Eğer 34.♘f1 oynanırsa 34...♘d3 ve devamında c1'den gelecek şah tehdidi

nedeniyle beyaz şah ilerleyemez. Topalov Siyahın piyon zincirini kırıyor fakat rakip uzak geçer piyon yaratıyor.

34...fxg4 35.hxg4 ♘xg4 36.♘xe4 ♘e6 37.♘c3?!

Beyaz 37.♘g3 ile şahını daha etkin bir konuma taşımalıydı. 37...♘e5 38.f4 gxf4+ 39.exf4 ♘d3 40.♘g4 h5+ 41.♘g5! sonrası Beyazın karşı oyun yaratması için en iyi zaman olurdu. Yine de Kramnik kurnazca 37...♘f6'yı tercih edip (piyon oyunsonu Beyaz için kötüdür) rakibine bir süre işkence edebilirdi.

37...♘e5 38.f4

Bu hamleden sonra Beyazın çıkışı kalmamıştır. Buna rağmen 38.♘g3 ♘d3 veya 38.♘b5 ♘c6'dan sonra Topalov çaresiz bir savunmaya mahkum olurdu.

38...gxf4 39.exf4 ♘c6 40.♘b5 h5! 41.♘g3 a5!

Beyazın planının nasıl suya düşürüleceği belirgin değildir. f piyonu h piyonu ile değişildikten sonra siyah şah cephenin en önemli yeri olan vezir karnadına yaklaşacaktır.

42.♘c7+

Siyahın tehdidi 42...♘d4 ile konumu kazanacağı bir piyon oyunsonuna dönüştürmektir. 42.♘f3 ♘d4+ devamıyolu çok şey değiştirmez. Yapılan hamleden sonra ♘f5'e karşı olarak Beyaz d6'dan yapacağı şah tehdidinden mahrum kalmıştır.

42...♘f5 43.♘d5 ♘d4 44.♘h4?!

Beyazın son şansı şöyle olabilirdi: 44.♘xb6 ♘xb3 45.♘d7 h4+ 46.♘f3! h3 47.♘g3 h2 48.♘xh2 ♘xf4 49.♘g2 ♘e3 50.♘f1 ♘d4 51.♘e2 ♘xc4 52.♘d1 ♘c3! ve Siyah kazanırdı. Şimdi ise beyaz şah vezirkanadı için çok geç kalmıştır.

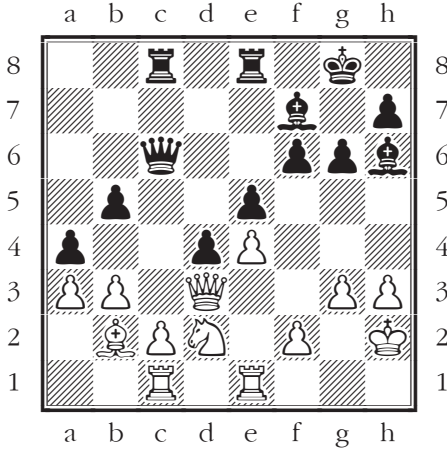
44...♘xb3 45.♘xh5 ♘d2 46.♘xb6 ♘xf4 47.♘a4 ♘e4 0-1

Kombinezonlar:

(Tümünde Siyah oynar kazanır.)

Sturua - Kramnik

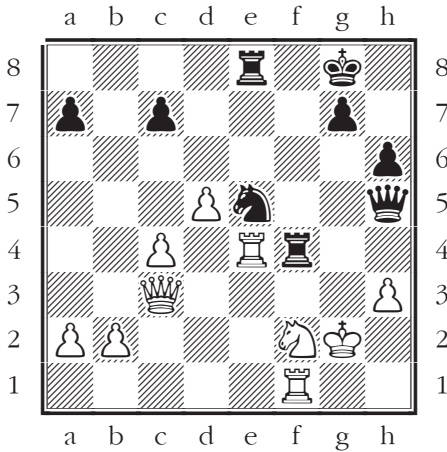
Alekhine Açık, Moskova, 1992

Çözüm: 32...♙c4 33.bxc4 bxc4 34.♗xc4 ♙xc1 35.♗xe5 ♙xc2 36.♙f3 ♙xb2 0-1

Lautier - Kramnik

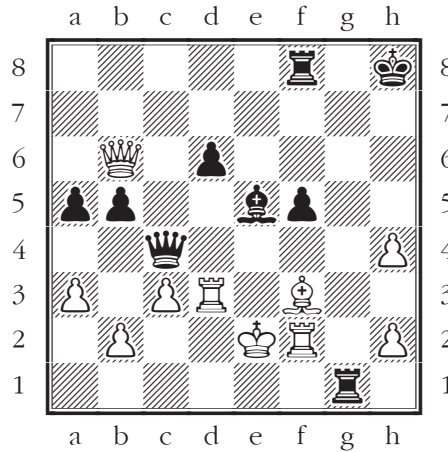
Cannes, 1993

Çözüm: 34...♙g6+ 35.♙g3 ♙xf2+ 36.♙xf2 ♙xe4+ 37.♗h2 ♗xc4 38.♙xc7 ♙xd5 39.♙xa7 ♙d6+ 40.♗g2 ♗e3+ 41.♗h1 ♙d5+ 42.♗h2 ♗d1 43.♙g2 ♙d6+ 44.♗h1 ♙e1+ 45.♙g1 ♙d5+ 0-1

Kovacevic- Kramnik

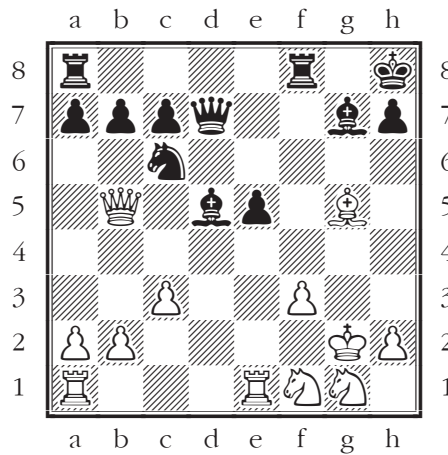
Rusya U20, Leningrad, 1991

Çözüm: 36...♙xc3 37.bxc3 ♙e8+ 0-1

Tataev - Kramnik

Belgrad, 1989

Çözüm: 20...♙xf3 21.♗xf3 ♙g4+ 0-1

Kramnik - Morozevich

Dortmund, 2001

Bu oyunda bir beraberlik tahmin etmek neredeyse olanaksızdı. Bu yıl katılanların oynadığı üç oyundan ikisi Siyahın üstünlüğü ile sonuçlandı! Fakat bu gelenek umulmadık bir şekilde bozuldu. Daha önceleri de birçok kez oynamış olduğu gibi doğru oynadığı bir oyunsonundan sonra Dünya Şampiyonu Beyaz ile kazandı ve turnuvanın tek lideri oldu.

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♗f3 ♗f6 4.e3

Zehirli bir devamıyolu! Tarafsız söylemek gerekirse birkaç nüans dışında Beyazın burada özel bir üstünlüğü yoktur.

4...♙f5!

İşte bu en güçlü cevaptır. Siyah açık renkli filini mutlu bir şekilde yerleştirmeyi başarıyor.

5.♗c3 a6!

Morozevich'in açılışların erken safhalarında böylesine ender ve güçlü hamleleri nasıl yapabildiği oldukça şaşırtıcıdır! Değişmez devamıyolu 5...e6 6.♗h4 Beyazın iki filinin kalacağı bir konuma götürür.

6.♙d3 ♙xd3 7.♙xd3 e6

Fil değişimi Siyahın yararınadır. Bana göre halihazırda beraberliği zorlamıştı.

8.0-0 ♙e7

Yeni bir hamle. The Horvath-Timoshenko oyunu şöyle devam etmişti: 8...b5 9.b3 ♗bd7 ve burada kilit hamle olan 10.e4 yerine Beyaz edilgin olarak şöyle devam etmişti: 10.cxd5 cxd5 11.a4 b4 12.♗e2 ♙d6 13.♙b2 0-0 14.♙ac1 ve devamında beraberlik pazarlığı yapılmıştı.

9.e4 0-0

Fransız yapısına olanak sağlayan bir öneri.

10.♙d1

Merkezdeki baskıyı devam ettiriyor. Şüphe yok ki açık renkli filin olmadığı bir Fransız Savunması Beyaza ilham vermez ve 10.e5 ♗fd7 sonrasında iyi bir şey çıkmazdı.

10...b5

Alexander baskıyı ortadan kaldırmaya çalışıyor! 10...♗bd7!?

11.c5

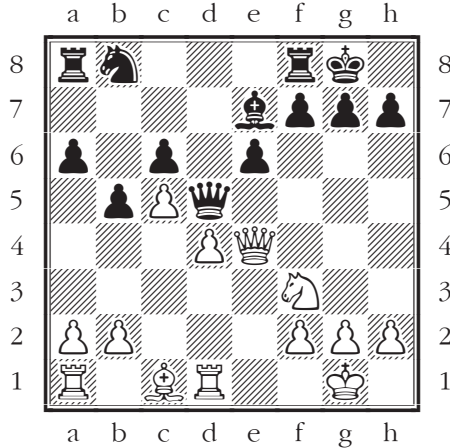
Bu hamle önemsiz bir karar değildir. 11.b3 kendisi davetiye çıkarır. Örneğin: 11...b4 12.e5 bxc3 13.exf6 ♙xf6 14.♙xc3 ve ilginç bir oyuna yol açar.

11...dxe4

11...b4 12.e5 bxc3 13.exf6 ♗xf6 14.♖xc3 ♜d7 15.♙f4 devamıyolu Beyazın yararına olarak ortaya çıkar. c6 piyonu gelecekte zafiyet yaratacaktır.

12.♜xe4 ♜xe4

12...♜bd7 tahrik edicidir fakat 13.♙f4!? sonrasında ne yapılabilir ki? Beyaz taşlar d6 karesine yöneliyor.

13.♖xe4 ♖d5! (D)

Kesinlikle 13...♙xc5?! oynanmamalıdır. Eğer gelişim tamamlanmadıysa bu tür piyonlar alınmamalıdır. Sonrasında 14.♜g5 g6 15.♖h4 h5 16.g4! olasıdır ve siyah şah bir dizi sorunla karşılaşır.

14.♖xd5!

Konumsal bakış açısından şu devamıyolu kötüdür: 14.♜g5 ♙xg5 15.♖xd5 cxd5 16.♙xg5 ♜c6 ve taş değişiminden sakınır. 14.♖c2 ♜d7 olasıdır siyah vezir yalnızca güzel değil aynı zamanda etkili bir şekilde yerleşmiştir.

14...cxd5

14...exd5 durumunda Beyaz e7 ile de sızmaya çalışabilir: 15.♗e1 ♙f6 16.♙g5!

15.♙f4

Bu yapıda esas soru şudur: Siyah atını muhteşem engelleme karesi olan c6'ya aktarabilecek midir?

15...♜c6

Önemli bir an. 15...f6'ya dikkat edil-

mesi gerekir çünkü devamında 16.♗e1 ♙f7 17.♗e3 ve Beyazın çiftlenmiş kaleleri Siyahın atını c6'ya aktarmasına engel olur. Ancak durum hemen değişebilir! Yukarıda sözü edilen devamıyoluna girerek 17...♗e8! 18.♗ae1 ♙d8 ile Beyaz (daha kötü sonuçlardan kaçınmak için) b8'i değişmelidir: 19.♙xb8 ♗xb8 ve bana göre konum kabaca eşitlenir.

16.♜e5!

At değişimi Beyazın yararınadır.

16...♜b8!?

Özgün bir cevap. Siyah f7-f6 oynayıp atını arzu edilen kareye yerleştirmek istiyor. Şu devamıyolu Beyazın belirgin üstünlüğüne yol açar: 16...♗fc8 17.♜xc6 ♗xc6 18.b4! ve sonrasında a2-a4 ile bir sonraki hamlede konumu dağıtır.

17.♗d3!

İnsanların böylesi durumlarda yaygın olarak söylediği gibi bu hamle çok işlevli bir hamledir! Beyaz kalelerini e hattında çiftlemek ya da kalesini üçüncü yatayda bir yerlere aktarmak niyetindedir. Bu da rakibinin tepkilerine bağlıdır. Ayrıca 17.♗e1!? de olasıdır. Buradaki fikir şöyledir: 17...f6 (veya 17...g5 18.♙g3 f6 19.♜g4! ♙f7 20.♜h6+ ♙g6 21.♗xe6+-) 18.♜d3 ♙f7 19.♙xb8 ♗xb8 20.♜f4 ve Beyaz kazanır. Ne var ki Siyah 17...♗fc8! ile cevap vererek karşı fırsatlarını koruyabilir. Şüphesiz ki Beyazın 17.c6 f6 18.c7 fxe5 19.cxb8 ♗ ♗xb8 20.♙xe5 ♗bc8 devamıyoluna girmesinin bir anlamı yoktur.

17...♗c8

Şu devamıyolu Beyazın üstünlüğüne götürür: 17...g5 18.♙g3 f6 19.♜f3! (ve sonrasında neyin ortaya çıkacağı belirsizdir: 19.♜g4 ♜c6 20.♗e1 ♙f7 21.♜h6+ ♙g6 22.♗xe6 ♗ac8 23.♜g4 ♙f5!) 19...♜c6 20.♗e1 ♙f7 21.♗de3 ♜d8 22.♙c7 ♗e8 23.g4! ve hem şahkanadında hem de vezirkanadında saldırı fikirleri geliştirebilir. Burada yapılacak en temel hamle 17...f6'dır: 18.♜f3 ♜c6 19.♗e1 ♙f7 20.♗de3 ve

bu durumda Siyah şöyle oynayabilir: 20...♜xd4! (Alexander bu olasılığı görmüş müdür, merak ederim.) 21.♜xd4 ♙xc5 22.♗d3 (şu ise çok iyi değildir: 22.♜xe6 ♙xe3 23.♗xe3 ♗fc8!) 22...♙xd4 23.♗xd4 e5 24.♙xe5 fxe5 25.♗xd5 (25.♗xe5 ♗fe8) 25...♗fe8 26.♗dxe5 ♗xe5 27.♗xe5 ♗c8! ve bu kale oyunsonunda Beyaz için kazanç yoktur.

18.♗e1!

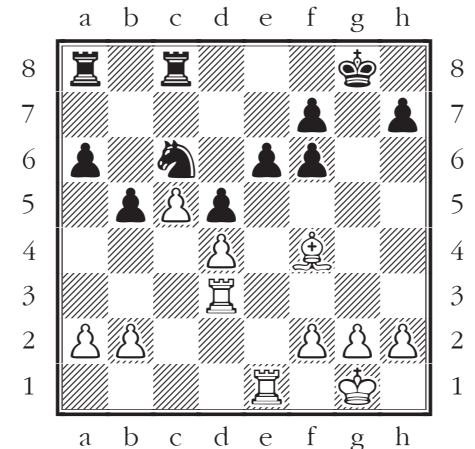
Fikir aynıdır. Beyaz gözünü e6 karesine dikmiştir!

18...♙f6

Belirgin tehdit e5'i değişmektir. 18...f6 19.♜f3 ♙f7 20.♗de3 devamıyolunda Siyah atını değil kalesini c6'ya yerleştirmelidir ve bu da kötüdür. Siyahın 18...a5!? oynamasını önerdim - bırakın Beyaz aklındaki ortaya koyun! Örneğin: 19.♗b3 b4 20.a3 ♜a6 21.axb4 a4! fakat aslında a6-a5 hamlesi yararlıdır.

19.♜g4 ♜c6!?

Hassas ve tehlikeli bir planlama fakat ondan kaçınmak zordur. Arzulanan amaca ulaşılır: At c6 karesini işgal eder. Şahın konumunun bu durumda zayıflatılacağı da bir gerçektir. Bu arada geri çekilme durumunda Vladimir'in 19...♙e7 oynayacak olduğunu bilmek ilginçtir: b8'in değişilmesi kendisine hemen üstünlük sağlamaz. Ancak tarafsız olarak konuşmak gerekirse o durumda Beyazın konumu iyidir.

20.♜xf6+ gxf6 (D)

21.♔g3!

Zaman sıkışmasında bu manevrayı görebilmek zordu. Doğrudan 21.♔h6 ♖h8 oynamak hiçbir şeyi değiştirmez. (Filin gelecekteki manevrası ♔d6-e7 ve ♔xf6 şeklindedir!)

21...♖g7 22.♔h4

f6 karesi tehlikededir. Mağrur at artık oyuna girmelidir.

22...♞e7

Kesinlikle, 22...f5 oynamak korkutucudur çünkü şah çok fazla açıkta kalacaktır. Örneğin Beyazın şöyle bir hücum planı vardır: 23.♖g3+ ♔h6 24.♔g5+! ♔h5 25.f4 ♖g8 26.♞ee3 ve Siyah görünüşe göre bitmiştir.

23.g4

23.♖g3+ ♞g6 24.f4! devamıyolunun daha güçlü olduğuna inanırım ve Siyah için hemen oynanacak bir oyun göremem. 24...f5'e cevap olarak fil d6'ya aktarılır: 25.♔e7!

23...♞g6?!

Bu şekilde değil! Beyaz g4 piyonu siyah şahı mükemmel bir şekilde koruduğu için olası hamle 23...♞c6!'dır. 23...h5'e de dikkat edilmelidir.

24.♔g3 a5 25.♔d6!

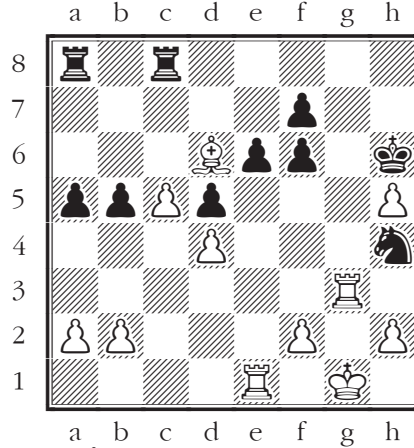
Bu hamle atı c6 karesinden mahrum bırakır. Tahrik eden 25.♞b3 b4 26.a3 ise şöyle çürütülür: 26...♞e7! 27.a×b4 a×b4 28.♞×b4 ♞c6 ve devamında d4 alınır.

25...h5

Bu darbe bir hatadır ve Kramnik kesinlikle bunu kanıtlayacaktır. Siyahın konumu kötüdür. Beyaz piyonlar şahkanadında baskın yapmakla tehdit ediyor.

26.g×h5! ♞h4

At f5'e doğru hareketleniyor. Bu yönde her şey iyi durumdadır...

27.♖g3+ ♔h6 (D)**28.♔e7!**

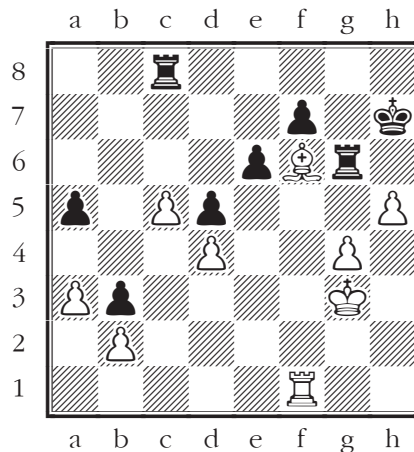
İşte bu hamle tüm mücadeleyi uygulamada sona erdirir! Kalite fedası son derece etkilidir.

28...♞f5 29.♔×f6 ♞×g3 30.f×g3!

Doğru. h2 piyonunun gidilecek uzun bir yolu vardır.

30...♖g8 31.♔g2 ♔×h5 32.h3 ♔g6 33.♞f1!

İşte, Beyazın kaliteye karşılık sadece bir piyonu vardır fakat bu konum kazanca götürür. Siyah kaleler engellenmiştir ve Beyazın şahkanadında kesinleşmiş bir saldırı planı vardır. Müthiş bir resim! Sonrası şöyle devam eder:

33...♔h7 34.g4 b4 35.♔g3 b3 36.a3! 36...♞ac8 37.h4 ♖g6 38.h5 (D)

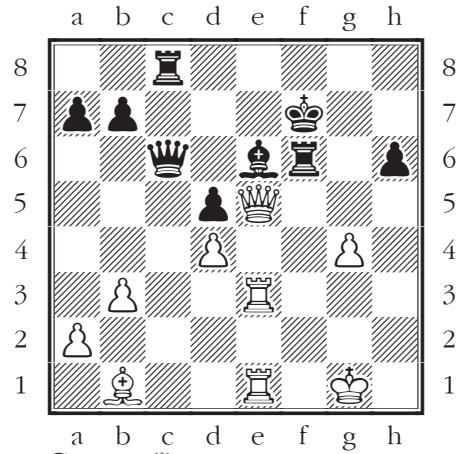
Ve Morozevich bu konumda terk etmiştir. Ne harika bir konumsal oyun ama!

Kombinezonlar:

(Tümünde Beyaz oynar, kazanır)

Kramnik - Saric

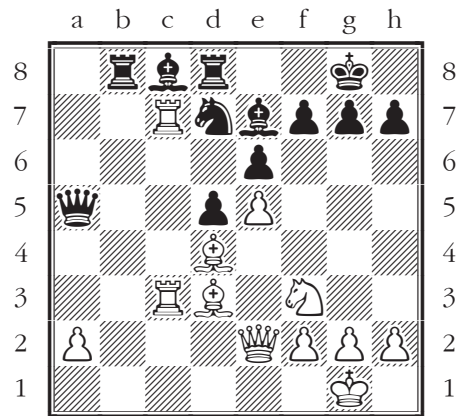
Rusya U20 Leningrad, 1991

Çözüm: ♞×f6+ 1-0

Kramnik - Polgar

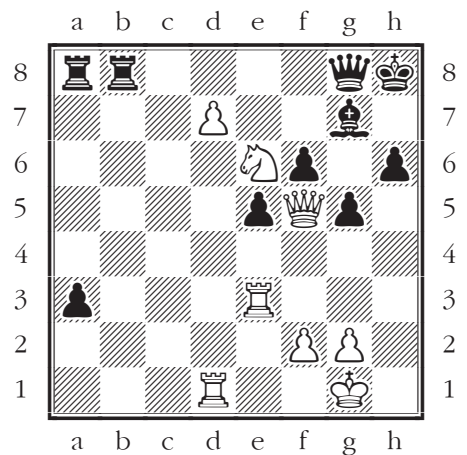
New York, 1994

Çözüm: 25.♞a7 ♞b4 26.♞b3 1-0

Kramnik - Ljubojevic

6. Amber-Blind, Monte Carlo 1997

Çözüm: 36.♞×a3 1-0

Satranç gücünüzü ölçün

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu

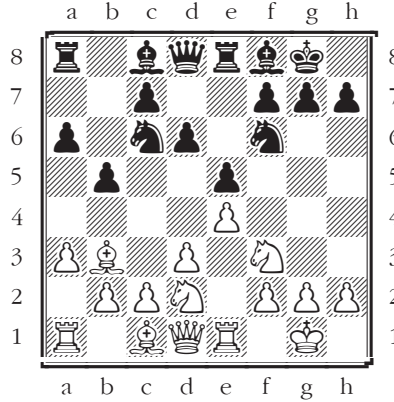
III. Kademe Antrenör
nilufercinar@gmail.com

Diyagramdaki konumdan başlayarak Beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak kuvvet derecenizi bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız.

Viswanathan Anand - Fabiano Caruana

2013 Tata Steel Turnuvası

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 a6 4.♙a4 ♘f6 5.0-0 ♙e7 6.d3 b5 7.♙b3 d6 8.a3 0-0 9.♘bd2 ♖e8 10.♗e1 ♙f8

Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar	Hamle	Puan	Siyahın hamlesi ve yorumlar
11.♘f1	2	...h6	27.d4	5	...♙d5
12.♘e3	2	...♙e6	28.♙e3	3	...♙d6
13.♙xe6	1	...♖e6	29.♘g4	4	...♗e6
14.♘d5	3	...♗e8	30.♘xf6+	2	...♗xf6
15.c4	3	...♘b8	31.♙h1	2	...♙e7
16.♙d2	1	...♘d5	32.♙c7	2	...♗e6
17.cxd5	2	...c6	33.♙b8+	2	...♙h7
18.♙b3	3	...cxd5	34.♗c8	2	...♙d6? (34...♙g5! hamlesi için 2 puan)
19.♙xd5	2	...♘d7	35.♗h8+	2	...♙g6
20.♗ac1	3	...♙b8	36.♙g8	3	...♙f6
21.♗c3	2	...♘f6 (21.♗c6, 21. ♙a5 Hamleleri için ayrıca 2 puan ekleyebilirsiniz)	37.♗h7	3	...♙e7
22.♙b3	1	...♙b7	38.♙xg7	1	...♙h5
23.♗ec1	3	... ♗ac8	39.♙g5+	7	...♙d7
24.h3	2	... ♗c3	40.♙xf7+	2	...♙xf7
25.♙xc3	3	...d5	41.♗xf7+	2	Siyah terk eder. (41...♙e8 42.♗f6) (41....♙c6 42.♗f5) Devamyolları için 3'er puan.
26.♘xe5	3	...dxe4 [26...♙d6 27.♘c6 dxe4 28.♙xh6 exd3 29.♙e3] Varyantını hesapladıysanız 4 puan			

Değerlendirme Tablosu - Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık reyting puanınız

80 ve daha fazla ise 2500 ve üstü, 70-79 arası 2400-2499, 60-69 arası 2300-2399, 50-59 arası 2200-2299, 40-49 arası, 2000-2199
30-39 arası 1800-1999, 20-29 arası, 1600-1799, 10-19 arası 1400-1599, 10'dan az ise 1399 ve aşağısı.

Chessbase Rakibe Hazırlanma - 2

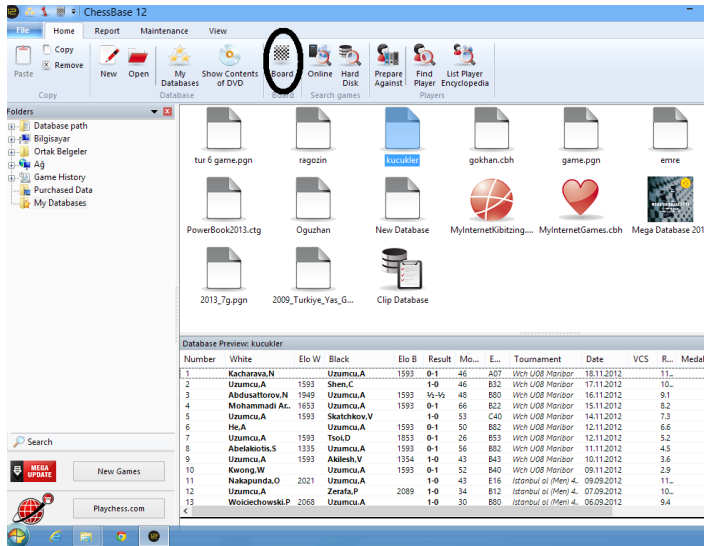

Gökhan Narman
Antrenör-Sporcu
gnarman@yahoo.com

Seçtiğiniz açılışın inceliklerini keşfetmek ve hazırlanmak Chessbase ile hem kolay hem de keyifli

OPENING REPORT KULLANIMI

Geçen sayıda turnuva öncesinde ve turnuva sırasında rakibe hazırlanmak amacıyla Chessbase tarafından geliştirilen “Dosya (Dossier) Hazırlama” özelliğini incelemiştik. Bu kapsamda rakibin açılış repertuarını, güçlü ve zayıf yanlarını tespit etme yöntemlerini anlatmıştık. Şimdi onunla oynamayı planladığımız açılışın inceliklerini öğreneelim:

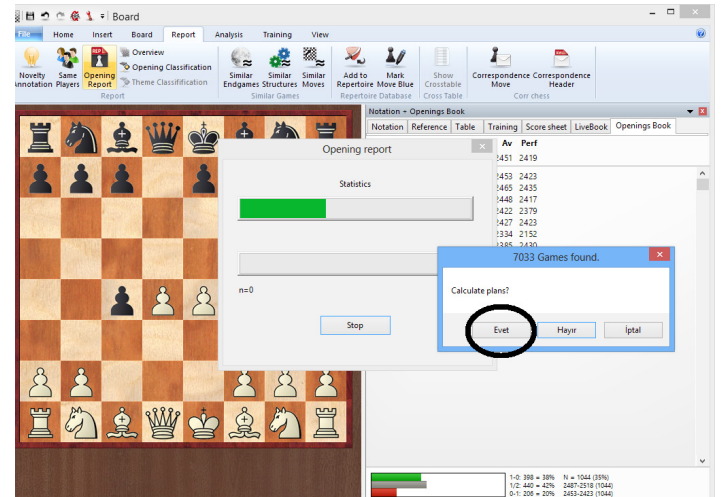

1. “Chessbase 12” açılır ve üst menüdeki “Board” (Şekil 1) düğmesine basılır. Bu düğme bize başlangıç pozisyonunda bir oyun açacaktır. Başlangıç noktasından itibaren incelenmek istenen açılışa kadar hamleleri oynuyoruz (Şekil 2). Geçen sayımızda verdiğimiz örneğe devam edecek ve 1.d4 d5 2.c4 dxc4 3. e4 hamleleri ile Kabul Edilen Vezir Gambitinin “D20” ECO kodlu varyantını detaylı olarak inceleyeceğiz.

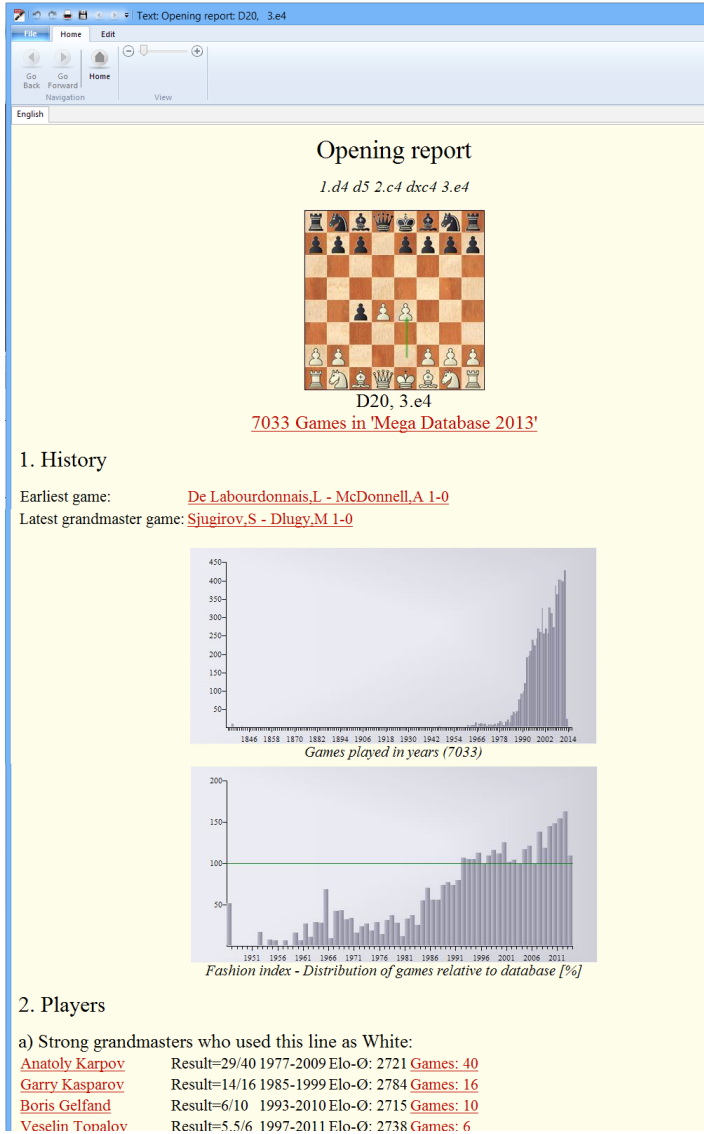
2. Şimdi üst menüdeki “Report” segmesinin içinde bulunan “Opening Report” (Şekil 2) seçeneğine tıklıyoruz.

3. Chessbase tarafından yapılan işlemler esnasında ekranımıza gelen “Calculate Plans?” sorusunda “Evet” düğmesini tıklıyoruz (Şekil 3).

4. Ekranımıza detaylı ama incelenmesi kolay bir rapor gelir (Şekil 4).

ç. Moves and Plans: Hazırlanan raporun en önemli bölümüdür. Bu bölümde Siyahın oynadığı her hamle "3....?" değerlendirilmiş ve oynanan hamleye karşılık alternatif planlar ile örnek oyunlar birleştirilmiştir. Örneğimizde Siyah 3...e5, 3...f6, 3...c6, 3...c5, 3...e6 ve 3...b5 gibi birçok alternatif hamle oynamıştır. Ama rakibimizin oyunlarında seçtiği hamleler öncelikli incelenmelidir.

Rakibimizin genellikle 3...e5 hamlesini oynadığını kabul edelim ve raporun o bölümüne biraz daha dikkatli bakalım (Şekil-4).

(1) Öncelikle siyahın bu hamledeki başarı yüzdesi %41'dir. Bu hamleyi Anand, Kramnik ve Ivanchuk oynamışlar ve en az %50 performans göstermişlerdir.

(2) Beyazlar için bu hamleye 5.f3 ile cevap vermek en iyi alternatif olarak değerlendirilmektedir. 5.f3 hamlesini Kasparov, Aronian, Topalov gibi güçlü oyuncular oynamışlardır. Bu oyuncuların oynadığı örnek partiler bu bölümde sıralanmıştır.

(3) "1.d4 d5 2. c4 dxc4 3. e4 e5 4. f3" hamlelerinden sonra Siyah büyük çoğunlukla 4...exd4 oynamış, zaman zaman da 4...b4 oynamayı tercih etmiştir. "Main Line" bölümünde kritik devam yolları gösterilmiştir. "Click for games" tuşuna basılarak o devam yolları ile oynanmış oyunlara hemen ulaşabilmektedir.

(4) Bu varyantta oynanmış oyunlar otomatik olarak incelenmiş ve taşların oynanma oranına uygun olarak alternatif planlar hazırlanmıştır.

6. Herhangi bir açılışı inceleme metodu sadece "Opening Report" değildir. Powerbook kullanarak ya da databaselerin "Opening" sekmesi aracılığı ile de açılışlar hakkında hazırlık yapılabilir.

Bununla birlikte ilgilendiğimiz açılışın "Opening Report" aracılığı ile incelenmesinin, açılışın inceliklerine detaylı ve hızlı ulaşmamızı sağlayacağını unutmamalıyız.

Yazılarımızda Chessbase 12, Powerbook 2013 ve Megadatabase 2013 kullanılmaktadır.

Zayıflığın savunucusu oyunda önemli rol üstlenir

Taşların doğru değişimi

Değişimler rakibimizin kuvvetli taşıyla kötü taşımızı değiştirmeye çalıştığımız ve aynı zamanda kendi kuvvetli taşlarımızı değiştirmekten kaçındığımız çetin bir savaştır.

Umut Sayman

II. Kademe Antrenör
umutsayman@gmail.com

Kalemi, at ile mi yoksa fil ile mi bırakmalıyım? Vezirim, fil ile mi yoksa at ile mi daha iyi çalışır? Her iki kanatta piyon var, acaba tahtada fil mi yoksa at mı bırakmalıyım? Rakibimin hangi aktif taşıyla kendi pasif taşlarımı değiştirim? Neyi almalıyım? Neyi vermeliyim? Eğer bu soruları kendinize sık sık sormaya başlamışsanız ve doğru yanıtları verebiliyorsanız satrançta ilerleyeceğiniz aşîkardır.

Hangi taşın değişilmesi gerektiği, hangi taşın tahtada bulundurulması gerektiği konusunda doğru kararların verilmesi, satranç oyuncusunun gücünü belirleyen önemli kriterlerin başında gelmektedir.

Birçok farklı sebepten ötürü taş değiştiririz. Bu değişimler sonrasında materyal ya da pozisyonel üstünlüğümüzün (savunma taşını yok etme, bir karenin zayıflatılması veya kazanç bir oyunsonuna geçiş gibi) artması ya da savunma imkanları (örneğin beraberlik şansı verebilecek bir kale finali) yakalamayı umarız.

Değişmeler rakibimizin kuvvetli taşıyla kötü taşımızı değiştirmeye çalıştığımız ve aynı zamanda kendi kuvvetli taşlarımızı değiştirmekten kaçındığımız çetin bir savaştır. Her değişmeden kârlı

çıkmaaya çalıştığımız bu savaşta, son derece dikkatli hareketli etmeliyiz. Nitekim taşlarımızı gelişi güzel değışirsek, oyunun ilerleyen dönemlerinde giden taşları geri koyma şansımız olmadığından, kaybettiğimiz imkanların da geri dönüşü olamaz, hatta bu gafllar ölümcül sonuçlar bile doğurabilir.

Yalnızca berabere kalmak için yapılacak taş değışmelerinden kaçının, nitekim böyle bir durumda rakibiniz korktuğunuzu hissederek tecrübe bakımından üstün olduğunu anlayacaktır.

Taş değışirken göz önünde bulundurmanız gereken başlıca faktörleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1- Değişmeyi düşündüğümüz taşların güçlü ve zayıf yönleri nedir?

2- Değişme sonrası ortaya çıkan yapısal değışiklikler nelerdir?

3- Değişmenin gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği kararı göz önüne alındığında, Değişmenin gerçekleşmesi ya da değışmeye olanak tanınması doğru mudur? Bu sınaıma bize üç senaryolu seçenekler sunmaktadır: Değişmek, değışmeye olanak tanımak ve değışmekten kaçınmak.

4- Değişmenin tahtada kalacak olan taşlar üzerindeki güçlendirici ya da zayıflatıcı etkisi nelerdir?

5- Değişilecek taşın fonksiyonunun

değerlendirilmesi? Bir taş kötü olabilir, hantal görünebilir, ancak durumu tutuyor olabilir.

6- Değişim tarafların hücum ya da savunma yapması için onlara yeni olanaklar tanıyacak mıdır?

7- Değişme tarafların gelişimine hız kazandıracak mıdır?

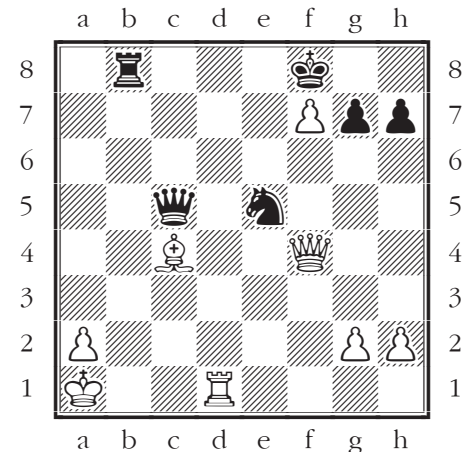
Değişmeleri hangi şartlarda hangi kurallara bağlı gerçekleştirdiğimizi inceleyelim:

Materyal üstünlüğümüzün etkisini artırmak için değışmeliyiz

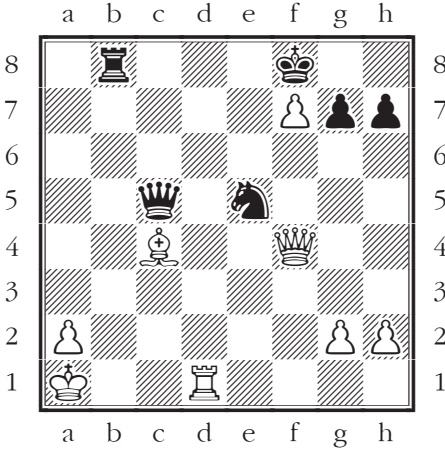
Her satranç oyuncusunun materyal avantajından yararlanma hakkında ilk öğrendiği kural budur: Eğer materyal avantajınız varsa, taşları değışip piyonları pek fazla değışmemelisiniz.

Efimenko - Vaganian

Almanya, 2005

Beyazın iki piyon üstün olduğu bu konumda Beyaz taşlarını değiştirerek teknik bir kazanç elde etmeyi tercih ediyor.

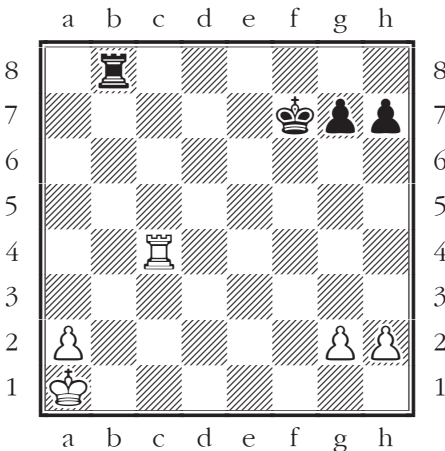
34. ♖d4!

Beyazın yerinde seçimi Siyahın karşıoyun ümitlerini bitirmiştir. Eğer Beyaz, taşların tahtada kalmasına izin veren 34. ♗b3?? hamlesini seçseydi 34... ♗c3+ 35. ♗b1 ♜×b3+! 36. a×b3 ♗×b3+ sonrasında sürekli şahla Siyah günü kurtarabilirdi.

34... ♗×d4+

34... ♗×c4?? 35. ♗d6+ ♗×f7 36. ♗×b8 ve Beyaz kalite kazanır.

35. ♗×d4 ♗×c4 36. ♗×c4 ♗×f7

37. a4!

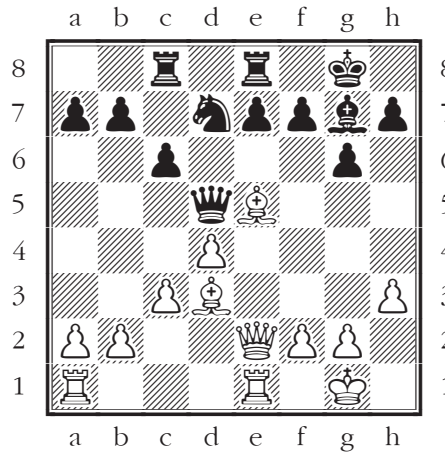
Önemli bir oyun kuralı: Geçer piyonlar sürülmelidir.

37... ♗e6 38. ♗a2 1-0

Siyah Beyazın tekniğini test etmeye gerek duymadan terk ediyor, nitekim oyun ilerleyen hamlelerde ünlü Alekhine-Capablanca, 1927 Dünya Şampiyonluğu partisindeki finale dönüşecekti.

Zaman zaman materyal üstünlüğü-müz olmasa da değişmelerin yol açtığı mecburi hamleler sonrasında bazı kombinezonlarla materyal kazanabiliriz.

Emms - Benito
Benidorm, 1991

Beyaz konumsal üstünlüğünün olduğu bu durumda, bulduğu zorunlu hamleler sayesinde piyon kazanıyor.

17. ♗c4! ♗a5 18. ♗×g7

Kombinezonumuzun, en önemli hamlesinin fil çiftimizi ve iyi filimizi kötü fil ile değiştirmiş bu hamle olması oldukça manidardır.

18... ♗×g7 19. ♗×f7

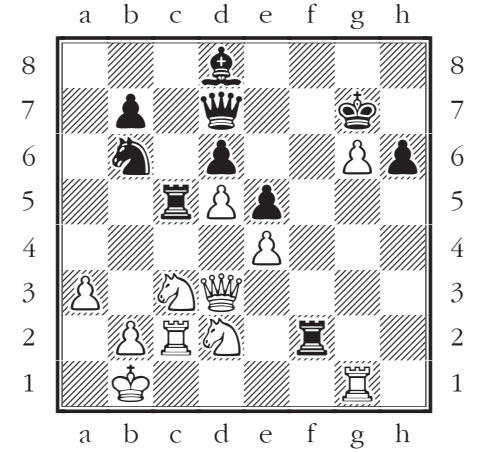
Eğer bu durumda, Siyah 19... ♗×f7 ile fili alırsa, 20. ♗e6+ ♗g7 21. ♗×d7 sonrasında Beyaz piyon kazanacaktır.

Rakibinizin aktif taşlarını değişsin

Hareketlilik ve taş aktivitesi, satrançta konumun değerlendirilmesine etki eden en önemli geçici faktörlerden

biridir. Aktif ve hareketli bir taş, normalden çok daha güçlü ve etkindir. Bu nedenle aktif taşların değişilmesi rakibimize güç kaybettirecektir.

Carlsen - Topalov
Nanjing, 2009

Siyahın kaleleri aktif konum kazanmış durumdadır ve Beyaz üzerinde baskı yaratmaya başlamışlar. Beyazın bir an önce bu baskıdan kurtulup Siyahın şah kanadındaki korunmasız durumundan faydalanmak için harekete geçmesi gerekiyor.

32. ♗d1!

Beyaz, üzerindeki baskıyı hafifletmek için kalelerin değişmeye çalışıyor.

32... ♗×c2 33. ♗×f2!

Öğretici bir hamle. Beyaz alacağı taşı seçerken şahının burnunun dibine giren kale yerine Siyahın daha aktif olan, f2 kalesini almayı yeğliyor. Nitekim Siyahın c hattında yapabilecekleri sınırlıdır. Eğer Beyaz 33. ♗×c2? hamlesini denerse, 33... ♗h2 34. ♗e3 ♗g5 sonrasında ♗h2 ve ♗g5 sayesinde tehlikeli tehditler yapar.

33... ♗c8 34. ♗g4 ♗g5 35. ♗f3

Beyaz, Siyahın savunma taşını değiştirmeyi teklif ediyor ve bundan sonra savunmasız kalan şahı karşı güçlü bir

hücum gelecektir.

35...♘c4?!

Siyahın bir an evvel, hücum potansiyeli yaratan taşını 35...♘c1+ ile değişmesi gerekirdi, ancak 36.♙xc1 ♘xc1 hamlelerinden sonra, 37.♗gxe5 dxe5 38.♙xc1 halen Beyaza kazançtır.

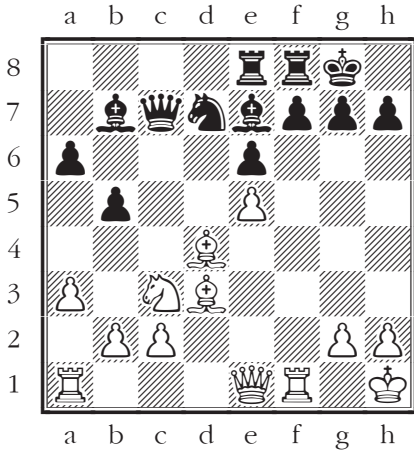
36.♗xg5 h×g5 37.♗e3

37.♙h3! Beyaza daha hızlı bir şekilde kazancı getirirdi, 37...♙h8 38.♙xh8+!! ♙xh8 39.♙h1+-

37...♗xg5 38.♙xg5 ♙a4 39.♙xg5 ♙xg5 40.♙a1 ♙e8 41.♙c1 1-0

Hücum eden taraf hücum potansiyelini değiştirmemelidir

Hücumun başarılı olmasının, onu sürdüren güçlerin varlığına bağlı olduğu şüphe götürmez bir gerçektir. Bu nedenle de hücum yapan taraf hücumda kullandığı taşları değiştirmekten kaçınmalıdır. Aksi takdirde, savunan taraf hücum yapan taşları değiştirerek, hücumu mani olur.

Tipik bir Sicilya Savunması durumu olan bu konumda eğer Beyaz özensiz bir şekilde

17.♙g3

ve ardından 18. ♙h3 ile saldırıya girişirse, Siyah

17...♘c5!

sonrasında fili değiştirmeye mecbur kılabilir.

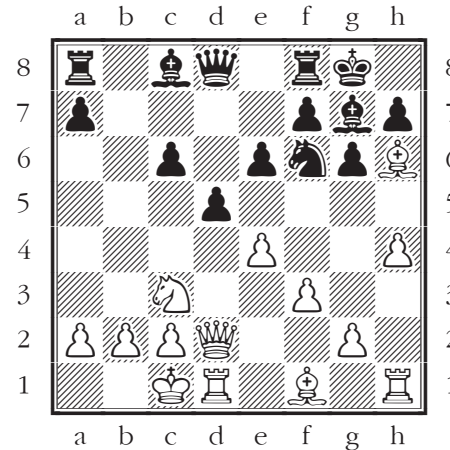
18.♘xc5 ♗xc5 19.♙h3 ♗xd3

Sonrasında Siyah, Beyazın bütün hücum potansiyelini değiştirmiştir. Bunun yerine Beyazın bütün bunlardan kaçınarak

17. b4! oynayarak 17...♘c5'i engellemesi gerekir.

Bununla birlikte her zaman işler bu kadar kolay gelişmez. Şimdiki oyunumuzda Siyahlar, uzun çaprazdaki koyu renkli filin yüksek hücum gücünü göz önünde bulundurarak, onu tahtada tutabilmek adına kalite vermeyi yeğlemektedir.

Lobron - Kudrin New York, 1983

Beyaz, tipik bir fikir olan fianchetto filini değiştirmek için teklifte bulunuyor. Ancak bu özel durumda Kudrin kumda oynamadığını gösteriyor.

12...♘h8!

Dragon fili tam anlamıyla bir cannavardır! Hücumda, yarıaçık b hattı üzerinde varlık gösterdiği gibi aynı zamanda savunma yapar. Her Dragon uzmanı bu fil tahtada olduğu sürece, h hattından mat olmanın o kadar da

kolay olmadığını bilir.

13.h5?!

Bu noktada Beyaz 13.♘xf8 ♙xf8 ile kalite kazandıktan sonra vezirka-nadından korkunç bir saldırıyla karşılaşma ile 13. g4 ardından h5 sürerek saldırıya girişme arasında güç bir karar aşamasında kalmıştır. Beyaz her iki stratejiyi de birlikte kullanmaya çalışıyor ancak başarılı olamıyor.

13...♗xh5 14.♘xf8 ♙xf8 15.g4 ♗g3 16.♙h3 ♙b8! 17.a3

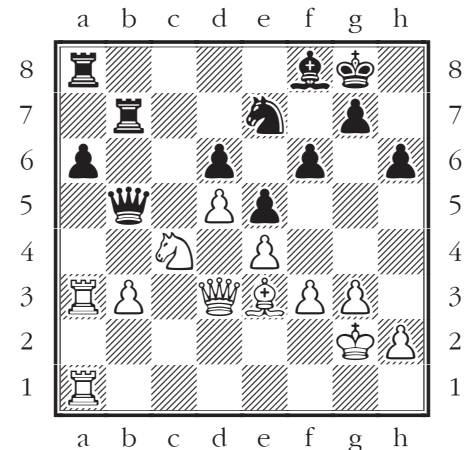
17.♙xg3 hatalıdır, zira 17...♙b4 18.♙d3 ♘e5 (Mednis-Byrne); örneğin 19.♙g1 ♘f4+ 20.♙d2 ♘a6! 21.♙xa6 ♙xb2+ 22.♙d1 ♙xc3 23.♙d3 ♘xd2 24.♙xd2 ♙xf3+ 25.♙c1 ♙a3+ 26.♙d1 dxe4 ve siyah file karşı dört piyona sahiptir ve saldırıya var gücüyle devam ediyor.

17...♘e5 18.♙f2 ♘f4+ 19.♙b1 ♗xf1 20.♙xf1 ♙xa3 21.♗d1 ♘e5 22.c3 ♘a6 23.f4 ♘xf1 24.♙xf1 ♘g7 25.e5 ♙a4 26.♙f3 g5 27.f×g5 ♘xe5 28.♙d3 ♙xg4 29.♙xh7+ ♙f8 30.♗e3 ♙e2 31.♗c2 ♙e7 32.♙e3 ♙d1+ 33.♙a2 ♙h8 0-1

Zayıflığın savunucusu değiştirilmelidir

Zayıf bir noktanın savunucusunun değiştirilmesi zayıflığı daha güçsüz bırakır. Özellikle savunan taş tamam ile bir zıt renk zayıflığını veya kanadı savunuyorsa değişme çok daha etkilidir.

Rubinstein - Duras Carlsbad, 1911

Siyah vezir a6 ve d6 karelerindeki zayıflıkları savunan etkin bir savunma taşıdır. Siyah vezirin değişilmesi Siyahın konumuna derhal ciddi bir darbe indirecektir.

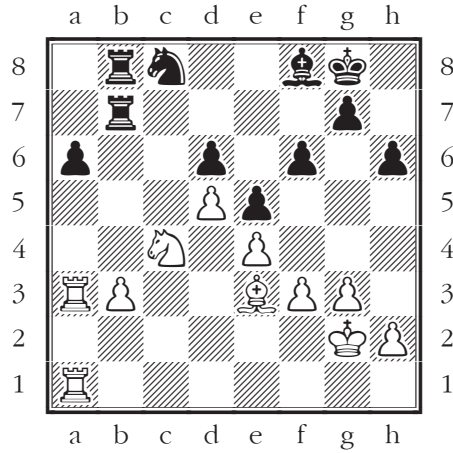
27. ♖f1!!

Beyaz atı açarak vezirleri değiştirmek için evvela veziri koruyor.

27... ♘c8?!

Siyahın Atın açılmasına karşılık, en iyi şansı 27... ♖c7 ile at hamlesine ... ♖c2 inişi olacaktı.

28. ♘d2 ♖b4 29. ♖c4 ♖x c4
30. ♘c4 ♖ab8

31. ♘d2!

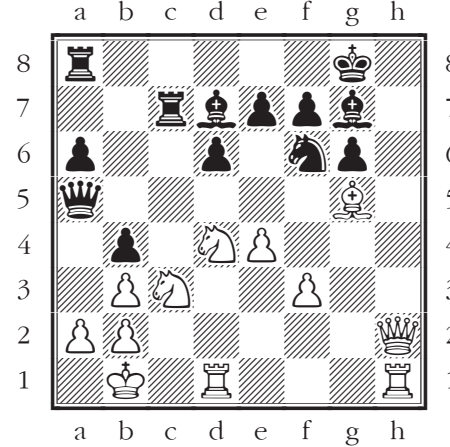
Rubinstein zayıf piyonunu basitçe koruyor ancak artık Siyah a6 piyonunu koruyamıyor.

31... ♖c7 32. ♖x a6 ♖c2 33. ♖6a2 ♖x a2 34. ♖x a2 ♘e7 35. ♖f2 ♖f7 36. ♖e2 ♖e8 37. ♘d3 ♖d7 38. ♖c3 ♘d8 39. ♘c4 ♘c7 40. g4 ♘d8 41. ♖a6 ♘c7 42. h4 ♘d8 43. h5 ♘c7 44. b4 ♖b7 45. ♖a8 ♖d8 46. ♖b3 ♖b8 47. ♖x b8 ♘b8 48. b5 ♖e7 49. b6 f5 50. gxf5 ♘g8 51. ♘f2 ♖c8 52. ♘h4 1-0

Bu yöntem özellikle şaha saldırı ko-

numlarında son derece etkilidir.

Vukceviç - Van Hoome
Dünya Öğrenci Takımları
Şampiyonası, Leningrad, 1960

Sicilya Dragon dan gelen bu durumda, taraflar ters kanatlara rok attıklarından ötürü şahlara karşı doğrudan hücumlar başlayacaktır. Aynı zamanda bu tip konumlarda birçok defa karşılaşmamız da sürpriz olmamalıdır. Siyahın f6 karesindeki atı hayati bir savunma taşıdır.

21. ♘d5 ♘x d5 22. ♖h7+ ♖f8

Şahın tek savunucu şu an g7 filidir.

23. ♘h6! ♘c3+

23... ♘x h6 24. ♖h8#

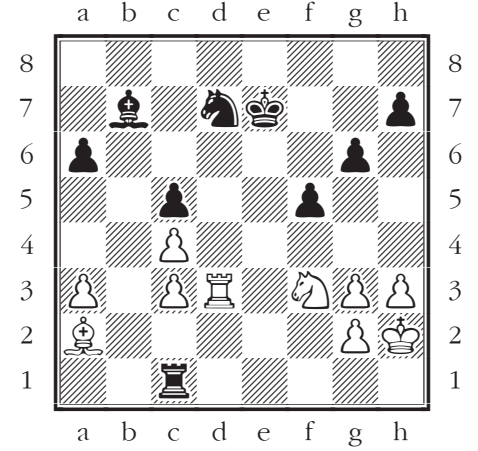
24. bxc3 e6 25. ♖xg7+ ♖e7
26. ♘f5+! ex f5 27. ♘g5+ 1-0

Neyin değişildiği değil, oyunda hangi taşın kaldığı önemlidir

Oyunsonlarına geçildiğinde doğru taş çiftleriyle kalmak ya da piyon yapılarına göre doğru taşların tahtada kalması kazancı getirecek en önemli faktörlerden biridir. Bu nedenle oyunsonu teorisi dikkatle incelenmeli ve bize olası kazancı getirecek teorik bilgi

edinilmelidir.

Spassky - Karpov
Montreal, 1979

Beyazın fazla bir piyonu olduğu durumda Siyahların durumu ümitsiz gözükmemektedir.

31... ♘x f3!

Karpov bir anda, Siyahın aslında görüldüğü kadar ümitsiz bir durumda olmadığını gösteriyor. Nitekim Beyazın fili kötüdür ve şahının oyuna nasıl gireceği de meçhuldür. Ayrıca kale fil çiftinin, kale at çiftine nazaran daha etkili olduğu bilinen bir gerçek olmasına rağmen ve siyah filin beyaz attan daha etkili olmasına rağmen Karpov, bu değişmeyi gerçekleştirmiş.

32. ♖x f3 ♘e5 33. ♖e3 ♖f6 34. ♘b3 a5

Karpov, acele etmiyor. Karpov'un bu tavrı Beyazın acizliğini vurgular niteliktedir.

35. ♘a4 ♘x c4 36. ♖e8

36. ♖d3? ♘b2-+

36... ♖x c3 37. ♖c8 ♘e3 38. ♘b5 c4 39. ♖g1 ♖c2 40. ♘c6 c3 41. ♘f3 g5 42. g4 f4 0-1

Dört At Rubinstein'da Değeri bilinmeyen varyant!

FM Yakup Bayram
Milli Takım Antrenörü
yakupbayram@tsf.org.tr

1997 yılında Türkiye 1. liginde oynuyorum, ligin formatını tam olarak hatırlamıyorum ama rahmetle andığım sevgili dostum Halil Başören ile oynuyoruz. Ben Ankara Demirspor adına yarışıyorum, Halil ise Konyaspor (Takımın adı Konya Yapıspor ya da Konya DSİ Spor da olabilir.) adına oynuyor.

Gayet sakin son kontrollerimi yaptıktan ve bir dakika kadar konsantre olduktan sonra hamlemi yapıyorum: 1.e3!? Halil düşünmeye başlıyor ve bu düşünme yaklaşık 20 dakika kadar sürüyor. Sonra benim şaşkın bakışlarım altında 1...d5 oynayınca ben birkaç dakika boyunca yüzüme bakması için bakışlarımı dikkatlice ona doğrultuyorum fakat Halil kırmızılaşmış bir yüzle bana bakmadan ve başını tahtadan kaldırmadan düşünmeye devam edince umudumu kesip oyuna konsantre oluyorum 2.c4 hamlem ile oyun devam ediyor.

Açılıştan avantaj elde ederek çıktığım oyunda sonradan birtakım hatalar yaparak Siyahın üstün olduğu bir durumda kale ile at değişip kalite fedası yapıyorum. Halil'in bir takım hataları ile oyun sonu karmaşık bir halde iken, Halil'den gelen beraberlik teklifi ile oyun beraberlikle sonuçlanıyor.

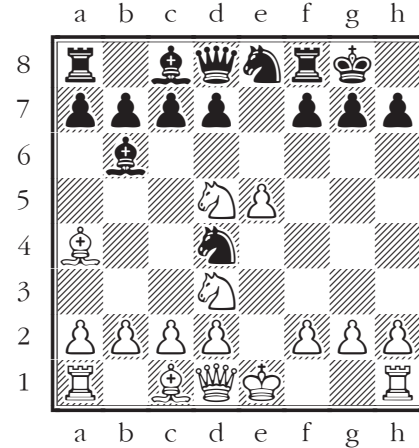
Bu oyundan birkaç yıl geriye dönerek anlatmaya devam edeyim:

1991 yılının güzel bir yaz günü Ayvalık'ta (Balıkesir) bir kurumun sessiz sakin deniz kenarındaki tesisinde tatildeyim. O gün kahvaltıya biraz

geç indim, kahvaltıdan sonra eskilerin popüler yayını informatorün son sayılarından birisini karıştırmaya başladım.

O dönemde Petroff Savunması oynadığımdan ilgili oyunlara göz atmaya başladım. Petroff Savunması oynamak istemeyen beyazlar genellikle dört at açılışına yöneldiğinden ve tercihen bu açılışın 4.♘b5 İspanyol Dört At Devamyolu çok oynandığından (Ben bu varyantta keskin 4...♙d4 Rubinstein Devamyolunu tercih ediyordum.) Bu açılışla ilgili sanırım İngiliz Büyükuşta Julian Hodgson'un bir oyununu incelemeye başladım. Hamleler şöyle:

1.e4 e5 2. ♖f3 ♘c6 3. ♘c3 ♙f6
4. ♘b5 ♙d4 5. ♘a4 ♙c5 6. ♙×e5 0-0
7. ♙d3 ♘b6 8.e5 ♙e8 9. ♙d5

Son hamlenin fikri; ♙e3'e gelecek hem a7-g1 çaprazını kapatacak hem şahkanadını savunacak hem de c piyonunun önünü açtığından gerekirse Siyahların etkili d4 atını c3 hamlesiyle oradan uzaklaştıracak.

Güzel demli çaydan bir yudum aldım, artık ortamın etkisi midir bile-

miyorum birden aklıma ilginç bir fikir geldi; tahtada iki hamle geriye döndüm ve çok oynanan bu önemli ♙d5 manevrasını acaba 8...c6 ile engelleyebilir miyim diye düşünmeye başladım. (Bu hamle f6 atını feda ediyor!) 4-5 dakika kadar düşündüm. Tam o sırada yan tarafta sessiz sakin şekilde oynayan 5-6 yaşlarındaki çocuğun topu yanıma geldi. Topu alıp ona verdim ve karşılıklı gülümsedik. Bu kısa dağınıklık-tan sonra tekrar tahtadaki pozisyona baktım. Bir daha baktım, sonra kendi kendime "Saçma sapan bir hamle ince-liyorsun, aşağı yukarı 80 yıllık bir ana devamyolunun daha 7-8. hamlelerinde kocaman atı feda ediyorsun, bu zamana kadar böyle bir olanak olsa bir kişi bunu bulurdu zaten" dedim ve takımı toplayarak satranç faslını o tatil günü için bitirdim.

Aradan dört ay geçtikten sonra Ankara'da boş zamanımda yine takımı açıp aynı informatörden oyun bakmaya başladığımda bir müddet sonra aynı oyunu gördüm ve geçen o kadar sürede 8...c6 hamlesini hiç hatırlamadım, ama kitap üzerine kurşun kalemle bir ok çıkarak yazdığım 8...c6???!! Notunu görünce hemen her şeyi hatırladım.

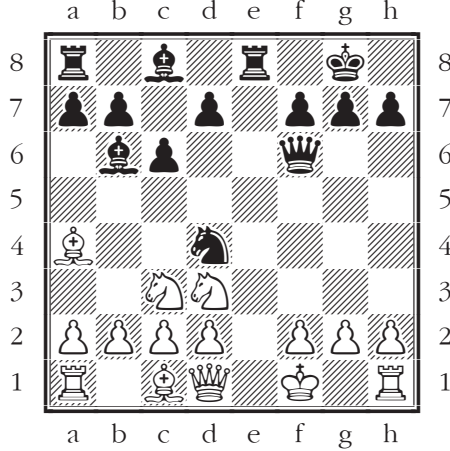
4-5 dakika üzerinde düşündüğüm saçma fikri bir de o anda incelemeye karar verdim. Öğle saatlerinde başladığım inceleme yaklaşık olarak beş saat kadar sürdü. Sonunda ciddi bir hamle bulduğumun farkına vardım.

Eğer Beyazlar 9. exf6 ile feda edilen atı alırsa;

1.e4 e5 2. ♖f3 ♘c6 3. ♘c3 ♙f6
4. ♘b5 ♙d4 5. ♘a4 ♙c5 6. ♙×e5
0-0 7. ♙d3 ♘b6 8.e5 c6 9. exf6 ♙e8

10. ♖f1 ♗×f6

hamlelerinden sonra oluşan durum, çok sakın görünmesine rağmen birazdan başlayacak taktik olanaklarını şaşırtıcı şekilde bünyesinde barındırıyor.

Bilgisayarların yetersiz olduğu o zamanda (O günlerdeki masaüstü bilgisayarımdan hard disk kapasitesi 48 MB idi ve 12 Mhz hızında çalışıyordu, gerçi turbo düğmesine basınca hız 16 Mhz e çıkıyordu!) Ne yapabiliirdim ki? Birkaç varyantı kabaca inceleyip diyagramdaki durumda

11.f3

hamlesini neredeyse şu şekilde çürüttüm:

11...d5!? 12. ♖×d5 c×d5 13. ♗×e8 ♗g4 14. ♗×f7 ♖×f7 15. ♖e1 ♗h4 16.f×g4 ♗g8--+

Tabii ki durum çok karışıktı ve hatalı hesaplamalar yapmak kolayca mümkündü.

Eğer ilk incelememde bulduklarım da doğruluk payı varsa bu çok heyecan vericiydi. Doğruca TED satranç merkezine gittim ve o akşam arkadaşlarımla yaklaşık 2-3 saat 8...c6 hamlesini inceledik, sonraki günlerde de devam ettik, yaklaşık 1 hafta boyunca Beyazlar için (9.e×f6 at fedasını kabul eden varyant) hangi savunma bulunursa ertesi gün Siyahlarla bunu çürütüyorduk. Şimdi geçmişte birlikte çok vakit geçir-

diğim dostlarımdan hatırladığım kadarıyla hepsine teşekkür etmek isterim: Alper Tunga Karaca, Teoman Ulucan, Tufan Can Uzuner, Kayhan Gürbüz, Gökhan Abay ve tabii ki, TED Satranç Müdürü, sevgili ağabeyimiz Ali İpek (kendisini sevgi ve saygıyla anıyorum).

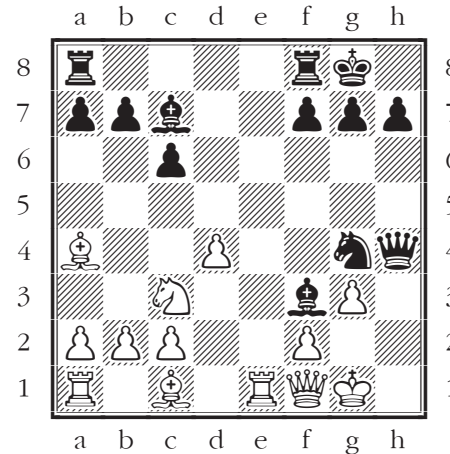
Kesin olmayan hesaplamalara rağmen, oynayan olursa bu yeniliği uygulamaya karar verdim.

1993 yılındaki Türkiye şampiyonasında bu gerçekleşti. Turnuvarın 13. turunda Halil Başören ile oynadık ve kazandım.

Halil Başören – Yakup Bayram

Türkiye Şampiyonası, 1993

1.e4 e5 2. ♖f3 ♗f6 3. ♗c3 ♗c6 4. ♗b5 ♗d4 5. ♗a4 ♗c5 6. ♗×e5 0-0 7. ♗d3 ♗b6 8.e5 c6 9.0-0 ♗e8 10. ♗h1 d6 11.e×d6 ♗h4 12.d7 ♗×d7 13. ♗e5 ♗e6 14. ♗f3 ♗×f3 15. ♗×f3 ♗c7 16.g3 ♗h3 17. ♗g1 ♗g4 18. ♗g2 ♗h5 19. ♗e1 ♗f3 20. ♗f1 ♗f6 21.d4 ♗g4 22.h4 ♗×h4 0-1

Oyundan sonra ağabeyimiz Demir Büyüközkaya (saygı ve sevgi ile anıyorum) bana geldi "Yakup ne biçim feda bu, ya atı alsan ne olurdu?" dedi, ben de tahta başında fikirleri açıkladım:

"Siyah d6 ya da d5 yapacak, filini f5 karesine çıkacak, Beyazların d3 atını alacak, d4 atını b3 veya c2'ye oynayarak

a1 kalesini isteyecek, aynı zamanda f2 karesinden mat ile tehdit edecek yani ya mat ya da a1 kalesi gidiyor" deyince, tok bir sesle güldüğünü hatırlıyorum. Karşılıklı oynadıkça Demir ağabeyin ilgisini daha da çeken bu taktik olanaklı konumlar çok hoşuna gitmeye başlamış ama bir türlü savunmaları bulamamıştı. Sonunda pes etti ve bana savunmayı göstermemi söyleyince ona bilmediğimi söyledim, çünkü bilmiyordum. Bu yenilik bir yeni hamle değil 85 yıllık popüler bir ana devam yolunun şeklini değiştiren yeni bir ana devam yolu idi ve her şeyi bilmek mümkün değildi!

Türkiye birinciliğinde oynadığım bu oyun satranca aşık arkadaşım Aybar Karaçay tarafından İngiliz gazetesi The Times'ın satranç köşe yazarı IM Raymond Keene'e gönderildi ve 10 Aralık 1993 tarihinde yayınlanınca bir nevi varyantın patentini almış oldum.

Dostum Aybar Karaçay'a satranç için harcadığı tüm emekleri için buradan teşekkürlerimi iletiyorum.

Yazıyı neden bu kadar uzattım: Gençlere "not alın" diyorum. Not almak hem unutmamamızı hem de tekrar çalışmamızı sağlar. Yardımlaşmak ve arkadaşlıklar da çok önemlidir. Bu varyantı emeği geçen tüm arkadaşlarıma ithaf ediyorum.

2002 yılında Bled (Slovenya) Olimpiyatı'nda milli takımımızın birinci masasında oynadım. Olimpiyatın son gününde oyunlar bittikten sonra genç bir Azeri oyuncu benimle sohbet etmek istedi, tanıştık, konuştuk, çok yetenekli ve çalışkan bu oyuncu Shakhriyar Mamedyarov idi.

Kendisi bana sorular sordu, ben ona sordum, sohbet derken yine kendimizi satranç takımının başında bulduk! (Satranççıların olağan durumu!) Oyun, etüt, problem gösterip durdu ben de çeşitli sorular sordum, bulduğum yeniliği "işine yarayabilir hala kimse bilmiyor" diyerek ona gösterdim. Böylece sohbet arasında 9 yıldır uluslararası arenada

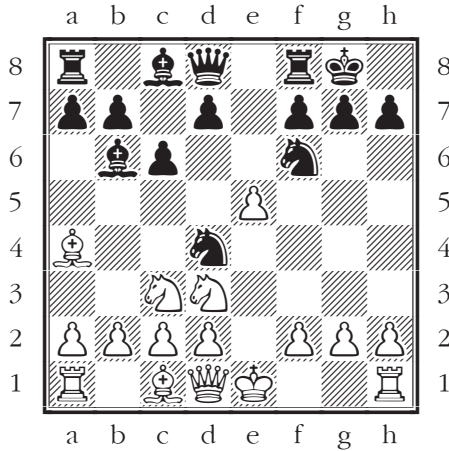
bilinmeyen yeni varyantı ona iletmiş oldum.

2006 yılında Erivan'da (Ermenistan) Dünya Gençler Şampiyonası sırasında Zehra Topel ile Barış Esen'in antrenörlüğünü yaparken kaldığımız otelin lobisinde D. Baramidze ile L. Babujan oynadıkları oyunu analiz ediyorlardı, ben de onları izlemeye koyuldum:

1.e4 e5 2. ♖f3 ♘c6 3. ♘c3 ♖f6
4. ♘b5 ♗d4 5. ♘a4 ♘c5 6. ♗×e5 0-0
7. ♗d3 ♘b6 8.e5

ve o da ne!

8...c6

İnanamadım, benim hamlem yapıldı, biraz sabrettim, analizin sonunda Babujan'a "Bu hamleyi nasıl keşfettin?" diye sordum, mütevazı ve insancıl arkadaşım Shakhriyar Mamedyarov'un gösterdiğini söyledi.

Mutlu olmuştum, çünkü hamlem satranç dünyasına girmişti!

Esas olarak bu hamleyi Corus Turnuvası'nda 2007 yılında Magnus Carlsen siyahlarla Motylev'e karşı oynayınca, varyant artık biliniyor hale geldi, ama hala varyantın adı yoktu!

1997 yılındaki lig maçında 1.e3 ile başlamama gelince; aradan dört yıl geçmesine rağmen dostum Halil 1993'te kaybettiği oyunu unutmamış,

KEENE on CHESS

BY RAYMOND KEENE
CHESS CORRESPONDENT

Turkish delight

I have been flooded with games by *The Times* readers from around the world since the end of the world championship. For example, I have received a selection of imaginative, sacrificial games from *The Times* readers in Turkey.

The following is typical. Black sacrifices a piece on move 8, banking on 9 exf6 Re8+ 10 Kf1 Qxf6 with tremendous compensation for the sacrificed piece. White declines the material but still comes under a heavy attack.

White: Halil Basoren

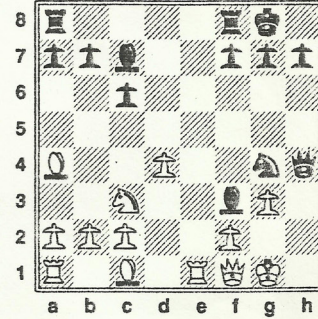
Black: Yakup Bayram
Turkish Championship,
Istanbul 1993

Four Knights Opening

1	e4	e5
2	Nf3	Nf6
3	Nc3	Nc6
4	Bb5	Nd4
5	Ba4	Bc5
6	Nxe5	O-O
7	Nd3	Bb6
8	e5	c6
9	O-O	Ne8
10	Kh1	d6
11	exd6	Qh4
12	c7	Bxd7
13	Ne5	Be6
14	Nf3	Nxf3
15	Qxd3	Bc7
16	g2	Qh3
17	Kg1	Bg4
18	Qg2	Qh5
19	Re1	Bf3
20	Qf1	Nf6
21	d4	Ng4
22	n4	Qxh4

White resigns

Diagram of final position

Readers' games

Readers are invited to continue submitting their own games for possible publication in this column.

Games should be sent to me, c/o Keene on Chess, *The Times*, 1 Pennington St, London E1 9XN.

Miles about

Tony Miles of England scored a fine win in the international tournament in Crete, finishing with 8 points out of 9, a point ahead of Smagin (Russia), Sturua (Georgia) and Drasko (former Yugoslavia) who scored 7 points.

Hungarian championship

Andras Adorjan ran out the winner of this year's Hungarian championship with a score of 7.5 out of 11, ahead of Groszpeter and Alamas, who both scored 6.5.

Winning Move, page 48

The Times'in satranç köşe yazarı IM Raymond Keene'in yazısı
10 Aralık 1993

birçok analiz yapmış ve yeniliğimin doğru olmadığını söylemişti. Karşılıklı dostça tartışmalardan kısa süre sonra, ertesi gün oynayacağımız lig maçında 8...c6'yı tekrar oynayabileceğimi söyledim, kendisi de kabul edince oynamaya karar verdik.

Yalnız bir sorun vardı ertesi gün ben Beyazdım. Biraz konuştuk ve sorunu çözdük: Ben 1.e3 oynayarak tempo kaybedecek Halil 1...e5 sürünce 2.e4 oynayacaktım ve ters renklerle gerçek pozisyonu oynayacaktık, anlaşarak ayrıldık.

Oyun başladığında beklenen

1.e3 e5 2.e4

hamleleri olmasına rağmen Halil 20 dakika düşünüp

1...d5

Oynadı. Oyundan sonra "Anlaşmayı neden bozdun?" dediğimde Halil "Sanırım tempo geri kalıyordum, bu yüzden vazgeçtim." cevabını verince karşılıklı çok güldüğümüzü hatırlıyorum.

Kendisini ve satranca emeği geçmiş tüm arkadaşlarımı saygı ve sevgiyle anıyorum.

Istvan Palvolgyi - Laszlo Rago
Macaristan, 2001

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟c3 ♟f6 4.♟b5 ♟d4 5.♟a4 c6 6.♟xe5 ♟c5 7.♟d3 ♟b6 8.e5 0-0 9.0-0 ♟e8 10.♟e2 d6 11.c3 ♟f5 12.♟b3 ♟g5 13.exd6 ♟h4 14.♟e1 ♟g4 15.d4 ♟g6 16.f3 ♟d7 17.♟g3 ♟xd6 18.♟f4 ♟fe8 19.♟d3 ♟ad8 20.♟d2 h6 21.♟ae1 ♟e6 22.♟xd6 ♟xd6 23.♟e5 ♟f6 24.♟h5 ♟d8 25.♟xf7 ♟xf7 26.♟xf7+ ♟xf7 27.♟f4+ ♟g8 28.♟xe8+ ♟xe8 29.♟xh4 g5 30.♟g4 c5 31.dxc5 ♟xc5+ 32.♟h1 ♟e2 33.♟g3 ♟d1 34.♟c8+ ♟f7 35.♟xb7+ ♟f8 36.♟c8+ ♟f7 37.♟b7+ ♟f8 38.♟c8+ ♟f7 39.♟d7+ ♟xd7 40.♟xe2 ♟d2 41.♟c1 ♟d6 42.b3 ♟f6 43.♟e1 ♟e5

44.c4 ♟c3 45.g3 ♟c2 46.♟d1 ♟d2 47.♟d3 ♟xa2 48.b4 ♟c3 49.♟b1 ♟d2 50.♟c5 ♟c2 51.♟e4+ ♟e5 52.c5 ♟d4 53.h3 ♟d5 54.♟d1 ♟b2 55.b5 ♟e5 56.♟d6 ♟c2 57.c6 a6 58.bxa6 ♟xc6 59.♟b5 ♟b6 60.♟a1 ♟c8 1-0

G. Arzumanian – D. Schwarz
Brno, 2004

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟c3 ♟f6 4.♟b5 ♟d4 5.♟a4 c6 6.♟xe5 ♟c5 7.♟d3 ♟b6 8.e5 0-0 9.0-0 ♟e8 10.♟e2 d6 11.c3 ♟f5 12.♟e1 ♟xe2+ 13.♟xe2 dxe5 14.♟xe5 ♟g4 15.d4 ♟f6 16.♟c2 ♟c7 17.♟g5 ♟d6 18.g3 ♟d7 19.f3 ♟h3 20.♟e1 ♟d5 21.♟d2 h5 22.♟g5 ♟ae8 23.♟d2 h4 24.♟xh4 ♟f5 25.♟e3 ♟xe3 26.♟xe3 ♟xf3 27.♟xh3 ♟xe3 28.♟c2 g6 29.♟f1 ♟d5 30.♟xg6 1-0

V. M. V. Bach - O. Francisco Banos
Manresa Açık, 2004

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟c3 ♟f6 4.♟b5 ♟d4 5.♟xe5 ♟c5 6.♟d3 ♟b6 7.e5 c6 8.♟a4 0-0 9.0-0 ♟e8 10.♟e2 d5 11.♟xd4 ♟xd4 12.c3 ♟b6 13.♟f4 f6 14.exf6 ♟xf6 15.d4 ♟c7 16.f3 ♟f5 17.♟c2 ♟d7 18.♟xf5 ♟xf5 19.♟d3 ♟d7 20.♟d2 ♟ae8 21.♟ae1 ♟d6 22.g3 g5 23.♟g2 ♟h5 24.♟xe8 ♟xe8 25.♟xg5 ♟xg3 26.hxg3 ♟xg3 27.♟h4 ♟h2+ 28.♟f2 ♟f4 29.♟c2 ♟e3+ 30.♟e1 ♟g5+ 31.♟d1 ♟xh4 32.♟xh4 ♟xh4 33.♟g1+ ♟h8 34.♟g2 ♟f6 35.a4 ♟f8 36.♟c2 a5 37.♟b3 b6 38.f4 ♟f7 39.♟g5 ♟e8 40.♟h1 c5 41.♟h5 cxd4 42.cxd4 ♟e6 43.♟xd5 ♟xf4 44.♟d8+ ♟g7 45.♟d7+ ♟f6 46.♟xh7 ♟e3+ 47.♟a2 1-0

David Baramidze – Levon Babujian
Erivan, 2006

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟b5 ♟f6 4.♟c3 ♟d4 5.♟a4 ♟c5 6.♟xe5 0-0 7.♟d3 ♟b6 8.e5 c6 9.0-0 ♟e8 10.♟e4 d5 11.♟g3 ♟h4 12.c3 ♟f5 13.♟h1 f6 14.♟c2 ♟c7 15.♟e1 fxe5 16.♟xe5 ♟xe5 17.♟xe5 ♟xg3+ 18.fxg3 ♟f6 19.♟e1 ♟g4 0-1

A. Motylev - M. Carlsen
Wijk aan Zee (Corus), 2007

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟c3 ♟f6 4.♟b5 ♟d4 5.♟a4 ♟c5 6.♟xe5 0-0 7.♟d3 ♟b6 8.e5 c6 9.0-0 ♟e8 10.♟e2 ♟h4 11.♟xd4 ♟xd4 12.♟b3 d5 13.♟e2 f6 14.e6 ♟c7 15.c3 ♟h4 16.g3 ♟h6 17.♟c5 ♟xc5 18.d4 ♟h3 19.dxc5 ♟xe6 20.♟e3 ♟e8 21.♟d2 ♟f8 22.♟ae1 ♟g6 23.f3 h5 24.♟d4 ♟f5 25.c4 ♟e7 26.♟e3 ♟e6 27.♟e2 ♟f7 28.g4 ♟g6 29.f4 ♟xg4 30.cxd5 ♟xe2 31.dxc6+ ♟f8 32.♟xh3 ♟xf1 33.♟xf1 bxc6 34.f5 ♟f4 35.♟h4 ♟d3 36.♟e6 ♟ab8 37.♟xh5 ♟b4 38.♟h8+ ♟e7 39.♟xf6+ ♟xf6 40.♟xe8 ♟xb2 41.♟f8+ ♟e5 42.♟f7 ♟xc5 43.♟xg7 ♟xh2 44.♟xa7 ♟xe6 1/2-1/2

Luca Shytaj - Sabino Brunello
Andorra, 2009

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟c3 ♟f6 4.♟b5 ♟d4 5.♟a4 ♟c5 6.♟xe5 0-0 7.♟d3 ♟b6 8.e5 c6 9.0-0 ♟e8 10.♟e2 ♟h4 11.♟xd4 ♟xd4 12.♟b3 d5 13.♟e2 ♟c7 14.♟e1 ♟g4 15.♟f3 ♟xf3 16.♟xf3 ♟xe5 17.d3 ♟e6 18.c3 ♟c7 19.♟h3 f5 20.f4 ♟f6 21.♟d2 ♟ae8 22.♟f3 ♟e7 23.♟ae1 ♟fe8 24.g3 g6 1/2-1/2

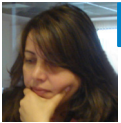
K Priyadharshan - Nikolay Chadaev
Mumbai, 2011

1.e4 e5 2.♟f3 ♘c6 3.♟c3 ♟f6 4.♟b5 ♟d4 5.♟a4 ♟c5 6.♟xe5 0-0 7.♟d3 ♟b6 8.e5 c6 9.0-0 ♟e8 10.♟e2 ♟h4 11.♟xd4 ♟xd4 12.♟b3 d5 13.♟f3 ♟g4 14.♟e3 ♟c7 15.h3 ♟f5 16.♟e1 ♟ae8 17.♟f3 ♟e4 18.d4 ♟e6 19.c3 c5 20.♟d1 cxd4 21.cxd4 f6 22.♟xe4 dxe4 23.♟h4 fxe5 24.♟xf5 ♟xf5 25.♟e3 cxd4 26.♟xd4 ♟f8 27.♟xb6 axb6 28.♟d6 ♟f4 29.♟xb6 e3 30.fxe3 ♟xe3 31.♟xb7 ♟e2+ 32.♟h2 ♟f2 33.♟d1 g5 34.♟d8+ ♟e8 35.♟dd7 1-0

İstanbul Satranç Derneği

70 yaşında!

- İSD (İstanbul Satranç Derneği) "İstanbul Türk Şatranç Klubü" ismi ile 5.6.1943 yılında kuruldu. Türkiye'de kurulan ve günümüze kadar hiç ara vermeden faaliyetini sürdüren ilk resmi satranç kuruluşu oldu.
- Faaliyetlerini önce, Serkidoryan salonlarında ve sonra Tokatlayan İş Hanı'nda, 1945 Mayıs ayında Taksim Belediye Gazinosu'nda sürdürdü.
- 1943 yılında 400 civarında üyesi vardı. (1943 yılında yapılan milletvekili seçimlerinde İstanbul'da kayıtlı 7000 seçmen bulunuyordu).

Fatma Yılmaz

FIDE Hakemi

filyilmazmavikale@gmail.com

Abide-i Hürriyet Caddesi, No: 118/2 Şişli-İstanbul adresine ulaştığımızda bizi 70 yıllık İSD'nin 50 yıllık emektarı, dernekle özdeşleşen Vatan Efendioğlu karşıladı. Biz de kendisine hem kendisinin, hem derneğin hem de fotoğraflarıyla dernek duvarlarını güzelleştiren Murat Sertoğlu, Hamit Saracoğlu, Ahmet Tevfik Yücesoy, Emin Erkul, Selahattin Adil, Mübin Boysan, Orhan Günsav, Musa Tebi, Muzaffer Özsoy... gibi isimlerin öyküsünü sorduk:

İstanbullu olsun olmasın birçok satranççı sizi tanıyor ama biz yine de sizi sizin tümcelerinizle tanıyalım. Kimdir Vatan Efendioğlu?

1948 Trabzon doğumluyum. Eşim ev hanımı. 28, 42 ve 43 yaşlarında olmak üzere üç oğlumuz var. Küçük oğlumuz bilgisayar öğretmeni, büyükler ticaretle uğraşıyor.

Peki, İSD'de çalışmaya başlamanız nasıl oldu?

1950'lerde İstanbul'a geldik. Ağabeyim Nevzat Süer'le tanışıyordum. Onun aracılığıyla 1963'te dernekte çalışmaya başladım.

1963'ten 2013'e tam yarım asır olmuş, yüzyıl değişmiş. Siz geçen, de-

ğişen onca zaman içerisinde işinizi değiştirmeyi hiç düşünmediniz mi?

Hayır, düşünmedim.

Siz işinizi değiştirmeseydiniz de üyeler değişmiş, başkanlar değişmiş hatta dernek birkaç kez adres değiştirmiş. İlk adresi biliyor musunuz?

O dönemde Taksim Belediyesi Gazinosu'nda yer verilmiş ve çalışmalarına orada başlamış.

Peki, ilk başkan?

Ahmet Tevfik Yücesoy

Sonrasında kimler başkanlık yaptı biliyor musunuz?

1963'e kadar Dr. Emin Erkul, Muhip Aksan ve Mübin Boysan başkanlık yapmış, başkaları da yapmış olabilir ama ben onlarla çalışmadım. 1963 ve sonrasında ise; Musa Tebi, Jirayr Çakır, Osman Tekin, Ali Nihat Untak, Hayri Özbilen, Ümit Yurtseven, Ateş Ülker, Nejat Dilmen, Nevzat Süer, Macit İskenderoğlu, Savran Tekeli, Muhittin Madralı, Uluğ Nutku, Yavuz Taner, Metin Yılmazbaş, Demir Büyüközka, Suat Atalık, Nafiz Özalp, Mert Erdoğan.

50 yılda 19 başkan! İlk yirmi yıldaki dört başkanı da eklediğimizde sayı yirmi ikiye çıkıyor. Dernek başkanlığının tamamen gönüllülüğe dayandığını düşünürsek, insanlar onca işlerinin arasında neden böyle bir gönüllülüğü de üstleniyorlar? Dernek

Vatan Efendioğlu

başkanlığı insanlara ne kazandırıyor?

Dernek başkanlığının hiçbir ekonomik getirisi yok doğru! Hatta tam tersine pek çok başkan yeri gelmiş cebinden derneğe para aktarmış, yeri gelmiş derneğin kirasını ödemiştir. Derneğin onlara tek getirisi ise elbette saygınlık olmuştur, çünkü derneğimiz gerçekten çok saygın ve satrancın saygın isimlerine de her zaman ev sahipliği yapmıştır.

Başkanlar demişken, her başkan kendine özeldir ve sizin de her başkanla anılarınız vardır. Fakat Musa Tebi'yle ilgili anlatılan bir seçim öyküsü var. Mutlaka siz de buna tanıklasınız. Olayı sizden dinleyebilir miyiz?

Başkanlık seçimi. Musa Tebi de aday. Oylar kullanılıyor, sayılıyor, sonuçta kullanılan oy sayısı seçmen sayısından bir eksik çıkıyor. Bir daha sayılıyorlar, durum değişmiyor. Sonradan

anlaşıyor ki Musa Tebi, “oy kullansa kendine verecek, kendine oy verse ayıp olacak” düşüncesiyle oy kullanmamış!

Derneğe kimler geliyor?

Gelmeyen yok! Herkes geliyor! Aklınıza satranç adına kim geliyorsa hepsinin az ya da çok yolu düşmüştür derneğe. Günümüzde ise Suat Atalık, Ateş Ülker, Mert Erdoğan, Hasan Kılıçaslan sıkça gelenlerden.

Dünya çapında tanınan satranççılardan gelen oldu mu?

1960-61 yıllarında Dr. Max Euwe, 1975, Lothar Schmidt (1972-Fischer-Spassky maçının hakemliğini de yapan Schmidt, Yedinci Balkan Satranç Turnuvası'nın da hakemliğini yapmıştır.) 1977'de Korchnoi geldi ve spor yazarlarında simultane verdi. Dernekte de 6-7 oyuncuyla yıldırım oynadı. 1978, László Szabó geldi ve simultane verdi. 1982, Karpov eşiyile derneği ziyaret etti. 1984, Sosonko simultane verdi. 1990, Adorian ve Gufeld seminer verdiler. 2010, Aronian geldi, yıldırım oynadı. Shakhriyar Mamedyarov, Azmaiparashvili derneğimize geldi.

Satrancın önde gelen isimlerine ev sahipliği yapan, kendi satranççılarımıza karşı adeta bir okul görevini üstlenen derneğin giderleri nereden karşılanıyor?

Üyelik sistemi ve üyelere elde edilen aidatlar var. Zaman zaman turnuvalar yapılıyor, katılımcılardan alınan katkı payının bir kısmı turnuva masraflarına harcanırken bir kısmı derneğe kalıyor ama bunlar yeterli değil! Bunların dışında da bağışlar var. Öyle böyle 70 yıldır yaşamını sürdürüyor işte.

Derneğin kaç üyesi var ve üyelere ne kadar aidat ödüyorlar? Tam bilmiyorum ama binlerce vardır. Üyelik aidatı 10 TL ve bunu ödeyenlerin sayısı ise sanırım 150'yi geçmez.

Aktif olan üyelerin derneğe gelme sıklıkları nedir?

Değişmekle birlikte genel olarak günlük 30 kişi geliyor. Bu sayı hafta sonlarında artıyor. Turnuva zamanı ise 60-70'i buluyor.

Bu 70 yıllık süre içerisinde dernek hiç kapandı mı?

Yasal olarak kapanmadı ama 1981'de derneğin de olduğu bina yanınca dernek de 8-10 ay kadar kapalı kaldı.

Peki, bu süreçte kaç adres değiştirdi?

Benim çalıştığım ilk adres: Sakız Apartmanı, ABD Konsolosluğu yanı, Tepebaşı

İkincisi: Lyon Fransız binasının giriş katı. Orada 1978-1981 yılları arasında kaldık. Yangın çıkınca zorunlu olarak dernek de taşındı.

Üçüncüsü: Ağca Cami Sokak. 1981'den 1987'e kadar da orada kaldık.

Dördüncüsü: Burası! Şubat 1987'den beri de buradayız.

Bunca satranççının içinde işinizi gücünüzü bırakıp satranç oynayasınız geliyor mu?

İşi gücü bırakıp oynamak olmuyor elbette ama yeri geliyor oynuyorum, yeri geliyor hem servise bakıp hem hakemlik yapıyorum.

Bu güzel söyleşi için okuyucularımız adına çok teşekkür ederiz.

Yeterli hazırlık yapılmadan kalkışılan saldırıları karşı hücum bekler!

Anand'dan "nostaljik parlak"

Saldırgan oyun tarzıyla pek çok parlak zafere imza atan Aronian'ın bu kez kendisi parlak yem odu. Oyun, satrançseverlere 1907 yılındaki ünlü Rotlewi-Rubinstein maçını hatırlattı.

Dr. M. Sabri Koçak
IV. Kademe Antrenör
kocaksabri@yahoo.com

Dünya şampiyonu Viswanathan Anand 2013 yılının ilk önemli turnuvasında, Tata Steel'de parlak bir zafere imza attı. Oyundaki tema satrançseverlere asırlar öncesinin bir başka ölümsüz oyunu Rotweli – Rubinstein maçını da anımsattı.

Aronian - Anand

75. Tata Steel GpA, Wijk aan Zee
NED, 2013.01.15, Tur 4.
Vezir Gambiti Slav Devamyolu, [D47]

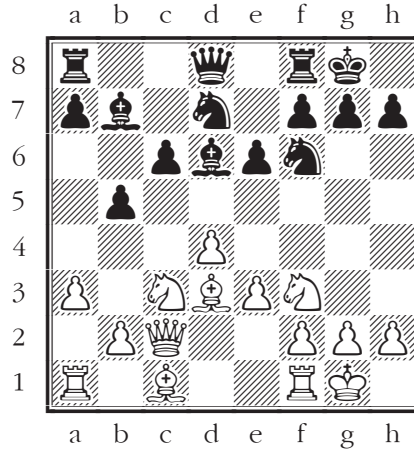
1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.♙c3
e6 5.e3 ♗bd7 6.♙d3

Buraya kadar herkes sakince taşlarını oynaya geliştirdi. Ama olanaklar sınırsız değil! Beyazın son hamlesi bu gelişmeye kısa bir ara verdiriyor. Çünkü Siyah piyon ilerlemek için fırsat yakalıyor.

6...dxc4 7.♙xc4 b5 8.♙d3 ♙d6
9.0-0 0-0 10.♙c2

Beyaz için de Siyah için de c piyonlarının ilerletildiği konumlarda vezir için c2/c7 etkili kareler olarak göze çarpıyor. Ancak bu konumda Siyah da bu dikeyi kalesi ile kullanabilme olanaklarına sahip. Oyunun devamında bu nokta daha belirgin olarak açığa çıkacak.

10...♙b7 11.a3

11...♙c8

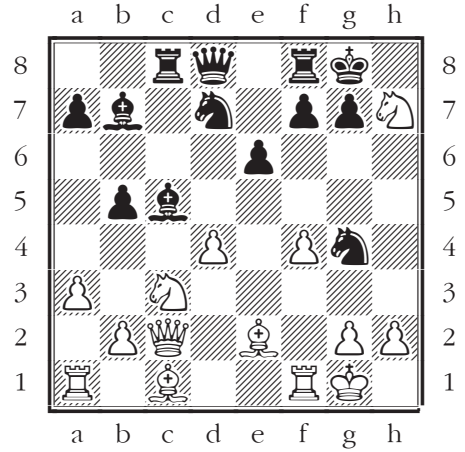
Siyah yarı açık dikeyi Beyaza bırakmaya niyetli değil. Tersine ...c5 sürüşü planlayarak dikeyi tamamen açmak ve kale ile vezire karşı tehditler oluşturmak niyetinde. Siyah ...c5 sürdüğünü b5 piyonunun boşta kalması sorun olarak gözükebilir. Bu düşünceyle Siyah 11...a6 oynasaydı, devamında 12.♘g5 ♙xh2+ 13.♙xh2 ♘g4+ 14.♙g1 ♙xg5 15.f3 ♘gf6 16.e4 ♙h4 17.♙e3 ve Beyazın güçlü merkezi ve çift fili var. Piyon eksigine rağmen konumu daha zengin ve umut vaat edeci.

12.♘g5

Her iki oyuncu da rakibe taktik saldırı hazırlıyor.

12...c5 13.♘xh7 ♘g4 14.f4 cxd4
15.exd4 ♙c5! 16.♙e2

Beyazın daha iyi seçeneği feda edilen fili almak olabilirdi ama devamının sonunda Siyah yine iyi kalıyor: 16.dxc5 ♘xc5 17.♘xh7 ♙d4+ 18.♙h1 ♘xd3 19.h3 ♘df2+ 20.♙xf2 ♘xf2+ 21.♙h2 ♙xf8

16...♙de5!

Beyaz açmazdaki d piyonu ile atı alamaz ama f piyonu ile alırsa da şık bir boğmaca matı oluyor: 17.fxe5 ♙xd4+ 18.♙h1 ♙g1+ 19.♙g1 ♘f2#

17.♙xg4 ♙xd4+ 18.♙h1 ♘xg4
19.♘xf8 f5!

Acele bir vezir dalışı kazanılmış oyunu elden geçirirdi: 19...♙h4? 20.♙h7+ ♙xh7 21.♘xh7 ♙xh7

20.♘g6 ♙f6 21.h3 ♙xg6 22.♙e2
♙h5 23.♙d3
♙e3 0-1

Georg Rotlewi - Akiba Rubinstein

Lodz, 1907
Vezir Gambiti [D40]

1.d4 d5 2.♘f3 e6 3.e3 c5 4.c4 ♘c6
5.♘c3 ♘f6 6.dxc5 ♙xc5 7.a3 a6 8.b4
♙d6 9.♙b2 0-0 10.♙d2

Beyaz d dikeyinde baskı kurmayı uygun görüyor. Vezirin c2'den geliştirilmesinin Beyaza bir getirisi yok: 10.♙c2 ♘e5 11.♘xe5 ♙xe5 12.c5

♙d7 13.♙e2 ♘c6 14.0-0 d4 15.♖fd1 ♗c7 16.exd4 ♙xh2+ 17.♙f1 ♗f4 ♗ Siyah hafif üstün kalıyor. Beyaz için diğer devamyolu seçenekleri merkezde kopuk piyon oluşturmak fikriyle 10.cxd5 exd5 11.♙e2 ya da 10.♙d3 olabilirdi.

10...♗e7!

Siyahın niyeti rakibinin vezirinin d2'de olmasından da yararlanarak kalelerini d ve c dikeylerine yerleştirerek saldırı hazırlamak.

11.♙d3

Beyaz merkez piyonunu değiştirmekten kaçınıyor çünkü rakibinin fillerinin rahat çalışır hale gelmesini istemiyor. Ancak bu arada uzun çapraz yani a8-h1 çaprazında siyahın fili çok büyük güç kazanacak, onu gözden kaçırıyor. Belki merkez piyonunu değiştirmek Beyaz için daha umut verici olabilirdi: 11.cxd5!? exd5 12.♗xd5 ♗xd5 13.♗xd5 ♗d8 14.♗b3 a5 15.♗c3 (15.b5 ♗e5 16.♙e2 ♙e6 17.♗a4 ♗d7 18.0-0 ♗c5 19.♗h4 ♗xh4 20.♗xh4 ♗ac8= Beyaz bir piyon fazla ama Siyahın da taşları çok etkili). 15...f6 16.♙c4+ ♙h8 17.0-0 ♙g4= yine Siyahın piyon altta olmasına rağmen aktif taşlara sahip olduğu bir konum.

11...dxc4 12.♙xc4 b5 13.♙d3 ♗d8 14.♗e2

Beyaz veziri için d dikeyini seçmiş olsa da yine rakip kaleye hedef oldu. Örneğin bu duruma aldırmaıp gelişmesini sürdürse Siyah oyunda hakimiyeti ele alıyor: 4.0-0 ♙b7 15.♖fd1 ♗e5 16.♗xe5 ♙xe5 17.f3 ♗d7 18.♗f2 ♗ad8±

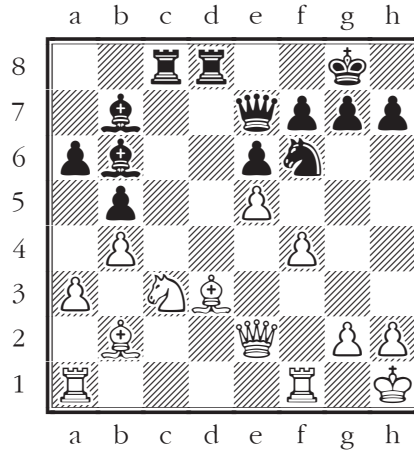
14...♙b7 15.0-0 ♗e5

Siyah şaha yönelik hücum girişimi ni şahın en önemli savunucularından atı kaldırarak başlatıyor.

16.♗xe5 ♙xe5 17.f4 ♙c7 18.e4 ♗ac8!

Her iki siyah kale de açık dikeyde saldırı için yerlerini almış oldu ve başlayacak kombinezonun dayanak noktaları olacaklar.

19.e5 ♙b6+ 20.♙h1

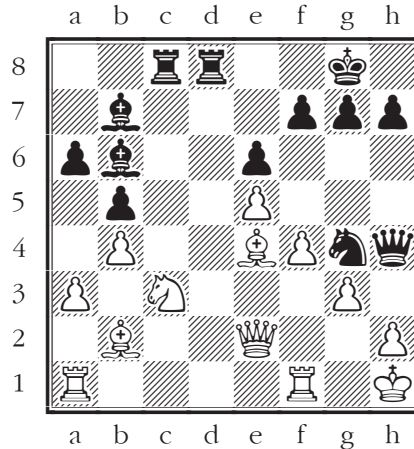
20...♗g4!

İşte parlak taarruz başlıyor. Siyah atı boşa koydu ama alınamıyor.

21.♙e4

21.♗xg4? ♗xd3 fikir ♗c3; 21.♗e4 ise matla bitiyor: 21...♗xd3! 22.♗xd3 ♙xe4 23.♗xe4 ♗h4 24.h3 ♗g3 25.hxg4 ♗h4#; Bir başka devamyolu 21.♙xh7+ ♙xh7 22.♗xg4 ♗d2--+ de ise Siyah kazanç elde ediyor.

21...♗h4 22.g3

22.h3 ♗xc3 23.♙xc3 (23.♙b7 ♗xh3+ 24.gxh3 ♗xh3+ 25.♗h2 ♗xh2#; 23.♗xg4 ♗xh3+ 24.♗xh3 ♗xh3+ 25.gxh3 ♙xe4+ 26.♙h2 ♗d2+ 27.♙g3 ♗g2+ 28.♙h4 ♙d8+ 29.♙h5 ♙g6#) 23...♙xe4 24.♗xg4 (24.♗xe4 ♗g3+) 24...♗xg4 25.hxg4 ♗d3 26.♙h2 ♗xc3--+

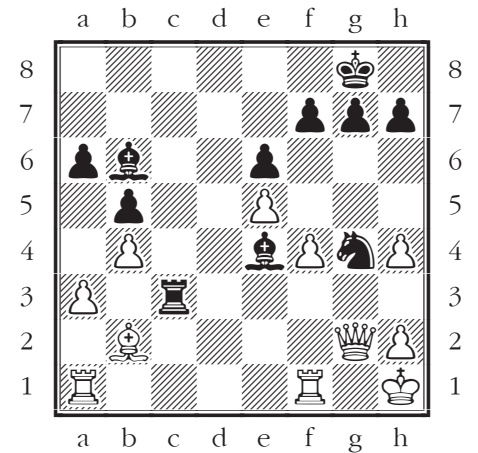
22...♗xc3! 23.gxh4

23.♙xc3 ♙xe4+ 24.♗xe4 ♗xh2#; 23.♙xb7 ♗xg3 24.♗f3 (24.♙f3 ♗xh2--+ 24...♗xf3 25.♙xf3 ♗f2+ 26.♙g1 (26.♙g2 ♗h3+ 27.♙g1 ♗e4+ 28.♙h1 ♗g3#) 26...♗e4+ 27.♙f1 ♗d2+ 28.♙g2 ♗xf3 29.♗xf3 (29.♙xf3 ♗h5+) 29...♗d2+--+

23...♗d2! 24.♗xd2

24.♗xg4 ♙xe4+ 25.♗f3 ♗xf3--+; 24.♙xc3 ♗xe2 25.♗f2 ♙xe4+ 26.♙g1 ♙xf2+ 27.♙f1 ♙f3 28.♗d1 ♗xh2#; 24.♙xb7 ♗xe2 25.♙g2 ♗h3--+

24...♙xe4+ 25.♗g2

25...♗h3!!

İşte Rubinstein'in 'Ölümsüz Oyunu' mükemmel hamlesi. Vezir açmazda kaleyi alamıyor. Fili alsa kale mat ediyor. Yani ne yapsa matı önleyemiyor: 25...♗h3!! 26.♗f3 (26.♗f2 ♙xf2 27.♗xe4 ♗xh2#) 26...♙xf3 27.♗xf3 ♗xh2# 0-1

Kaynaklar:

GM Lubomir Kavalek'in analizi:
<http://www.chessbase.com/newsdetail.asp?newsid=8788>

Chessdatabase 2010

Yayın sırasında verilen analizler:
<http://www.tatasteelchess.com/>

Fritz 11, Rybka analizleri

Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi

Prof. Dr. Ergin Çiftçi

Sporcu
erginciftci@gmail.com

Mavikale'nin bu sayısında hayali bir dünya satranç şampiyonunun hayatını anlatan bir filmi tanıtacağım: Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi

Filmin Künyesi

Türkçe adı	Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi
Orijinal adı	Schwarz und weiß wie Tage und Nächte
İngilizce adı	Black and White Like Day and Night
Yönetmen	Wolfgang Petersen
Yapım yılı	1978
Yapımcı ülke	Batı Almanya
Orijinal dil	Almanca
Süresi	103 dakika
Oyuncular	Bruno Ganz, Ljuba Tadic, Gila von Weitershausen, René Deltgen, Alexander Hegarth, Joachim Wichmann
IMDB Puanı	6.2

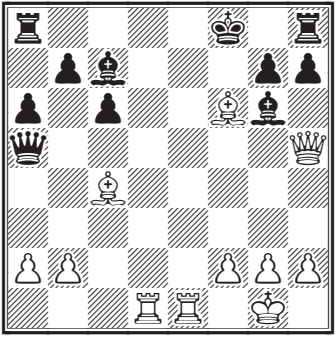
Perde, çekişmeli bir satranç maçının üstüne açılır. Beyaz saçlı erkek oyuncu beyaz taşlarla, saçları siyah olmasına karşın onların büyük çoğunluğunu kaybetmiş adam da siyah taşlarla oynamaktadır. Yanlarında duran küçük bir çocuk oyunu büyük bir dikkatle takip etmektedir. Beyazlarla oynayan adam hamlesini yapınca çocuk birden irkilir. Siyahlarla oynayan adam “Üç hamlede mat edeceğim!” demesine karşın Beyazlar oyunu sürdürür. Siyahın keyfi yerindedir: “Şah mat!” Oyunu kazanmanın verdiği keyifle piposunu tüttüren adam,

çocuğun yanlış hamle yapıldığında verdiği tepkiyi kaçırma-yacak kadar da dikkatlidir: “Thomas, dışın mı ağrıyor, yoksa matı sen de mi gördün?” Küçük Thomas, matı gördüğünü söyler. Thomas’ın babası olduğu anlaşılan beyaz saçlı adam, bu duruma inanmaz, çünkü Thomas daha satranç oynamayı bile bilmemektedir; yaptığı tek şey babası ve onun arkadaşı arasında oynanan oyunları izlemekten ibarettir. Oyunu kazanan adam, Thomas ile bir parti oynamak için ısrar eder. Böylece Thomas’ın annesi ve babası oğullarının bir satranç dâhisi olduğunu öğrenmiş olurlar.

Zamanla Thomas’ın başka bir şey düşünemeyecek kadar tutkuyla satranca bağlı olduğu anlaşılır. Arkadaşı Marie onun yerine ev ödevlerini yaparken Thomas kaleleri, piyonları düşle-mekte, hayalinde oyunlar oynamaktadır. Bir satranç takımı olsa elbette daha iyi olacaktır! Marie, Thomas’ın istediği satranç takımını alması için kumbarasını bile kıracaktır. İzleyici, kareler ilerledikçe Thomas’ın satranca olan tutkusunda rahatsız edici yanlar olduğunu hissetmeye başlar. Katıldığı turnuvada yenilen Thomas, centilmen rakibine saldıracak kadar kontrolünü kaybeder. Bu kriz o denli ağırdır ki doktoru Thomas’a satranç oynamayı yasaklar.

Aradan 20 yıl geçer, artık bir yetişkin olan Thomas’ı yetenekli bir bilgisayar programcısı olarak görürüz. Çocukluk arkadaşı Marie ile mutlu bir evlilik de yapmıştır. Thomas geçen bunca zamanda doktorların tavsiyesine uymuş ve satrançtan uzak durmuştur. Satrancın yaşamına yeniden girişi, patronunun bir satranç programı yapmasını istemesiyle başlar. Thomas gerçekten de zamanının en iyi satranç programını yapar. Bu programı denemek için olanak da hazır: Dönemin Dünya Satranç Şampiyonu Stefan Koruga bir televizyon programında bilgisayarla karşı karşıya gelir. Koruga kendi hamlesini yapmakta, Thomas’ın kontrol ettiği bilgisayar karşı

Diyagram 1

1. e7+ 1-0

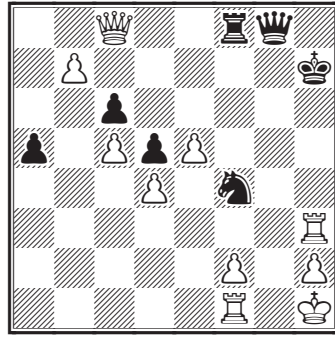
[1... e8 2. b4+ e5 3. xe5+ e 5 4. $\text{xe5\#}$]

Stefan Koruga - Thomas Rosemund (Bilgisayar)
Beyaz hamlededir.

hamle ile yanıt vermekte, ama bu hamle de tahtada Koruga tarafından oynanmaktadır. Kendinden emin dünya şampiyonu **1.e4 e6 2.d4 d5 3. d2 a6** hamleleriyle başlayan oyunda bilgisayarı kolayca mağlup eder (Diyagram 1).

Koruga, kendisini kutlayan Thomas'ı inciten sözler söyleyecek kadar da küstah görünmektedir: "Kutlama bir zafer için yapılır, zafer de bir rakip varsa kazanılır, ortada bir rakibim yoktu!" Satrançta yenilginin olumsuz etkileri Thomas'ın üstünde yeniden etkisini gösterir. Kendisinin bilgisayardan daha iyi oynayabileceğine inanmaktadır. Bu inançla, işinden istifa edecek ve eşinin bütün karşı çıkışlarına rağmen satranca dönecektir. Thomas eski dünya satranç şampiyonlarından Lindford ile antrenmanlara başlar (Diyagram 2).

Diyagram 2

1... xh3 2. xh3+ 1-0

[2... g7 3. g1+ f7 4. $\text{d7\#}$]

Lindford - Thomas Rosemund
Siyah hamlededir.

Thomas'ın dünya satranç şampiyonası finaline çıkması yalnızca üç yılını alır. Bir tiyatrodaki kalabalık bir seyirci önünde tahtını halen korumakta olan Stefan Koruga'nın karşısına çıkar. Maçta Thomas'ın skor açısından geride olduğu anlaşılır: 3-5! Bir galibiyet daha alması Koruga'nın zaferini ilan etmesine yetecektir. Oldukça gergin olduğu görülen Thomas, masanın çok yüksek, satranç taşlarının çok küçük, salonun çok kalabalık olduğu gibi sayısız itirazda bulunur. Koruga ise rakibinin istediği bütün değişikliklerin yapılmasına izin verecek kadar kendinden emindir. Bu aşamada Thomas **1... h2** hamlesini yaptıktan sonra maç ajurne edilir (Diyagram 3).

Koruga'nın zarftan çıkan gizli hamlesi geçmişte benzeri yaşanmış olan büyük bir gaftır ve Thomas bunu kolayca cezalandırır: Koruga ya vezirini kaybedecek ya da mat olacaktır.

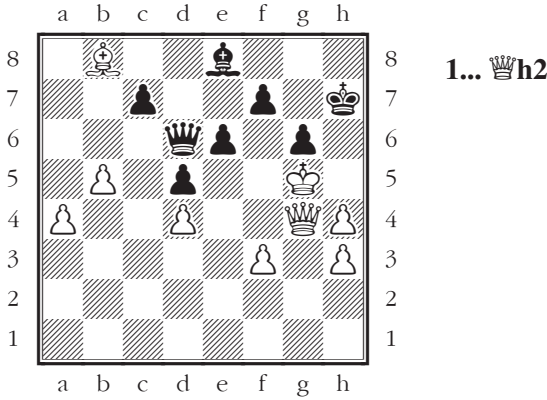

Dünya Satranç Şampiyonu Koruga (Ljuba Tadic), canlı yayında Thomas'ın bilgisayar programına karşı oynuyor.

Thomas (solda, Bruno Ganz), antrenörü Lindford (René Deltgen) ile çalışıyor.

Diyagram 3

Stefan Koruga – Thomas Rosemund
Siyah hamlededir.

(Diyagram 4 ve 5). Bundan sonra uzun süren bir beraberlikle biten oyunlar dizisi başlar. Bu dönemde Thomas rakibi Koruga'yı ziyaret edip onunla satranç ve hayat konusunda samimi bir konuşma da yapacaktır. Thomas yükselişini sürdürürken Koruga'nın zayıflık belirtileri gösterdiği gözlenir. Koruga bir kez daha vezirini kaybetme veya mat olma ikileminde kaldığı bir konuma düşer (Diyagram 6 ve 7).

Artık her iki oyuncu da eşit puandadır ve ilk oyunu kazanan dünya satranç şampiyonu unvanını alacaktır. Thomas galibiyete şartlanmış gibidir ve amacına ulaşan oyuncu kendisi olur (Diyagram 8).

Sonunda dünya satranç şampiyonluğu tahtına oturan Thomas, ilk başlarda oldukça mutlu görünür. Dünyanın çeşitli yerlerinde yapılan turnuvalara katılır. Ancak bu turnuva-

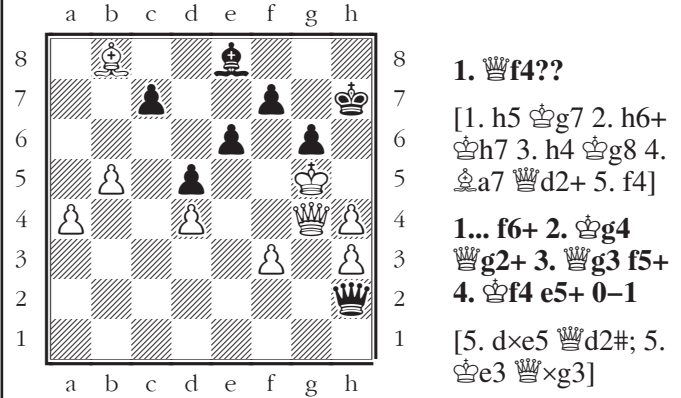

Thomas Rosemund (solda) ve Stefan Koruga arasındaki Dünya Şampiyonluğu maçı.

Thomas, sahilde çakıl taşları ve deniz kabuklarıyla ajurne olan pozisyonu (Diyagram 4) analiz ediyor.

Diyagram 4

1. ♖f4??

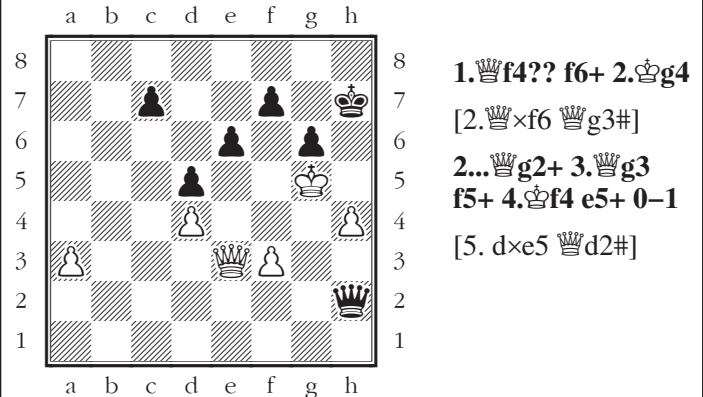
[1. h5 ♗g7 2. h6+ ♗h7 3. h4 ♗g8 4. ♗a7 ♖d2+ 5. f4]

1... f6+ 2. ♗g4
♖g2+ 3. ♖g3 f5+
4. ♗f4 e5+ 0-1

[5. dxe5 ♖d2#; 5. ♗e3 ♖xg3]

Stefan Koruga – Thomas Rosemund
Siyah hamlededir.

Diyagram 5

1. ♖f4?? f6+ 2. ♗g4

[2. ♖xf6 ♖g3#]

2... ♖g2+ 3. ♖g3
f5+ 4. ♗f4 e5+ 0-1

[5. dxe5 ♖d2#]

Matochin – Kuzmin, SSCB 1970
Beyaz hamlededir.

Thomas, antrenörünün bile kendi aleyhine çalıştığına inanıyor.

lara eski rakibi Koruga'nın da katılıyor olmasından rahatsızlık duymakta, onunla maç yapmaktan kaçınmaktadır. Sanki her şeye rağmen Koruga'nın yeryüzünde kendisini yenebilecek güçteki tek oyuncu olduğunu hissetmektedir.

Formunun zirvesindeki Thomas üstünde en yıkıcı etkiyi ise 60 kişiye karşı oynadığı körleme simültane gösteri yapar. Thomas bu gösteride 54 oyunu kazanır, ikisinde berabere kalır ve yalnızca iki oyunu kaybeder. Gösteriden hemen sonra yatağa düşen Thomas, bundan sonra da giderek evine ve içine kapanır, ziyaretçi kabul etmez, herkesten kuşkulamaya başlar. Şüphelendiklerine, kendisini sürekli desteklemiş olan eşi ve antrenörü Lindford da dahildir. Lindford, Koruga'nın son zamanlarda Ruy Lopez Açılışı oynadığını, ona karşı bir hazırlık, örneğin Dragon oynayabileceğini söylese de Thomas

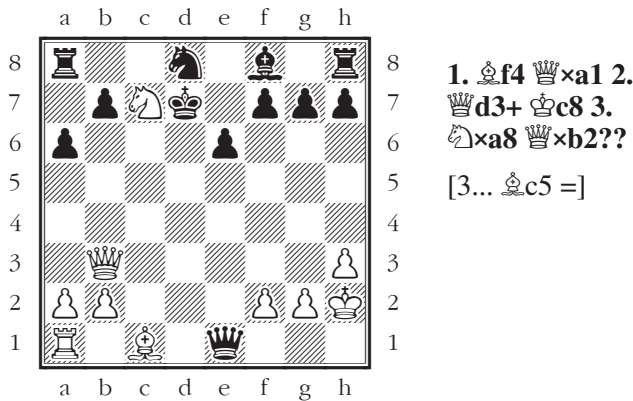

Rövanş maçında Koruga rakibini boş yere bekliyor.

bunlarla ilgilenmemektedir. Bir taraftan önündeki tahtada kendisine karşı oynarken Lindford'un Koruga için casusluk yaptığından ısrarlıdır. Böylece Lindford'u kaybeden Thomas, eşinin de yemeğine zehir kattığından kuşkulamaya başlar.

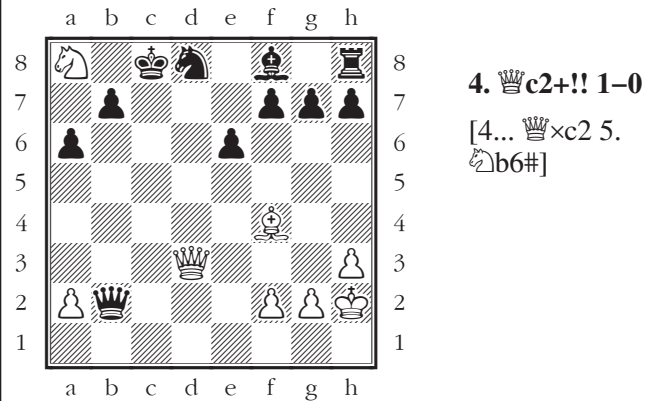
Artık dünya şampiyonluğu için unvan maçı zamanı da gelmiştir. Ancak Thomas çeşitli mazeretler öne sürerek maç yapılmasını sürekli engellemektedir. Sonunda FIDE unvan maçı için, yeri ve zamanı belirler. Koruga bu maçlara gelse de karşısında bir rakip bulamayacak, maçları izlemeye gelen seyirci topluluğu da büyük bir hayal kırıklığı yaşayacaktır. Koruga hamlesini yapıp saatini çalıştırarak bekleyecek, Thomas gelmeyecek, bayrak düşecek ve Koruga sürekli hükmen kazanacaktır. Bu tek taraflı maçların birinde, satranç saati bir saatli bomba olarak patlar. O sıra tesadüfen masadan uzak-

Diagram 6

Thomas Rosemund - Stefan Koruga
Beyaz hamlededir.

Diagram 7

Thomas Rosemund - Stefan Koruga
Beyaz hamlededir.

Thomas, koğuşunda kendi yaptığı satranç takımıyla kendine karşı oynuyor.

laşmış bulunan Koruga patlamadan yara almadan kurtulur. İzleyici ister istemez bu patlamada, turnuvanın yapıldığı salona gizlice gelen, Thomas'ın parmağı olduğundan kuşkulandır

Thomas bu sürecin sonunda kendini bir akıl hastanesinde bulur. Kâğıt karelerden oluşan bir satranç tahtası ve ahşap taşlarla kendi kendine oynarken satranca hala tutkuyla bağlı olduğu görülür. Burada perde inecek ve Thomas koğuşunda satranç takımıyla baş başa kalacaktır.

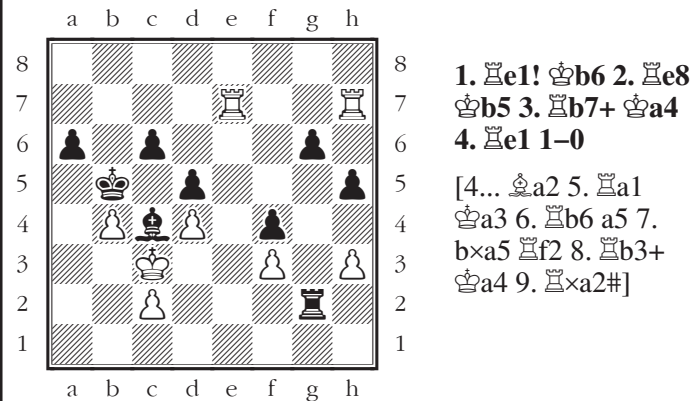
Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi, satrançsever izleyicinin kaçırmaması gereken bir film. Alman televizyonu

Filmin en ünlü oyuncusu Bruno Ganz, yenilmeye tahammülü olmayan, saplantılı satranç oyuncusu rolünü başarıyla canlandırıyor.

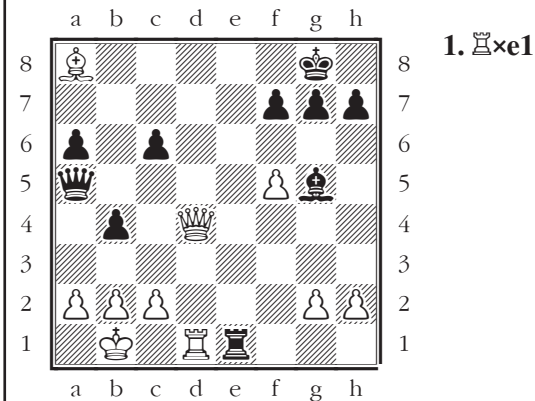
için mütevazı bir proje olarak yapılmış olmasına karşın yalnızca yönetmen ve başrol oyuncusunun isimleri bile filmin değerini arttırmaya yetiyor. Yönetmen Wolfgang Petersen, bu filmten hemen sonra, dünyanın gelmiş geçmiş en güzel filmlerinden biri olan 'Das Boot (1981)' filmini çekmiştir. Ülkemizde 'Mukaddes Vazife' adıyla gösterilen bu filmin gönlümde ayrı bir yeri olduğunu itiraf etmeliyim. Bu başarılı kariyeriyle Hollywood'un da dikkatini çeken Petersen, 'The Perfect Storm (2000)' ve 'Troy (2004)' gibi çok ünlü filmlere de imza atmıştır.

Diyagram 8

Thomas Rosemund - Stefan Koruga
Beyaz hamlededir.

Diyagram 9

Thomas Rosemund - Thomas Rosemund
Beyaz hamlededir.

Filmin başrol oyuncusu Bruno Ganz'ı satrançsever izleyici 'Vitus (2006)' filmindeki satrançta torununa sürekli kaybeden dede rolünden hatırlayacaktır. Usta oyuncu Ganz'ı çok daha genç yaşta yine satranç oynarken izlemek oldukça keyif verici.

Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi, satranç dünyasının gerçek kahramanlarının yaşam öykülerinden izler taşıyan bir film. Küçük Thomas'ın yalnızca izleyerek satranç oynamayı öğrenmesi Capablanca ve Morphy'nin, her şeyden gereksiz yere şikâyet ederek maça çıkmayı reddetmesi ve maça çıkmayarak unvanını başkasına devretmesi Fischer'in, sonunda akıl hastanesine düşmesi Steinitz'in yaşadıklarını anımsatır.

Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi, satranç konusunda yapılmış diğer filmlerle de ortak noktalara sahip. Filmin başında yenilgiyi kabullenemeyen küçük çocuğun rakibine saldırması, ardından büyük bir buhran geçirmesi ve doktoru tarafından satranç oynamasının yasaklanması hatta ileride bilgisayar programcısı olması 'Knight Moves (1992)' filminin konusuyla bire bir örtüşür. Bu sütunlarda 'Yüz Yüze' başlığıyla anlatılan bu filmin öncülünden büyük oranda esinlendiğini söylemek yanlış olmaz. Yine filmdeki, Doğu Bloğu'ndan olan yaşlı dünya şampiyonuna Batı Bloğu'ndan genç bir yeteneğin meydan okuması teması 'Dangerous Moves (1984)' filminde bire bir işlenmiştir. Satrançsever izleyici yine bu sütunlarda 'Tehlikeli Hamleler' başlığıyla anlatılan filmde aldığı tadı Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi'de de bulabilecektir.

Satranç dünyasındaki yaşanmışlıklardan esinlenmeler olmasının yanında, film satrancın geleceğinde gerçekleşecek bazı olayları da öngörmüş gibidir: Filmden yıllar sonra, Karpov ve Kasparov arasında yapılan ilk şampiyonluk maçında yaşlı oyuncunun zaferini ilan edeceği altıncı galibiyeti bir türlü alamaması ve giderek güçten düşmesi, maçların uzun süre beraberlikle sonuçlanması, buna karşın genç oyuncunun geride olmasına rağmen direnmesi ve sonunda art arda galibiyetler almaya başlaması filmi izlerken aklımıza geliveren benzerliklerdir. Bir bilgisayar programının dünya satranç şampiyonuna meydan okuması durumu da yıllar sonra Deep Blue ile Kasparov arasında gerçekleşmiştir.

Siyah ve Beyaz Gece ve Gündüz Gibi, satrançsever izleyicinin ilgisini çekecek güzellikte diyagramlar da sunan bir film. Buna karşın yönetmenin filmin pek çok yerinde kamerayı tahtadan çok oyuncuya odakladığı ve oluşan konumlar açısından izleyiciyi merakta bıraktığını da belirtelim. Filmin hemen başında, Küçük Thomas'ın üç hamlede matı gördüğü konumun gösterilmemesi satrançsever izleyicide hayal

kırıklığı yaratmaktadır. Görmezden gelinebilecek bu küçük kusurlarının yanında filmin satranç konusunda daha büyük hataları olduğunu da belirtelim. Filmin bir sahnesinde, bir siyah filin bulunması gereken e8 karesi boş olarak görünür (Diyagram 3). Lindford'un, unvan maçı konusunda Thomas'ı ikna etmek için evine geldiği sahnede, Beyazın büyük rok yapmış olduğu görünürken, ilerleyen sahnede tahtada Beyazın henüz rok yapmadığı bir konum dizilidir (Diyagram 9). Filmin yazılarından bir satranç danışmanı olup olmadığı anlaşılamasa da satranç konumlarının usta bir el tarafından düzenlendiği hissediliyor. Filmde oluşan konumlardan en az birinin daha önce oynanan bir oyundan esinlendiği anlaşıyor (Diyagram 4 ve 5). Tim Krabbé'ye göre, Matochin ile Kuzmin arasında oynanan bir oyunda yapıldığı gibi, Koruga da 1. ♔f4?? hatasını yaparak oyunu kaybediyor. Sözü edilen oyunu veritabanında bulamasam da bütün bunlar, filmin, gündemi yakından izleyen bir satranç danışmanı olduğu izlenimini veriyor.

Sizlere aktaramadığım başka bir nokta kalıp kalmadığını kontrol etmek için oturup filmi başından sonuna bir kez daha izliyorum. Film bitiyor, perde iniyor ama Thomas'ı orada bir başına bırakmaya içim elvermiyor. Orada, Thomas'ın koğuşunda kalıyorum. Satranç oynama ve kazanma tutkusu ne kadar da güçlü! Beni görür görmez bir rakip bulmanın mutluluğuyla oturduğu pencere pervazından iniyor, gelip elimi sıkıyor, bir oyun kaybettiği için kemirdiği parmağının çocukluğundan beri kanamakta olduğunu o zaman fark ediyorum. Yarasını sarmama izin veriyor ve hemen benimle bir oyun oynamak istiyor. Siyah renkteki yer döşemesinin üstüne beyaz kâğıtları koyarak oluşturduğu satranç tahtası ve ahşaptan kendi eliyle oyarak yaptığı taşları ile dünyanın en özgün satranç takımına sahip olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Onun piyonları kalelerden, atlardan, fillerden hatta vezirden ve şahtan bile daha büyük ama olsun. Beni sürekli yenmesine ses çıkarmıyorum. Zaten onu zorlayacak kadar kuvvetli bir oyuncu da değilim. Hem onun ataklarını ve oynama arzusunu görmek kazanmaktan daha büyük mutluluk veriyor. Beni yıllarca yeniyor, sonunda bir gün, gözünde parlayan o vahşi ışık duruluyor. Artık kaybetmekten korkmuyor ve bir oyun kazanmama izin veriyor!

Kaynaklar

1. <http://www.imdb.com/title/tt0078211/> (Erişim tarihi: 17.03.2013)
2. Chess in the Movies, Bob Basalla, Thinkers' Press Wonderworks, 2005.

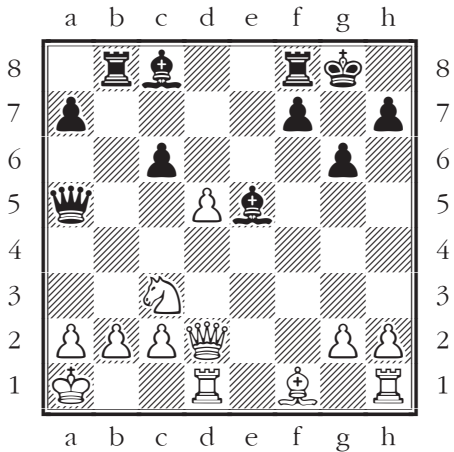
Prof. Dr. Ergin Çiftçi

Sporcu
erginciftci@gmail.com

Kazancı görme ve hesaplama

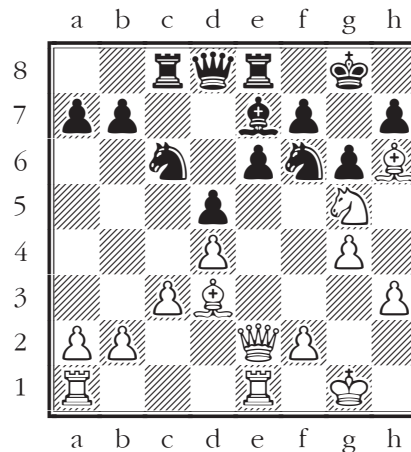
Bu sayımızda 2013 Türkiye Şampiyonası'ndan seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

Hüseyin Can Ağdelen - Burak Özalp
Antalya, 2013

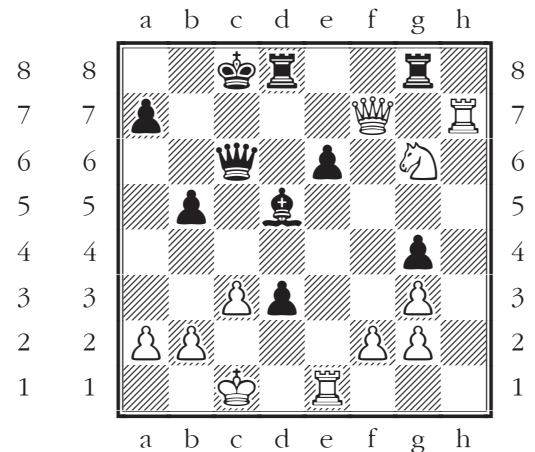
1. Siyah oynar ve kazanır.

Atilla Aksoy - Levent Karşlı
Antalya, 2013

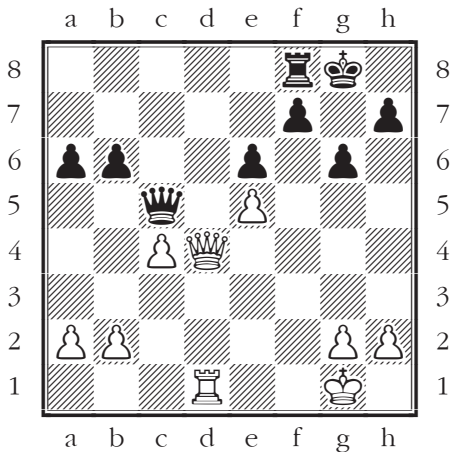
2. Beyaz oynar ve kazanır.

Muhammet Çevik - Halis Aslahan
Antalya, 2013

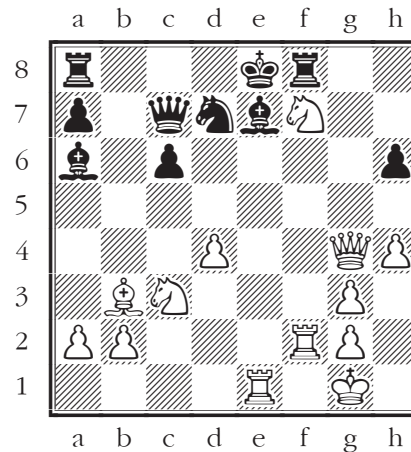
3. Siyah oynar kazanır.

Mahir Tüzel - Evrim Kansal
Antalya, 2013

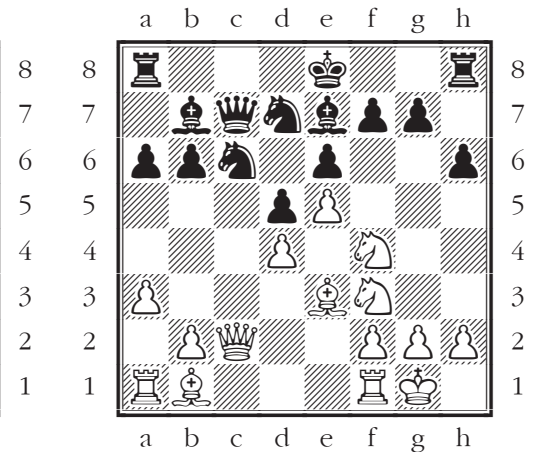
4. Siyah oynar ve kazanır

Murat Akyüz - Alptuğ Akyıldız
Antalya, 2013

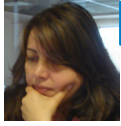

5. Beyaz oynar, kazanır.

Onur KİNSIZ- Fatih HOKKA
Antalya, 2013

6. Beyaz oynar ve kazanır.

Fatma Yılmaz

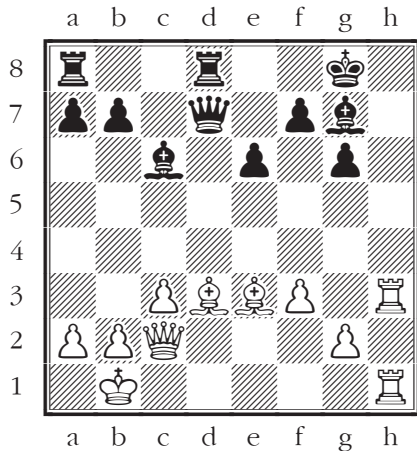
FIDE Hakemi

fyilmazmavikale@gmail.com

Bu sayımızın soruları İSD Başkanı IM Mert Erdoğan'ın seçkisinden oluşuyor. Bakalım sizler de usta oyuncumuz gibi kazançları görebilecek misiniz?

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

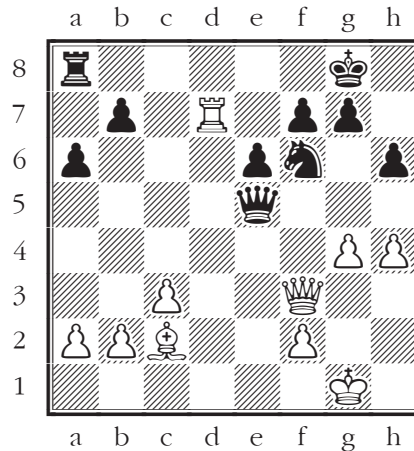
Erdoğdu - Kovacevic, Turbo GM, 2009

1. Beyaz oynar, kazanır.

3 b5 22.25a5 1-0
06.08d8 + 17.5e3 3d1 18.b4 19.h7 + 5e6 20.h47 5c5 21.d
6e6 5c6 22.12a3 8c7 13.8c7 14.5c6 + 5c8 + 15.5c3 4b7 16.f
7.6c4 + 7.fxc4 9.g8 10.g6 12.d2 10.5b6 + 5b8 11.f
1.6x6 16x2 2.g4 3.8c6 + 5b8 4.cxd4 5.g4 7.f1 8.e4

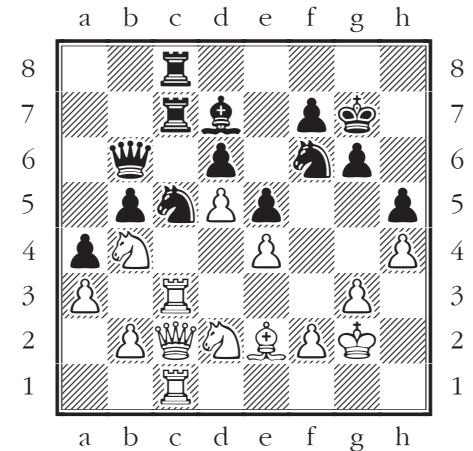
Erdoğdu - Kosić, Turbo GM, 2009

2. Beyaz oynar, kazanır.

3+7.5 $\times$ 2.2 $\times$ 5.8 $\times$ 15 畧 $\times$ b $\times$ b $\times$ 5+9.5 $\times$ 3-1.0

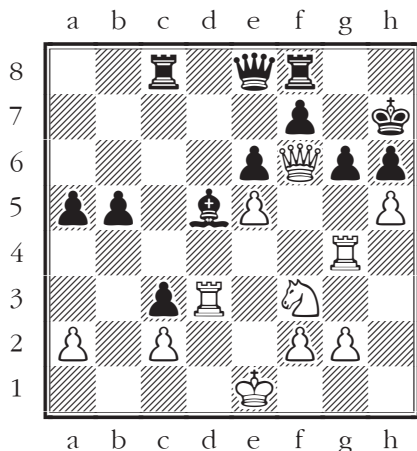
Semcesen - Erdoğan, Olomouc, 2009

3. Siyah oynar, kazanır.

[illegible]

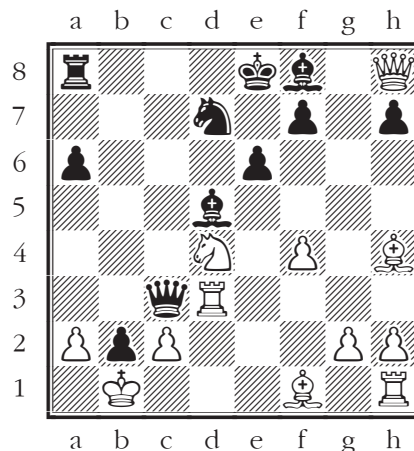
Erdoğdu - Mittermayr, Heviz, 2006

4. Beyaz oynar, kazanır.

$$1. \textcircled{2} 5 + i \textcircled{2} 8 2. \textcircled{2} 17 \textcircled{2} 17 \textcircled{2} 3. \textcircled{2} 6 + \textcircled{2} 18 4. \textcircled{2} 5 \textcircled{2} 5 \textcircled{2} 5. \textcircled{2} 4 + 1 - 0$$

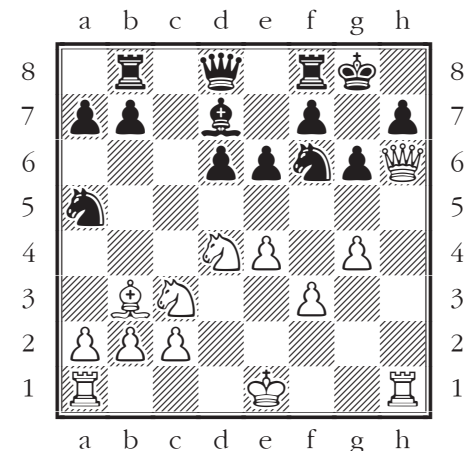
Tukhaev - Erdoğan, Aeroflot, 2008

5. Siyah oynar, kazanır.

I...898127×8J×8J+8×8J3E3C64.66a55.5.8.a246.6d44L99b7
I-0+2E8EP8t9LIPP

Erdoğan - Işık, Antalya, 2011

6. Beyaz oynar, kazanır.

1. 251 2. 251 3. 251 4. 251 5. 251 6. 251 7. 251 8. 251 9. 251 10. 251

Hakem Eğitimi ve Organizasyonlar

Tahsin Aktar

Uluslararası Hakem - Organizatör
tahsinaktar@tsf.org.tr

Hakemlerin eğitimine her dönemde özen gösterildi. Eğitime gösterilen özen karşısında atamalarda yapılan tercihler ve insan faktörünün öne çıkması ile hatalı kararların ve itirazların önüne bir türlü geçilemedi.

Hakem eğitim programı son beş yılda iki kez geliştirildi. Günün koşulları ile hakem profilindeki değişiklikler bu yöne eğilmede temel faktör olmuştu. Şimdilerde eğitim programı yeniden ele alınıyor. Geliştirme çalışmalarında son aşamaya gelindi.

Öteden bu yana hakemlerin formasyonuna çok önem verildi. Bu önem, eğitimlerde de öne çıkarıldı. 2012 İstanbul Olimpiyatı sırasında en geniş anlamı ile test edilen hakemlerimiz, gördük ki onca ülkenin hakemleri arasında, anlayış, duruş, çalışma disiplini konularında da çok öndeydiler. Bunda aldıkları eğitimin etkisi çok büyüktü. Program geliştirme çalışmasında formasyon eğitimi yine önde olacak. Kuralları çok iyi bilen ve yorumlayan ancak uygulayamayan, seslenemeyen hakemler istemiyoruz. Program geliştirme çalışması bunların hepsini birden yapabilme yönünde yoğunlaştı.

Eşlendirme ve eşitlik bozma bilgilerini içeren konularda da sadeleştirme yapılıyor. Yeni programda sadece eşlendirme mantığı ve ilkeleri ile temel eşitlik bozma prensiplerine yer verilecek.

Eğitimin ardından gelişimlerini tamamlayan hakemlerin terfi sistemlerinde de gelişme sağlanacak. Ulusal hakem olabilmek için bu günkü ağır eğitim ve uzun süreçte edinilen norm uygulaması daha kolaylaştırılacak. Ulusal hakemlik kendi içinde üç aşamaya bürünecek.

Norm hesabı ve dikey ilerleme ulusal unvanı içerisinde gerçekleşecek. Sayıları üçbinden fazla olan, görev alamadığı için bir türlü norm edinemeyen il hakemleri böylelikle daha kolay ulusal unvanını edinebilecekler.

Organizasyonlar

Hakemlerimiz, özellikle il organizasyonlarında, nerede ise organizatör sınıfı ile görev yapmaktadır. Bu da hakem eğitiminde verilen organizasyon eğitimi ile sağlanmaya çalışılmakta, hakemlerimize birikimlerini artıracak bilgiler verilmekteydi. Geliştirilen programda bu eğitimden vazgeçilerek kural bilgisine daha çok değinilecek. Organizasyon eğitimi salon düzeni ve uygulamaları ile sınırlı kalacak.

Bu dönemde 'Organizasyon Yönetimi Eğitim Programı' geliştiriliyor. Bir satranç organizasyonunda görülen bütün oluşum ve hazırlıklar bu eğitim programı ile verilecek. Hakem kimliğinden ayrı bir yapıda düşünülmesi gereken bu yeni eğitim ile organizasyon yöneticisi yetiştirilecek. Federasyon ve il etkinliklerinde değerlendirilmek üzere yetiştirilmiş yeni insan kaynağı oluşturulacak. Eğitimi alan başarılı adaylar, federasyonun ulusal ve uluslararası etkinliklerinde öncelikle görev alarak bir anlamda staj yapacaklar. Bu eğitim ile konaklama, ulaştırma, basın-medya, insan kaynakları, eş zamanlı etkinlikler, sosyal yaşam ve törenler gibi temel alanları planlayarak uygulamayı gerçekleştirecek yeni insan gücü oluşturulacak.

Organizasyonların vazgeçilmezi olan teknik hizmetleri, canlı yayınlar, stadyumlar, internet tabanlı uygulamalar, canlı skorlar, hakem çalışmalarını kolaylaştıracak adımlar gibi alanları planlayacak, yazılımları gerçekleştirecek, uygulayacak insan kaynağı oluşturulmaya başlanmıştı, şimdi buna hız verilecek, artık, özellikle il organizasyonlarının, daha sorunsuz ve profesyonelce ele alınıp uygulanacağı yeni bir dönem başlayacak.

Türkiye Satranç Federasyonu
Çocuk Ligi

TÜRKİYE YILDIZLAR
SATRANÇ LİGİ

TÜRKİYE ÇOCUK VE YILDIZLAR SATRANÇ LİGİ

TÜRKİYE

BANKASI

Çocuklarımız oynasın,
Türkiye kazansın.

Türkiye'nin geleceği çocuklarımızın zihinsel gelişimi için satrancı destekliyoruz.
Türkiye'nin Bankası, Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru.

